

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคม
แม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก
ชื่อและนามสกุล นางสาวเอมอร จันทร์เป็งผัด
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

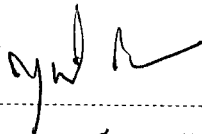

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธัญญ์รัศม์ วศวรรณวัฒน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด
จังหวัดตาก

ผู้ศึกษา นางสาวเอมอร จันทร์เป็งผัด **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์เป็นธุรกิจหลัก
ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของธุรกิจนี้ย่อมหมายถึงความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของสหกรณ์ด้วย แต่
ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ยังเกิดภาวะหนี้ค้างและดอกเบี้ยค้างรับที่มีแนวโน้มสูงขึ้น
การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและผลการ
ดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิก
สหกรณ์ ต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็น
ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของ
สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด (4) เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคม
แม่ระมาด จำกัด ใช้วิธีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่
1) สมาชิกที่สหกรณ์ใช้บริการธุรกิจสินเชื่อจากสหกรณ์ จำนวน 90 คน 2) คณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ทั้งหมด จำนวน 11 คน 3) ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ รวม 2 คน
ข้อมูลทุติยภูมิจาก รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ รายงานผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี
ตั้งแต่ปีบัญชี 2548 - 2550 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน
ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ทางการบัญชีมีกำไร
เฉพาะธุรกิจช่วงเวลาปีบัญชี 2548 - 2550 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ต้นทุนบริการมีอัตราที่สูงขึ้น
ทุกปี ดอกเบี้ยค้างรับมีจำนวนมากเป็นครึ่งหนึ่งของดอกเบี้ยที่พึงได้รับชำระ 2) สมาชิกพึงพอใจการ
ให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์ปานกลาง สิ่งที่สมาชิกสหกรณ์ต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือคือ การ
จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ 3) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่า
การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ต้องมีการปรับปรุง ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจ
สินเชื่อบริการจากด้านสมาชิกเป็นสำคัญ 4) แนวทางการปรับปรุง คือ สหกรณ์ปฏิบัติตามนโยบาย
ระเบียบ ขั้นตอน ของการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างเคร่งครัด ทัวถึงและครอบคลุม พิจารณาสภาพ
ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสมาชิกเพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการธุรกิจสินเชื่อ

คำสำคัญ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ จังหวัดตาก

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง รองศาสตราจารย์ธัญญรัศม์ วศวรรณวัฒน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น แผนกวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดเสมอมา ตลอดจนให้กำลังใจนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการ สหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ผู้สอนทุก ๆ ท่าน รวมถึงเพื่อนนักศึกษา เจ้าหน้าที่ของสาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ทุกท่านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่คอยติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอใช้เป็นแหล่งความรู้แก่ผู้ที่สนใจทุกท่านนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นผลต่อการพัฒนาการสหกรณ์ให้มีความเจริญเติบโตและมั่นคงเป็นสถาบันที่พึ่งของมวลหมู่สมาชิก และการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน สืบต่อไป

เอมอร จันทรเป็งผัด

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
หลักการแลแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	7
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการศึกษา	40
สภาพทั่วไปและผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์	40
ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากสมาชิก	47
ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากคณะกรรมการสหกรณ์	71
ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการศึกษา	87
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	106
แบบสอบถาม	108
ประวัติผู้ศึกษา	133

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเบื้องต้น	40
ตารางที่ 4.2 การให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกระหว่างปีของสหกรณ์ ในปี 2548 2549 และ 2550	42
ตารางที่ 4.3 การรับชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระจากสมาชิก เมื่อสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2548 30 มิถุนายน 2549 และ 30 มิถุนายน 2550	42
ตารางที่ 4.4 ประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ย	44
ตารางที่ 4.5 ประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระ	44
ตารางที่ 4.6 รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ	45
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของสมาชิก	47
ตารางที่ 4.8 จำนวนบุตรและระดับการศึกษาของบุตรสมาชิก	49
ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละของพื้นที่ทำกินและกรรมสิทธิ์	50
ตารางที่ 4.10 รายได้ของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร	51
ตารางที่ 4.11 รายจ่ายของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร	52
ตารางที่ 4.12 การออมเงินและภาระหนี้สินของสมาชิก	53
ตารางที่ 4.13 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกของสหกรณ์	54
ตารางที่ 4.14 ระดับความรู้ในธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก	54
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมประชุม	55
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์	56
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจต่อวงเงินกู้ยืมและอัตราดอกเบี้ย	57
ตารางที่ 4.18 ระดับของความสะดวก และสาเหตุของความไม่สะดวกในการติดต่อ ทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์	58
ตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่	59
ตารางที่ 4.20 ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่สมาชิกต้องการ	59
ตารางที่ 4.21 แสดงถึงลำดับความสำคัญของความต้องการของสมาชิกที่ให้สหกรณ์ ช่วยเหลือ	60
ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งและจำนวนเงินในการกู้เงินจากสหกรณ์	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.23	เหตุผลในการเลือกกู้เงินจากสหกรณ์ และประเภทของการกู้เงินของสมาชิก	63
ตารางที่ 4.24	การค้ำประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และการตรวจสอบของสหกรณ์	64
ตารางที่ 4.25	ความเห็นของการได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	65
ตารางที่ 4.26	จำนวนและร้อยละของลักษณะการชำระหนี้	66
ตารางที่ 4.27	การได้รับหนังสือแจ้งเตือนเมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้	67
ตารางที่ 4.28	แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้และสาเหตุที่สามารถชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์	67
ตารางที่ 4.29	แสดงถึงแหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้และเหตุผลที่ตัดสินใจชำระหนี้	68
ตารางที่ 4.30	แสดงจำนวนและร้อยละของสาเหตุที่สมาชิกสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วน หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้	69
ตารางที่ 4.31	แสดงจำนวนและร้อยละของการได้รับการติดตาม เร่งรัดหนี้สินจากสหกรณ์	70
ตารางที่ 4.32	จำนวนและร้อยละเพศและอายุของกรรมการดำเนินการสหกรณ์	71
ตารางที่ 4.33	แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและอาชีพหลักทางการเกษตรของกรรมการดำเนินการสหกรณ์	72
ตารางที่ 4.34	แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	73
ตารางที่ 4.35	แสดงลำดับความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ	73
ตารางที่ 4.36	จำนวนและร้อยละของการแสดงความเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	75
ตารางที่ 4.37	ความเห็นของคณะกรรมการสหกรณ์เกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก	76
ตารางที่ 4.38	ระดับความพึงพอใจในผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	76
ตารางที่ 4.39	แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	77
ตารางที่ 4.40	จำนวนและร้อยละของเพศและอายุของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	78
ตารางที่ 4.41	จำนวนและร้อยละของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.42	แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ.....	79
ตารางที่ 4.43	จำนวนและร้อยละของการแสดงความเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของผู้จัดการ สหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	80
ตารางที่ 4.44	ความเห็นของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตาม วัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก	81
ตารางที่ 4.45	ระดับความพึงพอใจของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อในผลการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์	81
ตารางที่ 4.46	แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ.....	82
ตารางที่ 4.47	แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจาก สมาชิก	83
ตารางที่ 4.48	แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจาก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์	84
ตารางที่ 4.49	แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจาก ผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหาย และสาเหตุอื่น ๆ	85

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงผลกำไร(ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550	88
ภาพที่ 5.2 แผนภูมิแสดงจำนวนสมาชิกที่สหกรณ์ให้บริการแก่สมาชิกในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550	89
ภาพที่ 5.3 แผนภูมิแสดงจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550	89
ภาพที่ 5.4 แผนภูมิแสดงจำนวนเงินในการรับชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระจากสมาชิก ในรอบปีบัญชี 2548, 2549, 2550	90
ภาพที่ 5.5 แผนภูมิแสดงประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยในระหว่างปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550	90
ภาพที่ 5.6 แผนภูมิแสดงประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระในระหว่างปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550	91

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตโดยอาศัยธรรมชาติซึ่งไม่มีความแน่นอน ทำให้ควบคุมผลผลิตไม่ได้ ประกอบกับความผันผวนของราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน บางครั้งทำให้รายได้ที่ได้รับไม่คุ้มค่ากับการลงทุน อีกทั้งขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งสินเชื่อมาลงทุน ทั้งแหล่งสินเชื่อในระบบ เช่น ธนาคาร สหกรณ์ เป็นต้น และแหล่งสินเชื่อนอกระบบ เช่น พ่อค้า ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งที่กู้ยืมได้ง่าย แต่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

สหกรณ์เป็นสถาบันหนึ่งที่ทำให้สินเชื่อในระบบ ที่มีความสำคัญต่อเกษตรกรอย่างมาก โดยให้การช่วยเหลือสนับสนุนด้านเงินทุนแก่สมาชิกสหกรณ์เพื่อนำไปประกอบอาชีพ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผลการดำเนินงานรอบปีบัญชีสิ้นสุดในปี 2550 สหกรณ์ไทยดำเนินการธุรกิจให้เงินกู้ยืม(สินเชื่อ) มีปริมาณธุรกิจ 628,492 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 62.53 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น สำหรับผลการประกอบการธุรกิจของสหกรณ์ พบว่ามีกำไรทุกธุรกิจ โดยร้อยละ 89.07 เป็นผลกำไรจากธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งมากที่สุดของทุกประเภทธุรกิจ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 2551: 18-19)

สหกรณ์นิคมก็เช่นเดียวกัน นอกจากมีภารกิจในการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยแล้ว การดำเนินการจัดหาสินเชื่อให้แก่สมาชิกเป็นอีกบทบาทหนึ่งในการตอบสนองความต้องการของสมาชิก ซึ่งสหกรณ์ได้คำนึงถึงความเดือดร้อนของสมาชิกเป็นหลัก มีการชำระเงินกู้ตามช่วงฤดูกาลผลิต และคิดอัตราดอกเบี้ยจากสมาชิกในอัตราที่ต่ำ สมาชิกจึงหันมาใช้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น

สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด เป็นสหกรณ์หนึ่งในจังหวัดตาก ที่มีการเนินธุรกิจให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่เป็นเกษตรกร และเป็นธุรกิจหลักที่ดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง เป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้สหกรณ์ดำรงอยู่ได้ กล่าวได้ว่าความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของธุรกิจนี้ ย่อมหมายถึงความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จของสหกรณ์ด้วย ด้วยเหตุนี้การให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์แก่สมาชิกจึงมีความจำเป็นสำหรับสหกรณ์อย่างมาก แม้ว่าการดำเนินธุรกิจสินเชื่อจะมีกำไรเฉพาะธุรกิจใด 3 ปีที่ผ่านมาในอัตราที่เพิ่มขึ้น แต่เมื่อนำมาพิจารณาแล้ว กำไรดังกล่าวข้างต้นมีดอกเบี้ย

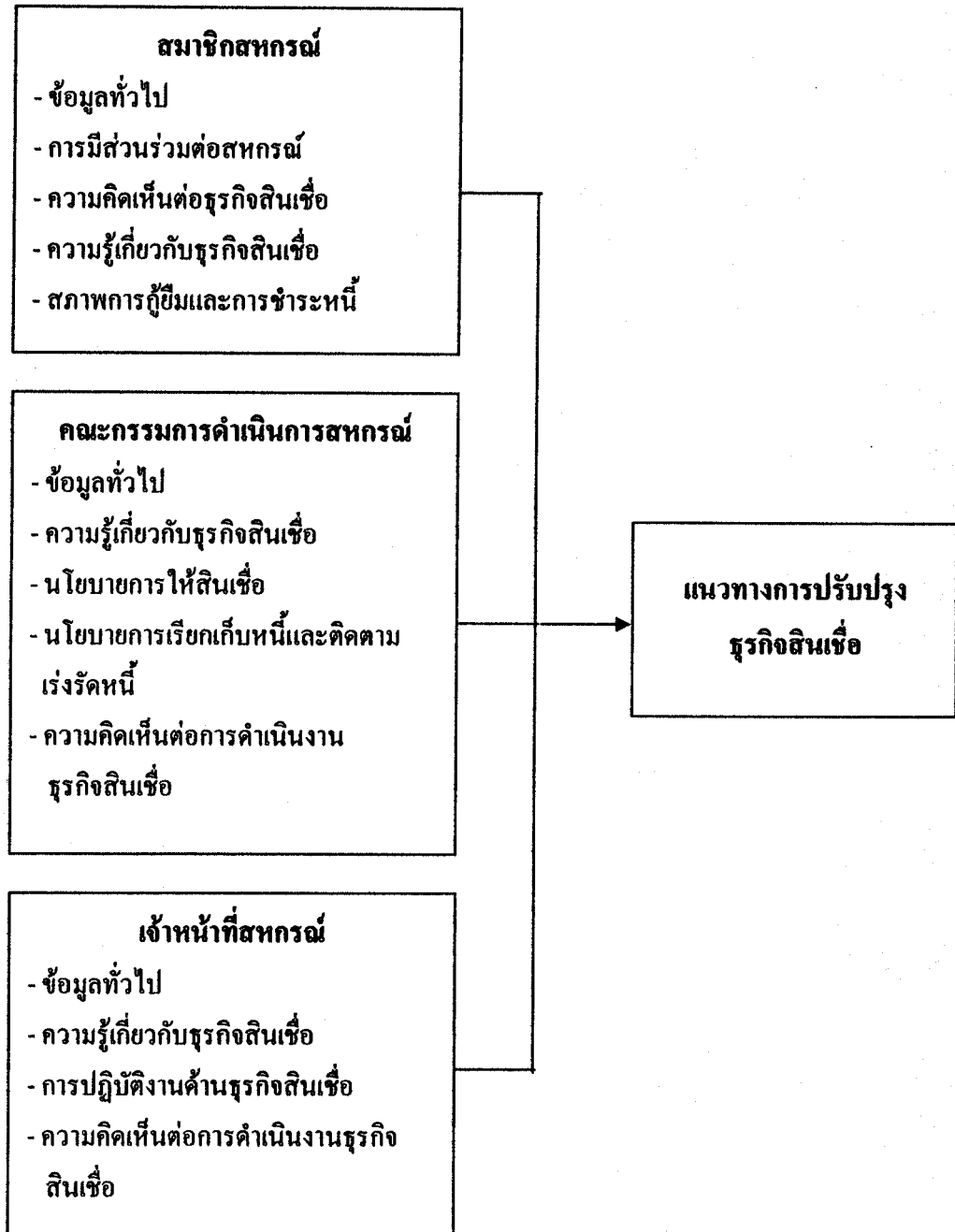
ค้ำรับรวมอยู่ด้วยในสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของกำไรที่ปรากฏ และดอกเบี้ยค้ำรับดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์ และอีกมุมมองหนึ่งคือ ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก นอกจากดอกเบี้ยค้ำรับแล้วเงินต้นที่เป็นหนี้ค้ำชำระที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ติดขัดในด้านเงินทุนตามไปด้วย และหากสหกรณ์ไม่เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้ดีขึ้น ในอนาคตจะส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถที่จะบริการสมาชิกได้อย่างครบวงจร ทำให้สมาชิกไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ และสมาชิกเกิดความเสื่อมศรัทธาต่อสหกรณ์ ส่งผลให้สหกรณ์เข้าสู่สภาพที่อ่อนแอลงหรือไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และอาจต้องเลิกสหกรณ์ไปในที่สุด

จากความสำคัญของธุรกิจสินเชื่อ และปัญหาที่เกี่ยวข้องเฉพาะธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลถึงการดำเนินงานสหกรณ์ในภาพรวม จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางในการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ ต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด
- 2.4 เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านสถานที่ (Place)

เป็นการศึกษาเฉพาะสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้มี 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วย สมาชิกสหกรณ์ที่ใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 89 คนทำการหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 11 คน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ คัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้จัดการสหกรณ์ 1 คน กับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 2 คน

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา (Content)

มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะผลการดำเนินการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ต่อการดำเนินการธุรกิจสินเชื่อ

4.4 ขอบเขตด้านเวลา (Time)

ขอบเขตเวลาที่ใช้ในการศึกษาคือช่วงเดือนมกราคม 2551 – พฤษภาคม 2551 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ ช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2551

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์นิคม หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นของกลุ่มบุคคลที่เคือคร้อนในเรื่องของที่ดินทำกินรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เป็นสหกรณ์ชนิดจำกัด และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ในที่นี้หมายถึง สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

5.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์ และผู้ที่มีอยู่ในบัญชีของ ผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์นั้น ๆ ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าเป็นสมาชิกก็ต่อเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว ในที่นี้หมายถึง สมาชิกสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ที่ใช้บริการธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์

5.3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลผู้ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เพื่อทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์โดยกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่น ในที่นี้หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

5.4 ผู้จัดการสหกรณ์ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด ในที่นี้หมายถึง ผู้จัดการสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

5.5 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อปฏิบัติงานของสหกรณ์ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้จัดการสหกรณ์ ในที่นี้หมายถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

5.6 เจ้าหน้าที่สินเชื่อ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อปฏิบัติงานของสหกรณ์ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในด้านธุรกิจสินเชื่อ ในที่นี้หมายถึง เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

5.7 ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง กิจกรรมที่สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ให้สมาชิกสหกรณ์นำไปจ่ายหรือลงทุนในด้านต่าง ๆ ทั้งในรูปเงินสดและปัจจัยการผลิต โดยมีกำหนดชำระคืนตามสัญญาเงินกู้ ในที่นี้หมายถึง สินเชื่อระยะสั้นที่จ่ายในรูปเงินสดโดยมีระยะเวลาชำระคืนภายใน 1 ปี

5.8 หนี้ค้างชำระ หมายถึง หนี้ซึ่งเกิดจากสมาชิกสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด กู้ยืมเงินจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถส่งเงินชำระคืนแก่สหกรณ์ได้ ตามกำหนดตกลงไว้ในสัญญากู้ยืม

5.9 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย ในที่นี้หมายถึง การที่สมาชิกสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมใหญ่, ประชุมกลุ่มสมาชิก และการใช้บริการธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์ รวมถึงการทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับสหกรณ์

5.10 การปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้กระทำ ในที่นี้หมายถึงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

5.11 นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือหลักการที่ได้วางไว้เพื่อให้การพิจารณาสามารถเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในที่นี้หมายถึง นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

5.12 การจัดชั้นลูกหนี้ หมายถึง การจัดระดับลูกหนี้ตามพฤติกรรมการชำระหนี้สินของลูกหนี้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาการให้สินเชื่อครั้งต่อไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาในฐานะเป็นเจ้าของหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์ เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

6.2 สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ทราบถึงผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ความคิดเห็นของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ รวมถึงปัญหาอุปสรรค ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้ดียิ่งขึ้น

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตาก สามารถข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการให้คำแนะนำส่งเสริมรูปแบบต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาให้กับสหกรณ์อื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดตากที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

6.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประกอบการวางแผนนโยบายในการให้คำแนะนำส่งเสริมด้านธุรกิจสินเชื่อให้กับสหกรณ์ต่าง ๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์นิคม
แม่ระมาด จำกัด ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งได้ดังนี้

1. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ความหมายของสินเชื่อ และสินเชื่อเกษตร
 - 1.2 ความสำคัญของสินเชื่อ
 - 1.3 ประเภทสินเชื่อและแหล่งที่มา
 - 1.4 นโยบายการให้สินเชื่อ
 - 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
 - 1.6 แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ
 - 1.7 แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ
 - 1.8 แนวคิดของการเรียกเก็บหนี้
 - 1.9 แนวคิดของการมีส่วนร่วม
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมายของสินเชื่อ และสินเชื่อเกษตร

พสุ สัตถาภรณ์ (2533 : 371- 372) ได้กล่าวถึงความหมายของสินเชื่อไว้พอสรุปได้
ดังนี้

สินเชื่อตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Credit บางครั้งจึงนิยมใช้คำว่า “เครดิต” ทับศัพท์
จนเป็นที่เข้าใจกันทั่วไป ๆ

สินเชื่อหรือเครดิตจึงหมายถึง “ความเชื่อของบุคคลหนึ่งซึ่งมีต่อบุคคลหนึ่ง
สำหรับระยะเวลาหนึ่ง” สินเชื่อหรือเครดิตมีความหมายได้หลายแง่มุมอาจพิจารณาในด้านธุรกิจ
การค้า ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านผู้บริโภค

สุณี ศักกรนนท์ (อ้างถึงใน มยุรี วงษาเลิศ 2547:21) กล่าวถึงสินเชื่อและ
ความหมายของสินเชื่อว่า สินเชื่อ มาจากคำว่า เครดิต (Credit) มาจากภาษาละติน รากศัพท์เดิม คือ

credere แปลว่า ความไว้วางใจ (to trust) ดังนั้นสินเชื่อจึงหมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงินหรือความสามารถในการซื้อสินค้าเป็นเงิน โดยมีคำมั่นสัญญาว่าจะชำระคืนในอนาคต

กลุ่มพัฒนาสินเชื่อการเกษตร (อ้างถึงใน มยุรี วงษาเลิศ 2547:20) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่า หมายถึง การให้กู้ยืมและการให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบการประกอบอาชีพกสิกรรม ประมง และการเลี้ยงสัตว์ โดยให้ผู้ที่จะได้รับสินเชื่อคือเกษตรกรทั้งที่เป็นเอกชนและนิติบุคคล กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นสหกรณ์

จิรเกียรติ อภิภูณ โยภาส (อ้างถึงใน มยุรี วงษาเลิศ, 2547:21) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่าหมายถึง อำนาจที่กสิกรรมมีอยู่ในอันที่จะได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุน (จากการกู้ยืม) ไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุนดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยคำมั่นสัญญาว่าจะชำระคืนทันทีที่ต้องการหรือในอนาคตที่แน่นอน

สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ (อ้างถึงใน ประสพศรี ภูริยะพันธ์, 2544:14) ได้กล่าวถึงความหมายของสินเชื่อเพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขายผลผลิต การเกษตร การให้สินเชื่อนั้นอาจเป็นเงินสด หรือให้เป็นสิ่งของ เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ หรือวัสดุอุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ

1.2 ความสำคัญของสินเชื่อ

พสุ สัตถาภรณ์ (2533:373) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสินเชื่อสำหรับสหกรณ์สินเชื่อนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อสมาชิกสหกรณ์ นับตั้งแต่การกำเนิดสหกรณ์ขึ้นมาในประเทศไทย ก็เริ่มจากการมีชาวนาได้รับความเดือนร้อนเป็นหนี้สินและถูกนายทุนเอารัดเอาเปรียบ รัฐบาลสมัยนั้น มีความประสงค์ที่จะปลดปล่อยหนี้สิน และเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตร แม้ในปัจจุบันจะถูกจัดตั้งขึ้นมากมายหลายประเภท แต่การให้สินเชื่อแก่สมาชิกไม่ว่าในลักษณะการกู้ยืมเงิน การขายสินค้าหรือวัสดุอุปกรณ์ และการให้บริการด้วยเงินเชื่อก็ดำเนินการอยู่ในสหกรณ์เกือบทุกประเภท ผลที่เกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อย่อมตกแก่ทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายสหกรณ์เองและฝ่ายสมาชิก ผลที่เกิดขึ้นต่อสหกรณ์ก็คือทำให้สหกรณ์สามารถขยายธุรกิจที่ดำเนินการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะสามารถบริการแก่สมาชิกได้มากขึ้น และตรงกับความต้องการส่วนผลที่เกิดขึ้นกับสมาชิกมีทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ทำให้สมาชิกสามารถปลดปล่อยหนี้สินช่วยขจัดปิดเป่าความเดือนร้อนที่เกิดขึ้นชั่วระยะหนึ่ง หรือความเดือดร้อนที่คาดไม่ถึง โดยไม่ต้องไปกู้หรือพึ่งพาอาศัยนายทุนที่คอยแต่จะเอารัดเอาเปรียบ ช่วยให้การดำเนินธุรกิจหรือการทำมาหากินดีขึ้นและประสบผลสำเร็จ ตลอดจนทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ดีขึ้นในที่สุด

1.3 ประเภทสินเชื่อและแหล่งที่มา

เพียรใจ โพธิ์दार (www.dpu.ac.th/business/tutorial/) ได้อธิบายถึงการจำแนกประเภทสินเชื่อจำเป็นต่องานถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ก. วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ

- สินเชื่อเพื่อการเกษตร, สินเชื่อเพื่อการบริการ, สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

ข. ระยะเวลาของการชำระคืน

- เต็มเรียก (Call) เหมาะสมสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีการใช้เงินทุนหมุนเวียนค่อนข้างสูงและมีสภาพคล่องสูง เช่นธุรกิจน้ำมัน ซึ่งมีข้อดีคือถ้าธุรกิจมีความน่าเชื่อถือคืออัตราดอกเบี้ยจะต่ำมาก
- ระยะสั้น (Short Tem) ระยะเวลาในการผ่อนชำระจะน้อยกว่า 1 ปี
- ระยะกลาง (Intermediate Tem) ระยะเวลาการผ่อนชำระจะอยู่ในช่วง 1,3 หรือ 5 ปี
- ระยะยาว (Long Tem) ระยะเวลาในการผ่อนชำระมากกว่า 5 ปี

ค. การมีหลักประกัน

- สินเชื่อที่มีหลักประกัน เป็นสินเชื่อที่มีการนำทรัพย์สินมาจำนองและ/หรือ จำนำเป็นหลักประกันรวมทั้งการนำบุคคลมาค้ำประกัน โดยที่ถ้าไม่สามารถชำระเงินคืนได้แล้ว เจ้าหนี้สามารถเรียกร้องสิทธิจากหลักประกันมาชำระหนี้คืนได้
- สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน มักเป็นสินเชื่อให้กับผู้ที่มีฐานะการเงินดี ผลประกอบการดี และมีประวัติการติดต่อกับเจ้าหนี้นี้มาเป็นเวลานาน

สินเชื่อสามารถจำแนกได้เป็นหลายประเภท หลายลักษณะแตกต่างกันออกไป

ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ประโยชน์ แต่อาจจะสรุปออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ตามลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อ
2. ตามลักษณะรูปแบบการให้บริการ
3. ตามลักษณะการชำระคืน
4. ตามลักษณะของแหล่งที่มาสินเชื่อ
5. ตามระยะเวลาในการให้สินเชื่อ
6. ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้
7. ตามหลักประกัน

1.3.1 จำแนกตามลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อ

ก. **สินเชื่อภาครัฐบาล** คือ การที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาล ตลอดจนรัฐวิสาหกิจกู้ยืมเงินหรือซื้อสินค้า หรือบริการเป็นเงินเชื่อ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อสาธารณ ประโยชน์ตามข้อตกลง เช่น งบประมาณแผ่นดิน ฯลฯ ซึ่งการเกิดสินเชื่อ ภาครัฐบาล จะเกิดได้จากหลายสาเหตุดังนี้ คือ

1. งบประมาณขาดดุล
2. เป็นการส่งเสริมการลงทุน
3. เป็นการขาดดุลการชำระเงิน
4. ภาวะสงคราม

สินเชื่อภาครัฐบาลควรคำนึงถึง

1. ข้อจำกัดในการให้สินเชื่อ
2. แหล่งที่มา

2.1 ภายในประเทศ - ตัวเงินคลัง ระยะเวลา 3 – 6 เดือน

- พันธบัตร ระยะเวลามากกว่า 10 ปี

- ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.2 ต่างประเทศ

- ธนาคาร โลก

- องค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์การ

สหประชาชาติ กองทุนฟื้นฟูระหว่างประเทศ

ฯลฯ

ข. **สินเชื่อภาคเอกชน** คือ การกู้ยืมเงินหรือซื้อขายสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อโดยบุคคลธรรมดา นิติบุคคล ธุรกิจเอกชน เพื่อนำไปใช้จ่ายส่วนตัว หรือเพียงแสวงหากำไร สามารถแบ่งได้เป็น สินเชื่อเพื่อธุรกิจ และสินเชื่อเพื่อการบริโภค

1.3.2 จำแนกตามลักษณะรูปแบบการให้บริการ มี 2 ชนิด คือ

- 1) **สินเชื่อเกี่ยวกับสินค้าและบริการ** การซื้อสินค้าหรือบริการ โดยมีได้มีการชำระเป็นเงินสดในทันทีที่ได้รับสินค้าหรือบริการ เป็นลักษณะของการนำสินค้าหรือได้รับบริการ ไปก่อน โดยยังมีได้ชำระเงิน แต่จะมีการกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนแน่นอนตามข้อตกลงระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกัน

2) **สินเชื่อเงินสด** การกู้ยืมเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตามความต้องการของผู้กู้ยืม เป็นลักษณะที่ผู้กู้ยืมจะได้รับเงินสดออกไปจากผู้ให้กู้ยืมตามวัตถุประสงค์ที่ตกลงกันไว้ เช่น เพื่อการลงทุน เพื่อการซื้อทรัพย์สินถาวร เป็นต้น

1.3.3 จำแนกตามลักษณะของการชำระคืนมี 2 ชนิด คือ

- 1) Single payment Credit สินเชื่อชำระครั้งเดียว
- 2) Installment Credit สินเชื่อผ่อนส่ง

1.3.4 จำแนกตามลักษณะของแหล่งที่มาสินเชื่อ

- 1) เอกชน
- 2) สถาบันการเงิน
- 3) หน่วยงานธุรกิจ
- 4) องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร เช่น สหกรณ์ สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น

1.3.5 จำแนกตามระยะเวลาการให้สินเชื่อ มี 3 ชนิด คือ

- 1) สินเชื่อระยะยาว (สินเชื่อเพื่อการลงทุน) ระยะเวลามากกว่า 5 ปี
- 2) สินเชื่อระยะปานกลาง ระยะเวลาตั้งแต่ 1 – 5 ปี
- 3) สินเชื่อระยะสั้น ระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี

1.3.6 จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ มี 2 ชนิด คือ

1) **สินเชื่อเพื่อการบริโภค**

สินเชื่อที่ผู้บริโภคใช้ในการซื้อสินค้าและบริการ รวมถึงการกู้ยืมเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เป็นสินเชื่อที่ผู้บริโภคเป็นผู้ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จะนำไปบริโภค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ก่อให้เกิดความสะดวกสบาย
2. เป็นการปรับปรุงวิถีการดำรงชีวิต
3. เนื่องจากความจำเป็นบังคับ

2) **สินเชื่อเพื่อการผลิต หรือสินเชื่อเพื่อธุรกิจ**

สินเชื่อที่ให้เพื่อนำไปใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบและเครื่องมือเครื่องใช้ โดยมีวัตถุประสงค์นำไปผลิตสินค้าหรือบริการ

สินเชื่อที่หน่วยงานธุรกิจเป็นผู้ใช้ เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน เช่น สินเชื่อเพื่อการเคหะ สินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SME's เป็นต้น

1.3.7 จำแนกตามหลักประกัน มี 2 ชนิด คือ

1) **Secured Credit** สินเชื่อที่มีหลักประกัน อาจจะเป็นการจำนำสังหาริมทรัพย์ หรือการจำนองอสังหาริมทรัพย์ก็ได้

2) **Unsecured Credit** สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน โดยอาศัยการพิจารณาจากความสามารถและความตั้งใจในการชำระหนี้ โดยมีพื้นฐานจากการติดต่อกันมาเป็นเวลานาน

1.4 นโยบายการให้สินเชื่อ

เพียรใจ โพธิ์दार (www.dpu.ac.th/business/tutorial/) ได้กล่าวถึงนโยบายการให้สินเชื่อ

ความหมาย : เป็นแนวทางหรือหลักการที่ได้วางไว้ เพื่อให้การพิจารณาสินเชื่อสามารถเป็นไปแนวทางเดียวกัน

นโยบายการให้สินเชื่อ มี 2 ลักษณะ คือ

1. กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ใช้การประชุมที่แจ้งถึงหัวข้อนโยบายที่สำคัญให้ทราบ

โดยทั่วถึงกัน

ปัจจัยที่ควรกำหนดไว้ในนโยบายสินเชื่อ

1. วัตถุประสงค์ของสินเชื่อ

- เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือเป็นการส่งเสริมการลงทุน
- ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร
- ชำระหนี้
- จ่ายเงินปันผล
- ลงทุนซื้อหุ้นสามัญของบริษัทอื่น
- เก่งกำไร
- ใช้ในกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

2. ชนิดของธุรกิจที่จะให้สินเชื่อ

- กระจายเงินทุนไปในธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์
- กระจายความเสี่ยงของสถาบันการเงินด้วย
- ศึกษาสภาพเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ตลอดจนอนาคต ของธุรกิจ เช่น ธุรกิจการเกษตร ธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจด้านการพาณิชย์ ธุรกิจอื่นๆ เป็นต้น

3. หลักประกัน มีประเด็นพิจารณา

- ชื่อเสียงของผู้ขอสินเชื่อตลอดจนชื่อเสียงของผู้ค้ำประกัน
- ชนิดของหลักประกัน สามารถยึดหยุ่นได้ตามประเภทของสินเชื่อ

4. อัตราดอกเบี้ย ขึ้นอยู่กับ

- สภาพคล่องของสถาบันการเงิน ถ้าหากมีสภาพคล่องทางการเงินสูง อัตราดอกเบี้ยต่ำ แต่ถ้าหากมีสภาพคล่องทางการเงินต่ำ อัตราดอกเบี้ยสูง
- ความเสี่ยง ถ้าหากเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง อัตราดอกเบี้ยสูง ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ำ อัตราดอกเบี้ยต่ำ
- ต้นทุนเงินทุน ต้องคำนึงถึงนโยบายของภาครัฐ คือการ กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยสูงสุด และศึกษาถึงลักษณะ โครงสร้างตลอดจนแหล่งที่มาของเงินทุน

ประเภทของอัตราดอกเบี้ยอัตราดอกเบี้ยคงที่ Fixed (ตายตัว) เหมาะกับสินเชื่อระยะยาว อัตราดอกเบี้ยลอยตัว Floated (เปลี่ยนแปลง) เหมาะกับสินเชื่อระยะสั้น

5. การชำระคืน

- ควรมีการส่งพนักงานสินเชื่อ ไปเยี่ยมเยียนกิจการของลูกค้าเป็นครั้งคราวอย่างสม่ำเสมอ
- ควรให้สินเชื่อที่มีกำหนดวันชำระเงินที่แน่นอน เช่น เงินกู้ระยะยาว
- ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุน เพื่อพิจารณาความสามารถในการชำระคืนของโครงการ

6. ประเภทของสินเชื่อ

สำหรับสถาบันการเงิน จะมีการจัดลำดับความสำคัญของประเภทสินเชื่อ

(Priority) ดังนี้

- สินเชื่อที่จัดเป็นสินทรัพย์ไม่เสี่ยง เช่น การค้ำประกัน การอาวัลและการรับรองตัวเงิน
- สินเชื่อระยะสั้นที่ให้ผลตอบแทนสูงและแน่นอน เช่น เงินกู้ระยะสั้น การจำนำสินค้า การรับซื้อเช็คลงวันที่ล่วงหน้า
- สินเชื่อระยะยาวเพื่ออุตสาหกรรม
- O/D
- สินเชื่อเกษตร

7. อำนาจอนุมัติ Credit Authority ยึดหลักการกระจายอำนาจ เพราะการกำหนดอำนาจ อนุมัติสินเชื่อไว้ที่ส่วนกลางจะทำให้ใช้เวลานานและอาจเสียโอกาสในการแข่งขัน

การใช้นโยบายสินเชื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

1. นโยบายนั้นควรเป็นแนวทางอย่างกว้างๆ ที่เจ้าหน้าที่ทุกระดับชั้นควรจะต้องปฏิบัติ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจการ

2. ความยืดหยุ่น Flexibility เป็นเรื่องสำคัญ

3. ต้องสื่อสารให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงนโยบายสินเชื่อ โดยการประชุมหรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วแต่กรณี

สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ (อ้างถึงใน ประสพศรี ภูริยะพันธ์, 2544:15) ได้กล่าวถึงนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรดังนี้

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรจะต้องใช้ความระมัดระวังและรอบคอบตามสมควร ผู้ให้กู้ควรกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกท้องที่ สหกรณ์ควรพิจารณาท้องที่ดำเนินการของสมาชิกผู้กู้ว่ามีช่องทางเพิ่มผลผลิตหรือไม่ เช่น มีแหล่งน้ำ ความเป็นไปได้ในด้านการตลาด เป็นต้น

2. การคัดเลือกเกษตรกร พฤติกรรมของสมาชิกผู้ขอกู้มีความสำคัญมาก ควรรู้จักคนในพื้นที่เป็นอย่างดี พิจารณาเรื่องความรับผิดชอบ อุปนิสัย ความสามารถในการทำการเกษตร เป็นต้น

3. การให้การศึกษอบรม แก่เกษตรกรสมาชิกผู้กู้เงิน เช่น ช่องทางการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิต เพื่อให้การใช้เงินผู้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักประกัน ควรกำหนดหลักประกันให้มีความเหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อและระยะเวลาชำระคืน หลักประกันถ้าเน้นสินทรัพย์มากเกินไป อาจทำให้เกษตรกรที่ยากจนหมดโอกาสในการขอกู้ควรพิจารณาหลักประกันที่เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือด้วย

5. พิจารณาสินเชื่อที่มีกิจกรรมเชื่อมโยงกัน ควรพิจารณาให้สินเชื่อในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

6. การติดตามผลการใช้เงินกู้ ควรติดตามผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้อย่างใกล้ชิด พิจารณาว่าเป็นไปตามแผนงานผลิตที่เสนอหรือไม่ และให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคการเกษตรแก่สมาชิกผู้กู้ด้วย

7. พิจารณาให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต ควรช่วยเหลือสมาชิกที่มีความประสงค์จะเพิ่มผลผลิต โดยช่วยเหลือในการทำแผนการผลิตอย่างถูกต้อง

8. เหตุสุดวิสัย อาชีพการเกษตรต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ มีเหตุสุดวิสัยที่อาจเกิดขึ้นได้มากมายทำให้ได้ผลผลิตลดลงหรือเสียหาย ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการให้สินเชื่อของสหกรณ์ ควรกำหนดสัดส่วนการให้สินเชื่อที่เหมาะสม เช่น ร้อยละ 60 ของมูลค่าผลิตผลที่คาดว่าจะจำหน่ายได้ ถ้าเป็นสินเชื่อที่มีการเสี่ยงภัยมากขึ้นก็ให้กำหนดสัดส่วนที่ต่ำลงมาอีก

9. การดำเนินการกับผู้ไม่ชำระหนี้โดยจงใจ ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้คนใดแสดงเจตนาว่าไม่ต้องการชำระหนี้ และสหกรณ์ได้ใช้ความพยายามในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้หลายครั้งแต่ไม่เป็นผล จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ทันที การเพิกเฉยไม่ดำเนินการใด ๆ จะทำให้สมาชิกผู้กู้คนอื่นเลียนแบบไม่ชำระหนี้ตามไปด้วย เป็นสาเหตุที่ทำให้สหกรณ์ประสบความล้มเหลวในที่สุด

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อ้างถึงใน ประสพศรี ภูริยะพันธ์, 2544:14) ได้กล่าวถึงประเภทสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เงินกู้ระยะสั้น สมาชิกกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

- ก. ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์หรือสัตว์ปี หรือสัตว์น้ำเลี้ยงเพื่อขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร
- ข. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูปผลิตผลการเกษตรที่ผู้กู้ผลิตขึ้น
- ค. ค่าเช่า ค่าภาษีอากรและค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- ง. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่จำเป็น

เงินกู้ระยะสั้นมีกำหนดชำระคืนภายใน 12 เดือน แต่ถ้ามีความจำเป็นพิเศษอาจขยายเวลาได้ไม่เกิน 18 เดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าผลิตผลนั้น ๆ จะเกิดขึ้นเมื่อใด เงินกู้ประเภทนี้สหกรณ์การเกษตรให้สมาชิกกู้ได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของราคาพืชผลที่คาดว่าจะสมาชิกจะขายได้

2. เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร โดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง เช่น

- ก. บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือเพื่อซื้อที่ดินการเกษตร
- ข. สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คูน้ำ ประตุน้ำและงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น
- ค. ทำสวน
- ง. วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่ เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

- จ. ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- ฉ. ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ
- ช. ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์และลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการเกษตร

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ

เทพ รุ่งชนาภิรมย์ (อ้างถึงใน ประสพศรี ภูริยะพันธ์, 2544:16) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณาให้สินเชื่อมี 3 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล คือ คุณสมบัติของผู้กู้และความสามารถในการหารายได้
2. ปัจจัยด้านการเงิน คือ ความสามารถในการหารายได้ เงินทุนและหลักประกัน
3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ สภาพทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าของกิจการ

บรรจง อภิรติกุล (อ้างถึงใน ประสพศรี ภูริยะพันธ์, 2544:16) ได้กล่าวถึง สินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงและส่วนใหญ่อยู่เหนือการควบคุมของเกษตรกร เช่น ภัยธรรมชาติ ไร่พืชรบขาด หรือผลิตผลราคาตกต่ำ เป็นต้น การวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยใช้หลัก 3R's ได้แก่

1. Return คือ ความสามารถในการชำระหนี้สินคืน ซึ่งขึ้นกับผลของการดำเนินงานในปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- ความสามารถในการประกอบอาชีพ
- อายุ สุขภาพและแรงงานในครอบครัว
- ชนิดและขนาดของธุรกิจ
- ท้องที่ที่ประกอบการเกษตรและสู่ทางการตลาด
- การเตรียมงบประมาณรายได้และรายจ่าย

2. Repayment คือ ความสามารถส่งเงินกู้คืน ควรจะต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงิน แผนการชำระหนี้เงินกู้ แหล่งที่มาของรายได้ การกำหนดระยะเวลาต้องการชำระหนี้ ซึ่งต้องสอดคล้องกันโดยพิจารณาจาก

- เงินกู้ที่สามารถส่งคืนได้ด้วยตนเอง หมายถึง เงินกู้ที่นำไปใช้ในการผลิตเมื่อผลผลิตออกขาย ผู้กู้จะมีรายได้ที่สามารถส่งเงินกู้คืนได้

- เงินกู้ที่ไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยตนเอง หมายถึง เงินกู้ที่ไม่ได้นำไปใช้ในกระบวนการผลิต แต่นำไปลงทุนในสินทรัพย์ เช่น ซื้อที่ดิน ปลูกบ้านเรือนหรือใช้จ่ายในครอบครัว ดังนั้นผู้กู้จะต้องส่งเงินกู้คืนจากรายได้สุทธิของครอบครัว

- คู่ทางการชำระหนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ขนาดของธุรกิจเกษตร รายได้และเงินทุนหมุนเวียน ค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิต ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด เป็นต้น

3. Risk คือ ความสามารถทนต่อการเสี่ยงภัย สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเสี่ยงภัย ได้แก่

- ภัยธรรมชาติที่มีผลต่อการผลิต
- ผลผลิตตกต่ำ
- ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- ความวิบัติอันเกิดจากการกระทำของผู้อื่น
- การเจ็บป่วยล้มตาย
- เหตุวิบัติอื่น ๆ

ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของเกษตรกรเอง ได้แก่

- ก. ความมั่นคงของรายได้
- ข. ความสามารถฟื้นตัวเมื่อประสบภัยพิบัติ
- ค. ความเป็นปึกแผ่นแห่งฐานะครอบครัว
- ง. การประกันภัย
- จ. คุณสมบัติของผู้กู้ เป็นต้น

1.7 แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ (2549 : 13-15) กล่าวถึงความหมายของการวิเคราะห์สินเชื่อ(Credit Analysis) หมายถึง การพิจารณาข้อมูลสินเชื่อเพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ และเพื่อตัดสินใจว่าการให้สินเชื่อมีความเหมาะสมหรือไม่ บางครั้งเรียกการวิเคราะห์สินเชื่อว่า การประเมินสินเชื่อ (Credit Evaluation)

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สินเชื่อที่สำคัญ คือ การประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ (Credit Risk) ซึ่งเกิดขึ้นมาจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถจะจ่ายชำระหนี้คืนได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกันได้ หรืออาจเกิดจากผู้ขอสินเชื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการให้สินเชื่อ จนไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้

การวิเคราะห์สินเชื่อมีความสำคัญดังนี้

1. การให้สินเชื่อมีผลกระทบอย่างมากต่อกระแสเงินสดและวงจรกิจกรรมของกิจการ หากการวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดทำให้การบริหารสินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพ
2. การวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดย่อมส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนเงินสดหรือเกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินของกิจการได้
3. การให้สินเชื่อยังมีผลกระทบต่อรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการของกิจการ หากการบริหารสินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อการเกิดหนี้สูญ หรือเกิดปัญหาความสามารถในการทำกำไร(Profitability)ที่ลดลง ขณะเดียวกันหากกิจการให้สินเชื่อมากเกินไปเกินความจำเป็นอาจก่อให้เกิดปัญหาการนำสินเชื่อนั้นไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์

กระบวนการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีกระบวนการในการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอน

1. รวบรวมข้อมูลสินเชื่อ ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอสินเชื่อ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ คู่แข่งขัน ข้อมูลสภาพแวดล้อม เป็นต้น
2. เลือกใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ หรือเทคนิคการวิเคราะห์สินเชื่อ มี 4 เครื่องมือ คือ เกณฑ์การพิจารณาคุณค่าทางสินเชื่อ การวิเคราะห์งบการเงิน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายลงทุน
3. สรุปผลการวิเคราะห์สินเชื่อและแปลความ
4. ตัดสินใจอนุมัติหรือปฏิเสธการให้สินเชื่อ
5. จัดทำสัญญาและให้บริการสินเชื่อ
6. ติดตามและประเมินผลการให้สินเชื่อ

การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับการขอสินเชื่อสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณและการวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Credit Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงตัวเลขจำนวนเงินที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน หรือข้อมูลทางการเงินอื่นของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณจึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณของสินเชื่อที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างละเอียด เครื่องมือหรือเทคนิคการวิเคราะห์และดุลพินิจและความเห็นของผู้วิเคราะห์สินเชื่อเพื่อแปลความหมายและสรุปผลการวิเคราะห์สินเชื่อ

การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพ (Qualitative Credit Analysis) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่ไม่เกี่ยวกับตัวเลขทางการเงินของสินเชื่อเป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ในเชิงคุณภาพจึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพของสินเชื่อก่อนที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างคร่าว ๆ หรือเบื้องต้นประกอบกับดุลพินิจและความเห็นของผู้วิเคราะห์สินเชื่อ

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการวิเคราะห์สินเชื่อประกอบด้วยหลักการ 3'Ps คือ

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) ผู้วิเคราะห์สินเชื่อควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้ขอสินเชื่อก่อนว่าจะนำเงินที่ได้รับสินเชื่อนั้นไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด วัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อมากน้อยเพียงใดที่จะได้รับชำระหนี้

2. การจ่ายชำระหนี้ (Payment) เมื่อผู้ให้สินเชื่อทราบถึงวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อแล้ว ทำให้ผู้ให้สินเชื่อทราบต่อไปว่าวิธีการจ่ายชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อจะเป็นอย่างไร เช่น วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อสินค้ามาจำหน่าย เงินที่จะนำมาชำระหนี้ก็คือเงินจากการขายสินค้า ความต้องการเงินทุนหมุนเวียนในครั้งต่อ ๆ ไปยังคงเหมือนเดิมจนกว่าจะคงตัวอยู่ที่ระดับหนึ่ง ต่อจากนั้น ผู้ขอสินเชื่อจะสามารถชำระหนี้ได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น

3. การป้องกันความเสี่ยง (Protection) โดยการประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาสที่จะไม่ได้รับชำระหนี้คืนมากน้อยเพียงใด ในการพิจารณาการป้องกันความเสี่ยง ควรพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของเดิมและใหม่ภายหลังจากให้สินเชื่อแล้วว่ามีอัตราสูงไปหรือไม่ อย่างไรก็ตามผู้ให้สินเชื่อควรหาวิธีการป้องกันความเสี่ยงโดยการจัดหาหลักประกันต่าง ๆ ที่เพียงพอหรือคุ้มกับความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อนั้น

ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาเกณฑ์คุณค่าทางสินเชื่อ (Credit worthiness criteria) ของผู้ขอสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดหรือประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ขอสินเชื่อ นิยมเรียกเกณฑ์คุณค่าทางสินเชื่อนี้ว่า หลักการ 6 C's ประกอบด้วย

1. คุณสมบัติหรือคุณลักษณะ (Character: C1) คือ คุณลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล บุคลิกลักษณะความประพฤติ พฤติกรรม และอุปนิสัยใจคอของผู้ขอสินเชื่อที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตและมีความเต็มใจที่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดมากน้อยเพียงใด (Willingness to Repay) โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ 2 อย่าง คือ คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น เพศ อายุ นิติภาวะ และคุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความรู้หรือระดับการศึกษา ความสามารถ ความชำนาญงาน รายได้และความมั่นคง

2. ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity : C2) คือ ศักยภาพหรือสมรรถภาพในการแสวงหารายได้ (ability to Create Income) เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เมื่อครบกำหนดได้ ควรพิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อสามารถชำระหนี้คืนได้เมื่อใด จำนวนเท่าใด โดยใช้วิธีการใด และได้เงินมาจากแหล่งใด

3. เงินทุน (Capital : C3) คือ ส่วนของสินทรัพย์หลังจากหักหนี้สินออกแล้ว หรือสินทรัพย์สุทธิ คือ ส่วนของเจ้าของนั่นเอง ซึ่งแสดงถึงความมั่นคงทางการเงินของผู้ขอสินเชื่อ เพื่อให้รองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ในกรณีผู้ขอสินเชื่อเป็นบุคคลธรรมดา ให้พิจารณาจากรายได้ของบุคคลมากกว่าเงินทุนของบุคคล

4. หลักประกัน (Collateral : C4) คือ สิ่งที่ใช้ในการค้ำประกันการให้สินเชื่อ ส่วนใหญ่จะเป็นสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้รวมถึงการค้ำประกันโดยบุคคลที่น่าเชื่อถือ

5. สภาพแวดล้อม (Condition : C5) คือ สภาพะ สถานการณ์ หรือสภาพการณ์ โดยทั่วไป ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น เศรษฐกิจ ภาวะการเงินการคลัง เทคโนโลยี สังคม การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6. ประเทศที่ติดต่อด้วยหรือประเทศคู่ค้า (Country : C6) คือ ผู้ขอสินเชื่อประกอบธุรกิจการค้ากับต่างประเทศการค้าต่างประเทศเหล่านั้นควร ได้รับการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เอกสารการค้า ระเบียบข้อบังคับของกรมศุลกากร ภาวะภาษีของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป เหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อผู้ขอสินเชื่อได้

1.8 แนวคิดของการเรียกเก็บหนี้

การเรียกเก็บหนี้เป็นงานที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อการอนุมัติสินเชื่อ เมื่อเราได้วิเคราะห์สินเชื่อและอนุมัติให้ผู้ขอกู้ไปแล้ว ทางสหกรณ์ก็จำเป็นต้องยอมรับถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการอนุมัติให้สินเชื่อไป เช่น อาจมีการชำระหนี้ล่าช้าหรือเกิดหนี้สูญขึ้นได้ อย่างไรก็ตามถ้ามีการบริหารการเก็บหนี้ที่ชาญฉลาดและสม่ำเสมอก็จะช่วยลดต้นทุนการเกิดหนี้สูญลงได้มาก ดังนั้นจึงควรจะให้มีการพิจารณา โยบายการเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ (2549 : 23-24) ได้ให้หลักการเรียกเก็บหนี้เพื่อเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการ ดังนี้

1. การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคนจะมีคุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไป บางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ต้องทวงถึงจะให้ บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้โดยวิธีเรียกเก็บหนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลวิธี (Tactic) เช่น ลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือการทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอ ก็อาจจะทวงถามตามกำหนดเวลา (Date Line) หรือลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ ทวงถามด้วยวิธีดังกล่าวแล้วไม่ได้ผล มีการบ้ายเบี่ยงหรือผัดผ่อน หรือใช้วิธีนิ่งเฉยอยู่เรื่อย ก็

จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาด การที่จะจัดลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใดจะมีส่วนช่วยได้มาก

2. หลักการติดตามหนี้ที่มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี คือ

- 1) วิธีการจัดชั้น โดยอาศัยจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ลูกหนี้ที่ดี หรือพอใช้ หรือ ไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้วก็นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ว่าควรติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใด หรือสะดวกในการติดตาม เร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในอนาคตต่อไป
- 2) วิธีกำหนดเวลา คือ การกำหนดหลักการไว้ว่าลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายในระยะเวลาอย่างไร ซึ่งนับบางประเภท ระยะเวลาการบอกล่าวหลังทวงถามจะมีผลในทางรูปคดีเมื่อมีการฟ้องร้องกัน

วันเพ็ญ อนิวรรตตพงศ์ (อ้างถึงใน สถาพร ดวงวิไล, 2544 : 21) ได้อธิบาย ขบวนการในการเรียกเก็บหนี้จากผู้ชำระหนี้ช้ากว่ากำหนด โดยจะเริ่มจากการเตือนความจำซึ่งเป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด ไปจนถึงการกระทำที่อยู่ในขั้นรุนแรง โดยการ ใช้กฎหมายเข้าช่วยดังนี้

1. การเตือนความจำ ขั้นตอนแรกของการขบวนการเรียกเก็บหนี้คือการเตือนความจำแก่ลูกหนี้ว่าถึงกำหนดชำระแล้วแต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน การเตือนความจำนี้ในครั้งแรกควรทำอย่างสุภาพ โดยการส่งสำเนาบัญชีของลูกหนี้ (Duplicate Statement of Account) ไปให้เพื่อให้ทราบถึงจำนวนหนี้ที่ยังไม่ได้ชำระ นอกจากนี้แล้วอาจส่งจดหมายเพื่อเตือนให้ลูกหนี้ทราบถึงยอดที่ยังค้างชำระอยู่ด้วย

2. การติดตามทวงหนี้ ถ้าการเตือนความจำไม่ได้ผล ขั้นต่อไปคือ การติดตามทวงหนี้โดยการเขียนจดหมายหลาย ๆ ฉบับ ฉบับแรกต้องสุภาพ และฉบับต่อไปจะค่อย ๆ ทวีความเข้มงวดขึ้น นอกจากการทวงหนี้โดยการส่งจดหมายแล้ว วิธีที่ได้ผลคือ การติดตามทวงหนี้ทางโทรศัพท์ เพราะทำให้ทราบเหตุผลที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และได้รู้ถึงคำมั่นสัญญาของลูกหนี้ว่าเมื่อไรจะนำเงินมาชำระให้

ถ้าการทวงหนี้โดยวิธีส่งจดหมายและทางโทรศัพท์ไม่ได้ผล ขั้นต่อไปก็คือ การส่งพนักงานเก็บหนี้ไปพบลูกหนี้โดยตรง

3. การปฏิบัติการขั้นรุนแรง ถ้าการเตือนความจำและการติดตามทวงหนี้ใช้ไม่ได้ผลสถาบันอาจมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการรุนแรงซึ่งเป็นการตัดสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสมาชิก เพราะถ้าสถาบันปล่อยให้ลูกหนี้ค้างชำระนานการเก็บหนี้ก็จะยิ่งยากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการขั้นเด็ดขาด โดยอาจจ้างตัวแทนหรือทนายความให้จัดการกับลูกหนี้ตามกฎหมายต่อไป

1.9 แนวคิดของการมีส่วนร่วม

สถาพร ดวงวิไล (2544 : 31-33) แนวความคิดเกี่ยวกับการที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งซีกโลกตะวันออกและซีกโลกตะวันตก ดังจะเห็นได้จากประเพณี “ลงแขก” (Cooperative Work) ซึ่งมีการปฏิบัติในหมู่เกษตรกรทั่วโลก

การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัว กลุ่มละแวกบ้าน ชุมชน หมู่บ้าน ตลอดจนสังคมนั้น ได้พัฒนาการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในครอบครัวและในสังคม ให้เจริญก้าวหน้าและผาสุกเรื่อยมา

การมีส่วนร่วมมีแนวคิด 3 ประการ คือ

1) ความสนใจและห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเกิดพ้องต้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

2) ความเคื่อนร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำร่วมกัน

3) ตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนาการตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมยังอาจเกิดจากแนวความคิดอื่น ๆ เช่น

1) ความศรัทธา ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2) ความเกรงใจ ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วยทั้ง ๆ ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ

3) อำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ

ความหมายของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำ บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

จากนัยความหมายดังกล่าว การมีส่วนร่วมจึงประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ

1) การเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ เป็นการเกี่ยวข้องกับทั้งตัว ไม่ใช่เฉพาะ
 เพียงแต่เกี่ยวข้องกับด้านร่างกายหรือทักษะ กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับจิตใจไม่เพียง
 เฉพาะด้านการทำงาน

2) การกระทำให้เมื่อผู้มีส่วนร่วมได้บังเกิดความเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์
 แล้ว ก็เท่ากับเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระทำการเพื่อใ้บรรลุ
 วัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยเหตุนี้การมีส่วนร่วมจำเป็นมากกว่าการยินยอมที่จะกระทำตามคำสั่งซึ่ง
 เป็นการกระทำโดยปราศจากการยินยอม พร้อมใจและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมจึง
 เป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์และจิตใจแบบ “ชุกลวติ” คือมีการติดต่อสื่อสารทั้งไปและกลับ
 ระหว่างบุคคลนั้นและกลุ่ม

3) การร่วมรับผิดชอบ เมื่อเกิดการเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ อารมณ์และได้กระทำ
 การให้แกสถานการณ์กลุ่มนั้นแล้ว ผู้มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย
 เพราะการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มและต้องการเห็น
 ผลสำเร็จของการทำงานนั้นด้วย จึงเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม

ดังนั้น การมีส่วนร่วม จึงหมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อใ้บรรลุ
 วัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ (ความร่วมมือและร่วมใจ) โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและ
 ลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะ และเหมาะสม (การประสานงาน) กับทั้งกระ
 ทำงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่า เชื่อถือไว้ใจได้ (ความรับผิดชอบ)

โดยนัยดังกล่าวนี้ การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังงานการ
 ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) การมีส่วนร่วมยังเป็นวิธีการที่ทรงประสิทธิภาพในการ
 เสริมสร้างและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนา เพราะการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้อง
 หรือผู้มีส่วนร่วมเข้าในสถานการณ์ และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนานั้น
 การมีส่วนร่วมยังเป็นกระบวนการปรับปรุงการทำงาน หรือกิจกรรมของกลุ่มให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

1) ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมก่อนเริ่มกิจกรรม การมีส่วนร่วมไม่เหมาะสม
 ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2) ประชาชนต้องไม่เสียเงินทองค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปที่เขา
 ประเมินค่าผลตอบแทนที่จะได้รับ

3) ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น

- 4) ประชาชนสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้ง 2 ฝ่าย
- 5) ประชาชนต้องไม่รู้ลึกกระทบบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพทางสังคมหากจะมีส่วนร่วม

2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อภิพงศ์ แซ่มลำเจียก (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคล ซึ่งจะสามารถทำนายการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคลได้ และเพื่อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการกับกระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อบุคคล ประชากรของการศึกษา คือ ผู้ได้รับสินเชื่อไม่มีหลักประกันประเภทสินเชื่อบุคคล (C-Loan) จากธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ถึงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2548 แบบจำลองเบื้องต้นประกอบด้วยตัวแปรตาม 1 ตัว คือ การเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือไม่ และตัวแปรอิสระ 9 ตัว คือ วงเงินกู้ที่ได้รับ รายได้ จำนวนสินเชื่ออื่น ๆ ที่มีอยู่เดิม อาชีพ อายุการทำงานในที่ทำงานปัจจุบัน สถานที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอายุ

ผลการวิเคราะห์โลจิสต์ แสดงให้เห็นว่า มีเพียงตัวแปรอิสระแค่ 4 ตัวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นของสินเชื่อบุคคลที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ วงเงินกู้ที่ได้รับ จำนวนสินเชื่ออื่น ๆ ที่ใช้อยู่ อายุงาน และสถานที่พักอาศัย ส่วนผลการทดสอบความเที่ยงตรงแบบไขว้ของแบบจำลองที่มีเฉพาะตัวแปรอิสระ 4 ตัวดังกล่าว ปรากฏว่าแบบจำลองนี้มีความเที่ยงตรงในระดับที่น่าพึงพอใจ มีความสามารถในการพยากรณ์ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 81.5

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการศึกษาครั้งนี้ คือ ควรปรับปรุงเกณฑ์การอนุมัติสินเชื่อให้เข้มงวดขึ้น เช่น ควรกำหนดอายุงานขั้นต่ำให้สูงขึ้นเป็น 5 ปี รายได้ขั้นต่ำควรเพิ่มขึ้นเป็น 15,000 บาท สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ขณะยื่นกู้ไม่ควรสูงกว่า 50-60% ของรายได้ ให้ยึดหยุ่นวงเงินกู้ให้น้อยกว่า 50,000 บาท ได้ตามความเหมาะสมและกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง หรือทำให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของผู้กู้แต่ละราย

วิภา โทแก้ว (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. กรณีศึกษา จังหวัดสระบุรี การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี และ 3) ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.ที่มีต่อการให้บริการของ ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี การศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงพรรณนา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 200 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า 1)เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 51-60 ปี ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งรายได้จากภาคเกษตรมาจากการทำนา โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรต่อครอบครัวเฉลี่ย 21-40 ไร่ 2) ความต้องการใช้สินเชื่อของเกษตรกรส่วนใหญ่จะนำไปซื้อปัจจัยการผลิตในการผลิตพืช แหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการเกษตรส่วนใหญ่ เป็นแหล่งเงินทุนในระบบ คือ จาก ธ.ก.ส. โดยเป็นการกู้ประเภทระยะสั้น มีจำนวนเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท ที่อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.00 บาทต่อเดือน 3) ทัศนคติของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.ที่มีต่อการให้บริการของ ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากในด้านต่าง ๆ จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากรที่ให้บริการ ด้านการรับบริการสินเชื่อ และ ด้านสถานที่ ผลการศึกษาด้านบุคลากรที่ให้บริการสินเชื่อ ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในข้อถามที่คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ บุคลิกภาพและการแต่งกายของพนักงานดี พนักงานยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาสุภาพ และพนักงานมีความยินดีและเต็มใจที่จะให้คำแนะนำปรึกษา ผลการศึกษาด้านการได้รับบริการสินเชื่อ ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในข้อถามที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ธนาคารรักษาผลประโยชน์ของลูกค้า มีความเสมอภาคในการให้บริการแก่ลูกค้าทุกคน และ การบริการมีความถูกต้องเหมาะสมและเชื่อถือได้ มีการพัฒนาระบบการให้บริการอย่างต่อเนื่องและทันสมัย ผลการศึกษาด้านด้านสถานที่ ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในข้อถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ มีที่นั่งรอรระหว่างรอรับบริการ ทำเลที่ตั้งของธนาคารใกล้บ้าน ไป-มาสะดวก และมีสถานที่จอดรถเพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ

อุดมศักดิ์ เอียวชัยพร (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้า และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสินเชื่อบุคคลของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมสภาพทั่วไปของสินเชื่อบุคคล และพฤติกรรมการเลือกใช้บริการสินเชื่อบุคคลของลูกค้า ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับสินเชื่อบุคคลของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยแยกพิจารณาสินเชื่อบุคคลของธนาคารฯ เป็น 2 ประเภท คือ สินเชื่อบุคคลเพื่ออสังหาริมทรัพย์ และสินเชื่อบุคคลเพื่อบรรเทาปัญหาทางการเงิน (ชนวิญ)

กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกค้าที่ใช้บริการในพื้นที่ของสาขาธนาคารในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 106 สาขา โดยใช้แบบสอบถามสุ่มเลือกด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย สาขาละ 10 ราย โดยคัดตัวอย่างที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือตัวอย่างจำนวน 439 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม ช่วงของการเก็บข้อมูลคือ ระหว่างเดือน สิงหาคม 2547 – ธันวาคม 2547 ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 439 ราย เป็นเพศชาย และเพศหญิง ร้อยละ 52.2 และ 47.8 ตามลำดับ อายุเฉลี่ย 39.0 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ประกอบอาชีพที่มีรายได้ประจำ สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป อายุการทำงานเฉลี่ย 14.6 ปี รายได้เฉลี่ย 42,646.95 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายเฉลี่ย 28,062.95 บาท ต่อเดือน และมีศักยภาพในการชำระคืนสินเชื่อ ลักษณะของสินเชื่อเพื่ออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกค้าส่วนใหญ่ต้องการ คือ อัตราดอกเบี้ยต่ำ วงเงินสินเชื่อตั้งแต่ร้อยละ 80-100 ของราคาอสังหาริมทรัพย์ การชำระคืนสามารถยืดหยุ่นได้ 15 วัน โดยไม่มีดอกเบี้ยปรับ มีการพิจารณาสินเชื่อภายใน 7-15 วัน ส่วนลักษณะของสินเชื่อเพื่อบรรเทาปัญหาทางการเงิน(ชนวิญ) ที่ถูกค้าส่วนใหญ่ต้องการคือ มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ วงเงินสินเชื่อประมาณ 10-15 เท่าของเงินเดือน การชำระคืนสินเชื่อยืดหยุ่นได้ 15 วัน โดยไม่คิดดอกเบี้ยปรับ และระยะเวลาในการพิจารณาสินเชื่อไม่เกิน 15 วัน

ปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับสินเชื่อบุคคลเพื่ออสังหาริมทรัพย์ของ ธนาคารกรุงไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ อาชีพ ระดับการศึกษา และราคาอสังหาริมทรัพย์ โดยปัจจัยราคาอสังหาริมทรัพย์มีผลต่อความต้องการสินเชื่อบุคคลเพื่ออสังหาริมทรัพย์มากที่สุด ในส่วนของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสินเชื่อบุคคลเพื่อบรรเทาปัญหาทางการเงิน(ชนวิญ) ของธนาคารกรุงไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ รายได้รวมต่อเดือน และเพศ โดยปัจจัยรายได้รวมต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อบุคคลเพื่อบรรเทาปัญหาทางการเงิน(ชนวิญ) มากที่สุด

เฉลิมพล อานุกาพบรรเจิด (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) อำเภอปัว จังหวัดน่าน ผู้ให้ข้อมูลคือ เกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(ช.ก.ส.) อำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 200 คน รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.0 อายุของเกษตรกรเฉลี่ย 46.60 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 34.0 เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วร้อยละ 91.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.38 คน มีประสบการณ์การใช้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉลี่ย 2.25 ปี จำนวนสถาบันการเงินหรือธนาคารที่เกษตรกรเป็นหนี้เฉลี่ย 1.75 แห่ง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยถูกดำเนินคดี ร้อยละ 94.5 การประกอบอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพเดียว คือ อาชีพทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 4.85 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ของการเบิกใช้เงิน มีหนี้ในระบบสถาบันการเงินเฉลี่ย 13,225.00 บาท มีหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ช.ก.ส.) เฉลี่ย 49,341.00 บาท เกษตรกรลูกค้ามีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้เฉลี่ย 1,957.70 บาท/เดือน และมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 4,562.00 บาท/เดือน

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ อายุ จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนอาชีพ และระยะเวลาการเป็นหนี้

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรลูกค้า ช.ก.ส. ตามความเห็นของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาภัยแล้ง ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาเรื่องผลผลิตไม่มีคุณภาพ ปัจจัยการผลิตสูง โรคและแมลงระบาด และปัญหาขาดทุน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรพิจารณาการให้กู้จากอายุระหว่าง 41-50 ปี มีหนี้สินน้อย และรายได้ของเกษตรกร พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ในการใช้เงินก่อนที่จะให้สินเชื่อแก่เกษตรกร ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น และให้ความรู้ คำแนะนำกับเกษตรกรลูกค้าในด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร การตลาด การออมทรัพย์ การทำธุรกิจเกษตร และการวางแผนการผลิต เพื่อที่จะได้เพิ่มประสิทธิภาพการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร

บุยเลิศ กิตติศักดิ์บุญสุข (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการค้าของลูกค้านานาชาติกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในภาคสินค้านครหลวง 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาด ที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการค้า ของลูกค้านานาชาติกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในภาคสินค้านครหลวง 4 โดยใช้ทฤษฎีส่วนประสมการตลาดบริการ (Marketing Mix) 7 Ps ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการ

จัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการให้บริการ ลักษณะทางกายภาพ และ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสินเชื่อ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 300 ราย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านราคาและผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ, ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ, ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ, ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สิริพร ใจแพทย์ (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษานโยบาย ขั้นตอนในการบริหารสินเชื่อ และการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสิน วิธีการศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารออมสิน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสินภาค ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ พนักงานปฏิบัติการด้านสินเชื่อ จำนวน 7 สาขา รวมทั้งสิ้น 22 คน และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ เอกสารในการประชุม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสินเชื่อ

ผลการศึกษาพบว่า นโยบายด้านสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เน้นการขยายสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายของธนาคารและรัฐบาล มีการควบคุม ติดตามสินเชื่อให้มีคุณภาพ แก้ไขหนี้ค้างชำระให้ลดลง การดำเนินงานด้านสินเชื่อมี 2 วิธี คือ ดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดเป็นวงเงินหรือร้อยละและดำเนินงานตามนโยบายของธนาคาร โดยไม่มีการกำหนดเป็นวงเงิน

ส่วนในด้านขั้นตอนการบริหารสินเชื่อมี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการติดต่อลูกค้า การวิเคราะห์สินเชื่อและการอนุมัติให้กู้เงิน การจัดทำนิติกรรมสัญญาและการจ่ายเงินกู้ การรับชำระหนี้และติดตามผลการดำเนินงานของลูกค้า การติดตามหนี้และแก้ไขหนี้ การดำเนินคดีและการบังคับคดี การบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ที่สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์สินเชื่อและการอนุมัติให้เงินกู้ การรับชำระหนี้และติดตามผลการดำเนินงาน การติดตามหนี้และแก้ไขหนี้ ข้อมูลทางการบัญชีที่นำไปใช้ในการบริหารสินเชื่อ ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร หลักการวิเคราะห์สินเชื่อได้ใช้การวิเคราะห์ตามหลักของ C's Policy การวิเคราะห์ร้อยละของยอดรวมแบบแนวตั้ง การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด และการวิเคราะห์เพื่อหาขอคชยณ จุดคุ้มทุน

วัลยา คำมุกชิก (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการสินเชื่อของลูกค้านานการ เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อของลูกค้านานการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของ ลูกค้าที่รับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. กลุ่มตัวอย่างคือ ลูกค้า ธ.ก.ส. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 170 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่า และมีที่ดินเป็นของตนเอง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวเฉลี่ย 152,734 บาทต่อปี มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 73,323 บาท และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เงินที่นำมา ชำระหนี้จากรายได้จากการประกอบอาชีพ มีการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อของธนาคารจำนวน 1-5 ครั้งต่อปี ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ 3-5 ปี นอกจากกู้เงินจาก ธ.ก.ส. แล้วยังกู้ยืมจาก ธนาคารอื่นถึงร้อยละ 24.7 โดยมีความต้องการจะขอกู้จาก ธ.ก.ส.เพิ่มอีก ในการกู้จะคำนึงถึงอัตรา ดอกเบี้ยมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ในระดับมาก

ด้านความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ลูกค้ามีระดับความต้องการสินเชื่อ ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และด้านกิจกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ส่วน ความต้องการสินเชื่อเพื่อการลงทุนทางด้านค้าขายอยู่ในระดับมาก จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อ ความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. ในภาพรวมพบว่าระดับการศึกษา และเกณฑ์ในการเลือก สถาบันเงินกู้ มีผลต่อความต้องการสินเชื่อ ปัญหาและอุปสรรค ของลูกค้าที่รับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. พบว่า เมื่อลูกค้ารับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. แล้วใช้ผิดวัตถุประสงค์ บางส่วนไม่สามารถชำระหนี้ได้ตาม กำหนดเวลา และมีภาระหนี้สินมาก ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้คือ ธ.ก.ส. ควรดำเนินการให้ สินเชื่อแบบค้ำกับสินเชื่อเพื่อประสิทธิภาพในการให้สินเชื่อของลูกค้า และควรจะสนับสนุนการ ลงทุนด้านการผลิตของลูกค้าอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ลูกค้าสามารถชำระเงินคืนแก่ ธ.ก.ส. ได้ตาม กำหนดเวลา

สถาพร ดวงวิไล (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถใน การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ธ.ก.ส. ระหว่าง สมาชิกที่สามารถคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดและสมาชิกที่ไม่สามารถคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด 2)ศึกษา เปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิก ธ.ก.ส. ที่มีความสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดและสมาชิกที่ ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด 3)ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของ สมาชิก ธ.ก.ส. 4)ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ธ.ก.ส.

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสมาชิกที่มีความสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด และสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด สภาพเศรษฐกิจทั่วไป ได้แก่ จำนวนที่ดิน มูลค่าที่ดินต่อไร่ มูลค่าทรัพย์สิน ไม่รวมที่ดิน สภาพการดำรงตำแหน่งทางสังคมของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน ส่วนรายได้รวมของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน ส่วนรายจ่ายรวมของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกที่มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด และสมาชิกที่ไม่มีความสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ได้แก่ แหล่งเงินกู้ของสมาชิก (สหกรณ์การเกษตร, เงินกู้ธนาคาร) การนำเงินกู้ไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 70 หลักเกณฑ์แนวทางการชำระเงินกู้ ปริมาณการกู้เงินที่เพิ่มขึ้น มีความแตกต่าง ผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ ธ.ก.ส. และทัศนคติของสมาชิกต่อการบริการของ ธ.ก.ส. มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน สำหรับผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มสมาชิกต่อการดำเนินงานของพนักงาน ธ.ก.ส. มีความแตกต่างกัน

ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ผลผลิตได้น้อย ขาดความรู้ความชำนาญในอาชีพ ขาดเครื่องทุ่นแรงในการผลิต สมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือ

ธงชัย วุฒิสาร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อบุคคลของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) : กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยธุรกิจ อำเภอหนองแสง สาขาโนนสะอาด สำนักงานจังหวัดอุดรธานี วัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการ (8P's) ด้านการให้บริการสินเชื่อของลูกค้า 2) ศึกษาปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการ (8P's) ด้านการให้บริการสินเชื่อบุคคลของลูกค้า 3) ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อบุคคลของลูกค้า ที่มีต่อ ธ.ก.ส. 4)ศึกษาทัศนคติของลูกค้า ที่มีต่อคุณภาพสินเชื่อบุคคลของ ธ.ก.ส.

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ใช้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส. มีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านผลผลิตและคุณภาพการบริการ ด้านบุคคล ด้านกระบวนการให้บริการ ในระดับมาก ส่วนด้านสถานที่ ด้านส่งเสริมการตลาด และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง พบว่ากลุ่มผู้ใช้บริการฯ ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมากทุก ๆ ปัจจัย

ข้อมูลด้านทัศนคติต่อคุณภาพสินเชื่อบุคคล ผู้ใช้บริการมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อคุณภาพสินเชื่อบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ซึ่ง ได้แก่ 1) การใช้สินเชื่อได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ขอกู้ 2) การให้สินเชื่อเป็นงวด ๆ ตามความก้าวหน้าของโครงการ 3) การให้ออมเงินโดยคิดจากสัดส่วนของเงินกู้หรือความสมัครใจทุกครั้งที่ยกจ่ายเงิน 4) การจัดทำประกันชีวิตที่มีวงเงินคุ้มครองตามสัดส่วนสินเชื่อที่ขอกู้เพื่อลดความเสี่ยง 5) การช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันของลูกค้าในกลุ่มเดียวกันเพื่อชำระหนี้ได้ตามกำหนด 6) การกู้เงินเกินกำลังความสามารถ และการใช้เงินกู้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด

นิตยพร โสภณ (2546) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี โดยศึกษาเฉพาะการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในปี 2544 และ ปี 2545 โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 สหกรณ์ จากสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 สหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า มีบางสหกรณ์มีปริมาณสินเชื่อต่อปริมาณธุรกิจรวมทั้งหมด มีบางสหกรณ์มีอัตราการรับชำระหนี้จากสมาชิกสูงและพบว่าต้นทุนในการให้สินเชื่อที่ต่างกันมีผลต่อกำไร(ขาดทุน)

ปัญหาและสาเหตุสำคัญของสมาชิก คือ การนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และบางรายนำเงินกู้บางส่วนไปใช้ในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ผลผลิตของสมาชิกไม่ได้มาตรฐาน ไม่ตรงตามฤดูกาล ล้นตลาด ขาดความรู้ ความเข้าใจ การวางแผนการผลิต การจัดการ รวมทั้งไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และที่สำคัญสมาชิกสหกรณ์มีหนี้หลายทาง แต่มีรายได้ทางเดียว

แนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ ในด้านการให้เงินกู้ ต้องมีการพิจารณาสมาชิกพิจารณาหลักประกัน พร้อมให้การอบรมเกี่ยวกับการเกษตรให้สมาชิก ด้านการตรวจสอบ ต้องมีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกหลักจากรับเงินกู้ และในด้านการติดตาม สหกรณ์ต้องมีมาตรการในการติดตามหนี้ตามลักษณะของลูกหนี้

มยุรี วงษาเลิศ (2547) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในเขตตรวจราชการที่ 7 ทำการศึกษาสหกรณ์การเกษตรที่มีหนี้ค้างชำระมากที่สุดจำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 3 สหกรณ์ รวม 21 สหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้ มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ทำให้ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด

คณะกรรมการเงินกู้ พบว่ายังมีการศึกษาระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้น้อย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณะกรรมการสินเชื่อไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่ายังขาดความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเทคนิคการปฏิบัติงานต่าง

แนวทางในการพัฒนานั้น สมาชิกต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด คณะกรรมการควรมีการพัฒนาและฝึกอบรมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบคอบและมีประสิทธิภาพตลอดกระบวนการของธุรกิจสินเชื่อ

ประสพศรี ภูริยะพันธ์ (2544) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาจากผลการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อตั้งแต่ปีทางบัญชี 2541 -2543 ประชากรที่ทำการศึกษา คือ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการและหัวหน้าสินเชื่อหรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ จำนวน 50 ตัวอย่าง และสมาชิกผู้ใช้บริการสินเชื่อของสหกรณ์จำนวน 100 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการด้านเงินทุน สหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยลูกหนี้มากที่สุด สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์

แหล่งเงินทุนภายนอกที่ใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการให้สมาชิกกู้มากที่สุดคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นสาเหตุของต้นทุนบริการสูง

การวางแผนกำหนดเป้าหมายในการปล่อยสินเชื่อของสหกรณ์จะพิจารณาจากนโยบายของสหกรณ์เป็นลำดับแรก การพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิก สหกรณ์จะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้สำคัญเป็นลำดับแรก ส่วนการพิจารณาอนุมัติเงินกู้พบว่าสมาชิกที่ยื่นขอู้ได้รับการอนุมัติเกือบทุกรายเนื่องจากได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์

สหกรณ์ปล่อยสินเชื่อเป็นเงินกู้ระยะสั้นมากกว่าเงินกู้ระยะปานกลาง เงินกู้ระยะสั้นส่วนใหญ่สมาชิกจะนำไปใช้เป็นค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย อาหารสัตว์และเคมีการเกษตร เงินกู้ระยะปานกลางส่วนใหญ่นำไปใช้เป็นค่าบุกเบิก ปรับปรุงที่ดินและแหล่งน้ำ และสมาชิกผู้กู้สามารถชำระหนี้ถึงกำหนดได้เพียงร้อยละ 49.38

ปัญหาในการบริหารงานสินเชื่อของสหกรณ์ที่สำคัญลำดับแรก คือ ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนสหกรณ์ บุคลากรด้านสินเชื่อของสหกรณ์มีความเห็นว่าสาเหตุสำคัญที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้คืน คือ การนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ส่วนสมาชิกผู้ใช้บริการสินเชื่อระบุสาเหตุสำคัญลำดับแรกที่ไม่สามารถชำระหนี้ คือ ได้ปริมาณผลผลิตต่ำทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้

ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ที่สำคัญลำดับแรก คือ ปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และบุคลากรด้านสินเชื่อของสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สหกรณ์มีขั้นตอนการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อที่เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก เป็นการวิจัยโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา มี 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ 11 คน

1.1.2 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 8 คน

1.1.3 สมาชิกสหกรณ์ (เฉพาะที่ใช้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์) 899 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่

1.2.1 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้จัดการสหกรณ์ 1 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 2 คน รวมเป็น 3 คน

1.2.2 สมาชิกสหกรณ์ จำนวน 90 คน

คำนวณโดยวิธีการใช้สูตรของ Taro Yamane

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด ในที่นี้ใช้ 0.10

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{899}{1+899(0.10)^2}$$

$$n = 89.98$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เท่ากับ 90 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือแบบสอบถามถาม (Questionnaire) ได้สร้างขึ้น โดยโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตามกรอบแนวคิด ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และสมมติฐาน การวิจัยแล้วสร้างแบบสอบถามขึ้นมา

2.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบและนำ ข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุง พร้อมทั้งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ของข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระ

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไป ทดสอบ (Pre-test) กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุพรรณบุรี จำกัด ซึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ก่อนนำไปใช้

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปสอบถามกับกลุ่มประชากรที่เป็น กลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้

2.2 ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ คำถาม ประเภทมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) และคำถามแบบปลายเปิด แบ่ง ออกเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตรพื้นที่ทำกิน รายได้จากการประกอบอาชีพ รายจ่ายในการ ประกอบอาชีพ รายจ่ายภาคครัวเรือน เงินออม ภาระหนี้สิน

ส่วนที่ 2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ เป็นข้อถามเกี่ยวกับรายละเอียดของธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการร่วมทำธุรกิจกับ สหกรณ์ของสมาชิก

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้บริการธุรกิจสินเชื่อ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อและการให้บริการด้านสินเชื่อของสหกรณ์

ส่วนที่ 5 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ เป็นรายละเอียดเฉพาะบุคคลของสมาชิกเกี่ยวกับกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การปฏิบัติงานในสหกรณ์ อาชีพหลักของคณะกรรมการ และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการให้เงินกู้ นโยบายการให้สินเชื่อ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ เป็นคำถามประเภทเลือกตอบ และประเภทมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) ซึ่งประกอบด้วยข้อความให้ผู้ตอบเลือกตอบโดยกำหนดคะแนน เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ซึ่งหมายถึงความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การปฏิบัติงานในสหกรณ์

ส่วนที่ 2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ เช่น ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการให้เงินกู้ นโยบายการให้สินเชื่อ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ ได้แก่ การให้บริการ การตรวจสอบและติดตามหนี้สิน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ เป็นคำถามประเภทเลือกตอบ และประเภทมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) เช่นเดียวกับแบบสอบถาม สำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) รวบรวมได้จากการสอบถามสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 90 ราย คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ 11 ราย และเจ้าหน้าที่สหกรณ์จำนวน 3 ราย โดยการส่งแบบสอบถามแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในส่วนของสมาชิก สหกรณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์บางส่วน และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังสมาชิกในพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ รายงานการสอบบัญชีงบการเงินของสหกรณ์ ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ของสหกรณ์ ทะเบียนรายละเอียดลูกหนี้รายตัวของสมาชิกสหกรณ์และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารหนังสือของส่วนราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยทุกฉบับ และลงรหัสข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกำหนดค่าเป็นตัวเลข เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

4.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับสมาชิก

4.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วม และส่วนที่ 5 สภาพการกู้ยืม และการชำระคืนเงินกู้ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.1.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ มีข้อถามทั้งหมดจำนวน 8 ข้อ วัเคราะห์ความเข้าใจดังนี้

ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	1-3 ข้อ	อยู่ในระดับ	น้อย
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	4-5 ข้อ	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	6-8 ข้อ	อยู่ในระดับ	มาก

4.1.3 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวัดลำดับความสำคัญ โดยให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก ซึ่งมีวิธีการดังนี้ กำหนดให้ตอบแบบสอบถามโดยเรียงคำตอบตามลำดับความสำคัญ คำตอบที่มีความสำคัญมากที่สุดให้เป็นลำดับที่ 1 สำคัญรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 และต่อ ๆ ไป จากนั้นให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนักในแต่ละคำตอบเปรียบเทียบกับคะแนนถ่วงน้ำหนักทั้งหมด คำตอบที่มีอัตราร้อยละสูงสุด จะมีความสำคัญมากที่สุด

4.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

4.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.2.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ มีข้อถามทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ วัเคราะห์ความเข้าใจดังนี้

ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	1-2 ข้อ	อยู่ในระดับ	น้อย
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	3-4 ข้อ	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	5-6 ข้อ	อยู่ในระดับ	มาก

4.2.3 ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการวัดลำดับความสำคัญ โดยให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก

4.2.4 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ และ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

โดยมีเกณฑ์ในการประเมินค่าคะแนนที่ได้จากคำตอบตามสัดส่วนการประมาณค่าจากวิธีการในการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.3 แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

4.3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ มีข้อถามทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ วัดระดับความเข้าใจดังนี้

ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	1-2 ข้อ	อยู่ในระดับ	น้อย
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	3-4 ข้อ	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	5-6 ข้อ	อยู่ในระดับ	มาก

4.3.3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

4.3.4 ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ และ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานด้านกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์วิเคราะห์โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย การวิเคราะห์เช่นเดียวกับ ชุด คำถามที่ใช้สอบถามคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

บทที่ 4

ผลการศึกษาข้อมูล

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก ” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ภาค คือ จากข้อมูลทุติยภูมิ และจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพทั่วไปและผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

1.1 สภาพทั่วไป

สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2523 เลขทะเบียนที่ กสน.131/2523 ประเภทสหกรณ์นิคม และเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2524 มาโดยตลอด ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลชะเนง้อ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก การดำเนินงานของ สหกรณ์ในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2548, ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2549 และ ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2550 มีดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเบื้องต้น

รายการ	หน่วย : บาท					
	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
จำนวนสมาชิก	2,751	คน	2,859	คน	2,990	คน
จำนวนกลุ่มสมาชิก	23	กลุ่ม	24	กลุ่ม	25	กลุ่ม
ลูกหนี้เงินให้กู้	17,359,964.11		23,122,445.35		22,051,752.62	
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	814,999.30		675,310.48		722,465.72	
เงินกู้ยืมระยะสั้น	9,000,000		11,000,000		10,000,000	
เงินรับฝาก	4,695,665.66		6,428,593.97		7,178,853.85	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วย : บาท

รายการ	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
เงินกู้ยืมระยะยาว	20,000	1,125,384.00	565,337.35
ทุนเรือนหุ้น	8,867,630.00	9,758,640.00	9,945,840.00
ทุนสำรอง	2,157,226.34	2,094,267.84	2,819,930.84
ทุนสะสมตามข้อบังคับ	1,192,204.89	1,218,973.71	913,997.30
ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	28,864,201.65	37,622,250.30	37,909,281.46
จ่ายเงินกู้แก่สมาชิก	12,969,635.00	18,488,474.00	17,167,624.00
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	15,296,579.00	25,848,583.50	29,522,875.00
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	5,786,225.00	9,211,140.00	11,055,485.00
รายได้อื่น	28,587.00	122,517.00	18,608.00
รายจ่ายทั้งสิ้น	22,905,256.86	37,744,009.20	43,138,389.17
กำไร (ขาดทุน)สุทธิ	115,929.24	(238,393.77)	209,577.04

จากตารางที่ 4.1 พบว่าจำนวนสมาชิกและกลุ่มสมาชิกที่เพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้ สหกรณ์ มีจำนวนทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นเช่นกัน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือในปี 2548 จำนวน 28,864,201.65 บาท ปี 2549 จำนวน 37,909,281.46 บาท และ ในปี 2550 จำนวน 37,909,281.46 บาท สัดส่วนของแหล่งเงินทุนจากภายในซึ่งได้แก่ ทุนเรือนหุ้น กับแหล่งเงินทุน ภายนอกได้แก่ เงินรับฝาก และเงินกู้ยืม อยู่ในจำนวนที่ไม่ต่างกันมากนัก แต่ส่วนใหญ่เป็นแหล่ง เงินทุนภายใน ในส่วนของปริมาณธุรกิจโดยรวมเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นธุรกิจสินเชื่อที่มีปริมาณ เพิ่มขึ้นในปี 2549 จากปี 2548 จำนวน 12,969,635.00 บาท เป็น 18,488,474.00 บาท และลดลง ในปี 2550 เป็น 17,167,624.00 บาท สำหรับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จากปี 2548 ลดลง อย่างเห็นได้ชัดในปี 2549 อันเนื่องมาจากรายจ่ายเฉพาะในแต่ละประเภทธุรกิจสูงขึ้นมากกว่า รายได้ที่เพิ่มขึ้น

1.2 ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

1.2.1 การจ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิก

ตามระเบียบสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกและ ดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2549 โดยได้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป สหกรณ์ กำหนดเงินให้กู้ไว้ 2 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะปานกลาง แต่ในปัจจุบันตั้งแต่ ปี 2548 สหกรณ์ให้บริการสมาชิกเพียงประเภทเดียวคือ เงินกู้ระยะสั้น โดยจำนวนเงินกู้แต่ละรายที่

ให้แก่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร แต่จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางรวมของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 150,000 บาท ไม่ได้

ตารางที่ 4.2 การให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกระหว่างปีของสหกรณ์ ในปี 2548 2549 และ 2550

ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
จำนวนคน	จำนวนเงิน	จำนวนคน	จำนวนเงิน	จำนวนคน	จำนวนเงิน
331	12,969,635.00	376	18,488,474.00	361	17,167,624.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าในปี 2548 สหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกจำนวน 331 คน เป็นเงิน 12,969,635.00 บาท ในปี 2549 จ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกจำนวน 376 คน เป็นเงิน 17,167,624.00 บาท และในปี 2550 จ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกจำนวน 361 คน เป็นเงิน 17,167,624.00 บาท จะเห็นได้ว่าสหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกเพิ่มขึ้นในปี 2549 จากปี 2548 และในปี 2550 กลับลดลงจากปี 2549 และไปในทิศทางเดียวกับจำนวนคนที่มาใช้บริการ

1.2.1 การรับชำระหนี้จากสมาชิก

สหกรณ์รับชำระหนี้จากสมาชิกเมื่อสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2548, 30 มิถุนายน 2549 และ 30 มิถุนายน 2550 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 การรับชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระจากสมาชิก เมื่อสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2548, 30 มิถุนายน 2549 และ 30 มิถุนายน 2550

รายการ	จำนวนเงินกู้	
ปี 2548		
หนี้ถึงกำหนดชำระ	18,256,141.70	บาท
ได้รับชำระจริง	8,091,122.04	บาท
ร้อยละของหนี้ที่ได้รับชำระ	44.32	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนเงินกู้	
ปี 2549		
หนี้ถึงกำหนดชำระ	19,248,095.68	บาท
ได้รับชำระจริง	12,343,803.76	บาท
ร้อยละของหนี้ที่ได้รับชำระ	64.13	
ปี 2550		
หนี้ถึงกำหนดชำระ	25,302,095.36	บาท
ได้รับชำระจริง	18,116,300.28	บาท
ร้อยละของหนี้ที่ได้รับชำระ	71.60	

หมายเหตุ ตั้งแต่ปีบัญชี 2548 สหกรณ์มิได้ให้บริการเงินกู้ระยะปานกลางแก่สมาชิก แต่ยังคงมีลูกหนี้คงค้างยกมาจากปีก่อน

จากตารางที่ 4.3 พบว่าการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก ในปี 2548 มีหนี้ถึงกำหนดชำระจำนวน 18,256,141.70 ได้รับชำระจริง 8,091,122.04 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.32 ในปี 2549 มีหนี้ถึงกำหนดชำระ ต้นเงินถึงกำหนดชำระ 19,248,095.68 บาท ได้รับชำระจริง 12,343,803.76 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.13 ในปี 2550 มีหนี้ถึงกำหนดชำระ 25,302,095.36 บาท ได้รับชำระจริง 18,116,300.28 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.60 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ได้รับชำระหนี้จากสมาชิกในอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 4.4 ประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ย

รายการ	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
ดอกเบี้ยพึงชำระ	1,149,813.75	100.00	1,199,099.00	100.00	1,234,021.94	100.00
ได้รับชำระ	552,217.32	48.23	733,875.23	61.20	631,017.71	51.14
ดอกเบี้ยค้างชำระ	597,596.43	51.97	465,223.77	38.80	603,004.23	48.86

จากตารางที่ 4.4 พบว่าในปี 2548 สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 48.23 สามารถชำระดอกเบี้ยเมื่อถึงกำหนดชำระได้ และร้อยละ 51.97 ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด ในปี 2549 สมาชิกร้อยละ 61.20 สามารถชำระดอกเบี้ยเมื่อถึงกำหนด และร้อยละ 38.80 ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด และในปี 2550 สมาชิกร้อยละ 51.14 สามารถชำระดอกเบี้ยเมื่อถึงกำหนด และร้อยละ 48.86 ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด

ตารางที่ 4.5 ประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระ

รายการ	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
ดอกเบี้ยค้างรับยกมา	664,473.36	100.00	814,999.30	100.00	675,310.48	100.00
ได้รับชำระ	432,217.32	65.00	567,290.07	70.00	518,949.19	76.85
ดอกเบี้ยค้างรับคงเหลือ	232,256.04	35.00	247,709.23	30.00	156,361.29	23.15

จากตารางที่ 4.5 พบว่าในปี 2548 สหกรณ์สามารถจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระจากสมาชิกในปีบัญชีก่อนได้ในอัตราร้อยละ 65.00 ปี 2549 ในอัตราร้อยละ 70.00 และในปี 2550 สามารถจัดเก็บได้ร้อยละ 76.85 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์สามารถจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระในอัตราที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.6 รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ

รายการ	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ดอกเบี้ยเงินให้กู้						
-รับจริง	552,217.32	47.33	733,875.00	61.20	631,017.71	51.14
-ค้างรับ	597,596.43	51.22	465,223.77	38.80	603,004.23	48.86
ดอกเบี้ยรับชดเชยจาก	16,909.19	1.45	0.00	0.00	0.00	0.00
รัฐบาลค้างรับ						
รวม	1,166,722.94	100.00	1,199,099.00	100	1,234,021.94	100
หัก ต้นทุนบริการ	46,753.42	4.01	79,506.85	6.63	87,259.89	7.07
กำไรขั้นต้น	1,119,969.52	95.99	1,119,592.15	93.37	1,146,762.05	92.93
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ						
-รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินให้กู้	179,853.69	15.42	199,857.00	16.67	176,429.00	14.30
-ดอกเบี้ยรับตามคำพินิจ	24,798.00	2.13	17,559.00	1.46	0.00	0.00
-รายได้ธุรกิจสินเชื่อ	1,000.00	0.08	3,300.45	0.27	2,916.00	0.23
-รายได้ค่าปรับตามคำพินิจ	5,042.00	0.43	3,441.00	0.29	0.00	0.00
พิพาท						
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ						
-หนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินให้กู้	240,212.00	20.59	141,977.00	11.84	(135,478.84)	(10.98)
-หนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้ตามคำพิพาท	(81,137.00)	(6.95)	(54,607.48)	(4.55)	133,610.64	10.83
ตามคำพิพาท						
-หนี้สงสัยจะสูญ-ดอกเบี้ย	(1,536.25)	0.13	1,048.00	0.08	42,454.07	3.44
ตามคำพิพาทค้างรับ						
-หนี้สงสัยจะสูญ-ค่าปรับ	2,087.00	0.18	(5,331.00)	(0.44)	2,339.28	0.19
ตามคำพิพาทค้างรับ						
-หนี้สงสัยจะสูญ-ดอกเบี้ย	64,774.03	5.55	40,918.64	3.41	(52,698.19)	(4.27)
เงินให้กู้ค้างรับ						
-หนี้สงสัยจะสูญ-ค่าปรับ	66,526.92	5.70	(17,853.30)	(1.49)	(63,219.13)	(5.12)
เงินให้กู้ค้างรับ						

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
-ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้	2,666.00	0.22	2,390	0.20	3,048.00	0.25
-ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี	0.00	0.00	0.00	0.00	24,225.48	1.96
-ค่าใช้จ่ายในการใช้รถยนต์	9,295.00	0.80	21,970.00	1.83	6,595.00	0.53
-ค่าเสื่อมราคายานพาหนะ	6,945.47	0.60	0.00	0.00	0.00	0.00
-ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	2,800.00	0.24	23,170.00	1.93	16,330.00	1.32
-เงินเดือนและค่าจ้าง	139,220.00	11.93	159,940.00	13.34	138,980.00	11.26
กำไรเฉพาะธุรกิจ	878,810.04	75.32	1,030,127.74	85.91	1,209,920.74	98.05

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ว่า สหกรณ์ได้รับดอกเบี้ยที่สูงขึ้นทุกปีเล็กน้อย สหกรณ์มีต้นทุนบริการของธุรกิจสินเชื่อในอัตราที่สูงขึ้น ทำให้อัตรากำไรขั้นต้นลดลงตามไปด้วย แต่หากพิจารณาจนถึงกำไรเฉพาะธุรกิจแล้วมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากหนี้สูญบางส่วนสหกรณ์สามารถเรียกเก็บได้

2. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากสมาชิก

2.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ			
ชาย		42	46.66
หญิง		48	53.33
รวม		90	100.00
อายุ			
20 – 30 ปี		5	5.55
31 – 40 ปี		24	26.67
41 – 50 ปี		32	35.56
51 – 60 ปี		20	22.22
มากกว่า 60 ปี		9	10.00
รวม		90	100.00
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา		71	78.90
มัธยมศึกษาตอนต้น		4	4.44
มัธยมศึกษาตอนปลาย		4	4.44
อนุปริญญา		3	3.33
ปริญญาตรีขึ้นไป		2	2.22
ไม่ได้ศึกษา		6	6.67
รวม		90	100.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
สถานภาพการสมรส		
โสด	2	2.22
สมรสและอยู่ด้วยกัน	76	84.44
สมรสแต่แยกกันอยู่	4	4.44
หย่า/หม้าย	8	8.90
รวม	90	100.00
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
น้อยกว่า 3 คน	5	5.55
3 – 4 คน	59	65.56
มากกว่า 4 คน	26	28.89
รวม	90	100.00
จำนวนสมาชิกประกอบอาชีพมีรายได้		
น้อยกว่า 3 คน	57	63.33
3 – 4 คน	30	33.33
มากกว่า 4 คน	3	3.34
รวม	90	100.00

จากตาราง 4.7 พบว่าสมาชิกสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 46.66 เป็นเพศชาย และ ร้อยละ 53.33 เป็นเพศหญิง อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 41- 50 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 ระดับการศึกษาส่วนมากคือระดับประถมศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 78.90 นอกจากนั้นมีสมาชิกที่ไม่ได้ศึกษาจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 สถานภาพการสมรส คือ สมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 84.44 ซึ่งมากที่สุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่มี 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 65.56 มีจำนวน 59 คน รองลงมาคือ ตั้งแต่ 4 คน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.89 มีจำนวน 26 คน และ สมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.55 สำหรับจำนวนสมาชิกที่ประกอบอาชีพมีรายได้ในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมาคือ 3-4 คน ร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.8 จำนวนบุตรและระดับการศึกษาของบุตรสมาชิก

บุตรและระดับการศึกษาของบุตร	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนบุตร		
ไม่มี	7	7.78
1 – 2 คน	59	65.56
มากกว่า 2 คน	24	26.66
รวม	90	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	36	28.80
มัธยมศึกษา	31	24.80
อนุปริญญาตรีหรือสูงกว่า	19	15.20
ไม่ได้ศึกษา	39	31.20
รวม	125	100.00

จากตาราง 4.8 พบว่าในครอบครัวของสมาชิกไม่มีบุตร คิดเป็นอัตราร้อยละ 7.78 จำนวน 7 คน มีบุตรจำนวน 1 – 2 คน ในอัตราร้อยละ 65.56 จำนวน 59 คน และมีบุตรมากกว่า 2 คน ในอัตราร้อยละ 26.66 จำนวน 24 คน ระดับการศึกษาของบุตรส่วนมากอยู่ในระดับประถมศึกษา ในอัตราร้อยละ 28.80

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของพื้นที่ทำกินและกรรมสิทธิ์

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
พื้นที่ทำกิน		
น้อยกว่า 5 ไร่	6	6.67
5 – 10 ไร่	25	27.78
11 – 20 ไร่	32	35.55
มากกว่า 20 ไร่	27	30.00
รวม	90	100.00
กรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำกิน		
เป็นของตนเองทั้งหมด	69	76.67
เช่าทั้งหมด	4	4.44
ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน	16	17.78
อื่นๆ	1	1.11
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่าจำนวนพื้นที่ทำกินของสมาชิกส่วนใหญ่มีจำนวน 11-20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.55 มีจำนวน 32 คน และกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองทั้งหมดโดยส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 76.67 มีจำนวน 69 คน

ตารางที่ 4.10 รายได้ของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	21	23.33
10,000 - 50,000บาท	42	46.67
50,001 - 100,000บาท	18	20.00
มากกว่า 100,000 บาท	9	10.00
รวม	90	100.00
รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	48	53.33
10,000 - 50,000 บาท	31	34.44
50,001 - 100,000 บาท	7	7.79
มากกว่า 100,000 บาท	4	4.44
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่ารายได้ของสมาชิกจากภาคการเกษตร โดยส่วนใหญ่จำนวน 42 คน อยู่ที่ 10,000 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.33 และ 50,001-100,000 คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 100,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ รายได้จากนอกภาคการเกษตรส่วนใหญ่จำนวน 48 คน อยู่ที่น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ 10,000 – 50,000 บาท ร้อยละ 34.44 และ 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 7.79 และ มากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 4.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 รายจ่ายของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
รายจ่ายภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	19	21.11
10,000 - 50,000 บาท	63	70.00
50,001 - 100,000 บาท	6	6.67
มากกว่า 100,000 บาท	2	2.22
รวม	90	100.00
รายจ่ายนอกภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	36	40.00
10,000 - 50,000 บาท	49	54.45
50,001 - 100,000 บาท	2	2.22
มากกว่า 100,000 บาท	3	3.33
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่ารายจ่ายของสมาชิกภาคการเกษตรโดยส่วนใหญ่จำนวน 63 คน อยู่ที่ 10,000 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 21.11 และ 50,001 – 100,000 บาท ร้อยละ 6.67 และ มากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 2.22 ตามลำดับ สำหรับรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,000 – 50,000 บาท ร้อยละ 54.45 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 40.00 และ มากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 3.33 และ 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 2.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 การออมเงินและภาระหนี้สินของสมาชิก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การฝากหรือการออมเงิน		
ไม่มี	29	32.22
มีการฝากเงิน	61	67.78
ฝากสหกรณ์	26	33.33
ฝากธนาคาร	22	28.21
เก็บไว้ในครัวเรือน	15	19.23
อื่น ๆ	15	19.23
รวม	78	100.00
ภาระหนี้สินของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมา		
สหกรณ์	81	53.64
ธนาคารพาณิชย์	9	5.96
กองทุนหมู่บ้าน	43	28.47
บุคคลอื่น	7	4.64
ไม่มี	4	2.65
อื่น ๆ	7	4.64
รวม	151	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่มีการฝากและการออมเงินคิดเป็นร้อยละ 60 แหล่งเงินออมที่สมาชิกใช้บริการคือตามลำดับมากไปน้อยคือ สหกรณ์ ร้อยละ 33.33 ธนาคาร ร้อยละ 28.21 เก็บไว้ในครัวเรือน 19.23 และ ที่อื่น ๆ คือ กองทุนหมู่บ้าน สัจจะออมทรัพย์ร้อยละ 19.23 ตามลำดับ

ภาระหนี้สินของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมามากที่สุดคือ หนี้สินต่อสหกรณ์ ร้อยละ 53.64 รองลงมาคือ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 28.47 ธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 5.96 บุคคลอื่น ร้อยละ 4.64 และที่อื่น ๆ เช่น การซื้อสินค้าเงินผ่อนจากร้านค้า กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ร้อยละ 4.64 และสมาชิกที่ไม่มีภาระหนี้สินในรอบปีที่ผ่านมา มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

ตารางที่ 4.13 การเป็นสมาชิกของสหกรณ์

จำนวนปีในการเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	25	27.78
5 – 10 ปี	30	33.33
มากกว่า 10 ปี	35	38.89
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมาคือ 5 – 10 ปี ร้อยละ 33.33 และ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 27.78 ตามลำดับ

2.2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.14 ระดับความรู้ในธุรกิจสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์

ระดับความรู้	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
น้อย	21	23.33
ปานกลาง	59	65.56
มาก	10	11.11
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่าระดับความรู้ในธุรกิจสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์ จากการตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมาชิกโดยส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.56 รองลงมาคือ ในระดับที่ น้อย ร้อยละ 23.33 และ ระดับ มาก ร้อยละ 11.11

2.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมประชุม

ลักษณะการเข้าร่วมประชุม	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การเข้าร่วมประชุมใหญ่(ในรอบ3ปี)		
ไม่เคย	11	12.22
1 ครั้ง	38	42.22
2 ครั้ง	17	18.89
3 ครั้ง	24	26.67
รวม	90	100.00
การเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย		
ไม่เคย	9	10.00
1-2 ครั้ง	48	53.33
มากกว่า 2 ครั้ง	33	36.67
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.15 แสดงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับสหกรณ์ พบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่ในรอบ 3 ปี เข้าร่วมประชุมใหญ่จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 42.22 รองลงมาคือ จำนวน 3 ครั้ง ร้อยละ 26.67 จำนวน 2 ครั้ง ร้อยละ 18.89 ตามลำดับ และมีสมาชิกไม่เคยเข้าร่วมประชุมใหญ่ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมากคิดเป็นร้อยละ 12.22

การเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย สมาชิกสหกรณ์โดยส่วนใหญ่เข้าร่วม 1-2 ครั้ง ร้อยละ 53.33 มากกว่า 2 ครั้ง ร้อยละ 36.67 และไม่เคยเข้าร่วมร้อยละ 10.00

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์

ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การทำธุรกิจกับสหกรณ์		
ซื้อสินค้า	55	24.55
ขายผลผลิต	59	26.34
ฝากเงิน	28	12.50
กู้เงิน	82	36.61
รวม	224	100.00
การกู้เงินจากสหกรณ์		
เคย และปัจจุบันยังเป็นลูกหนี้	72	80.00
เคย แต่ปัจจุบันไม่ได้กู้	18	20.00
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ธุรกิจของสหกรณ์ที่สมาชิกเข้ามาใช้บริการมากที่สุดคือ การกู้เงิน (ธุรกิจสินเชื่อ) ร้อยละ 36.61 รองลงมาคือ การขายผลผลิต (ธุรกิจรวบรวมผลผลิต) ร้อยละ 26.34 การซื้อสินค้า (ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย) ร้อยละ 24.55 การฝากเงิน ร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

ในส่วนของการกู้เงินจากสหกรณ์ของสมาชิกที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ร้อยละ 80.00 เคยกู้เงินจากสหกรณ์และปัจจุบันยังเป็นลูกหนี้ และร้อยละ 20.00 เคยกู้แต่ปัจจุบันไม่ได้กู้

2.4 ความคิดเห็นในการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจต่อวงเงินกู้ยืมและอัตราดอกเบี้ย

ลักษณะความพึงพอใจ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ความพึงพอใจของวงเงินกู้ยืม		
พอ	59	65.56
ไม่เพียงพอ	31	34.44
รวม	90	100.00
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		
เหมาะสม	74	82.22
ไม่เหมาะสม	14	15.56
ไม่ให้ความเห็น	2	2.22
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าวงเงินกู้ยืมที่ได้รับจากสหกรณ์เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 65.56 และเห็นว่าไม่เพียงพอร้อยละ 34.44 เนื่องจาก ต้นทุนของสินค้าค่าใช้จ่าย ค่าแรง ในการทำการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น มีพื้นที่ในการทำการเกษตรมาก วงเงินกู้ยืมน้อยและระยะเวลาในการส่งสั้น ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยปรากฏว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมแล้วร้อยละ 82.22 และมีความเห็นว่าไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 15.56 เนื่องจากดอกเบี้ยแพง

ตารางที่ 4.18 ระดับของความสะดวก และสาเหตุของความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อ
กับสหกรณ์

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ความสะดวกในการติดต่อในการทำธุรกิจสินเชื่อ		
มาก	31	34.45
ปานกลาง	58	64.44
น้อย	0	0
ไม่ได้รับความสะดวก	1	1.11
รวม	90	100.00
สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อ		
เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ	17	18.89
เจ้าหน้าที่ไม่ดูแลเอาใจใส่	5	5.56
ขั้นตอนการขอกู้และการชำระหนี้ยุ่งยากซับซ้อน	17	18.89
ไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการขอกู้	15	16.66
บ้านอยู่ไกลจากสหกรณ์มาก	24	26.66
อื่น ๆ	6	6.67
ไม่ตอบ	6	6.67
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่าในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าได้รับความสะดวกในระดับ ปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.44 รองลงมาคือระดับมาก ร้อยละ 34.45 และ ไม่ได้รับความสะดวก ร้อยละ 1.11 ในระดับ น้อย ไม่มี สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 26.66 คือ บ้านอยู่ไกลจากสหกรณ์มาก รองลงมาคือ ขั้นตอนการขอกู้และการชำระหนี้ยุ่งยากซับซ้อน และเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ ซึ่งเท่ากัน ร้อยละ 18.89 ลำดับต่อไปคือ ไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการขอกู้ ร้อยละ 16.66 อื่น ๆ ร้อยละ 6.67 คือ ไม่สามารถเดินทางไปเองได้ และลำดับสุดท้ายคือ เจ้าหน้าที่ไม่ดูแลเอาใจใส่ ร้อยละ 5.56 ซึ่งในข้อนี้มีผู้ไม่ตอบจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่

ความพึงพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	35	38.89
ปานกลาง	54	60.00
น้อย	0	0
ไม่พอใจ	1	1.11
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่าระดับความพึงพอใจที่สมาชิกมีต่อการต้อนรับและการบริการจากเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.00 รองลงมา คือ ระดับมาก ร้อยละ 38.89 และ ไม่พอใจ ร้อยละ 1.11 สำหรับระดับ น้อย ไม่มี

ตารางที่ 4.20 ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่สมาชิกต้องการ

ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ต้องการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง	46	24.00
การพูดจาอหฺยาศัยดี	61	30.50
มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน	56	28.00
มีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ	37	18.50
อื่น ๆ	0	0
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 4.20 พบว่าลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือ การพูดจาอหฺยาศัยดี ร้อยละ 30.501 รองลงมาคือ มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 28.060 ให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง ร้อยละ 24.00 และมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 18.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 แสดงถึงลำดับความสำคัญของความต้องการของสมาชิกที่ให้สหกรณ์ช่วยเหลือ

ระดับความสำคัญเรียงจากมากที่สุดไป น้อยสุด	1	2	3	4	5	6	คะแนนรวม ถ่วงน้ำหนัก	ร้อยละ
	*6	*5	*4	*3	*2	*1		
ความต้องการ								
1. จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	9	9	11	2	2	0	180	13.46
2. จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการ เกษตรเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริม อาชีพ	9	9	14	5	2	0	201	15.03
3. จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	40	18	9	1	0	0	423	31.64
4. ขยายระยะเวลาการชำระหนี้	15	14	7	4	0	0	242	18.10
5. จัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต	16	17	6	1	1	0	261	19.52
6. อื่น ๆ	1	3	0	0	0	0	30	2.24
รวม	90	70	47	13	5	0	1337	100.00

หมายเหตุ ระดับความสำคัญ 2 ถึง 6 มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 70,47,13,5 ตามลำดับ และใน
ระดับความสำคัญ 6 ไม่มีการตอบ

จากตารางที่ 4. 21 พบว่า สิ่งที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือที่สำคัญลำดับแรก
คือ จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ รองลงมาคือ ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้
เกี่ยวกับการเกษตรเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมอาชีพ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดหาตลาด
เพื่อขายผลผลิต ตามลำดับ นอกจากนั้นสิ่งที่ต้องการอื่น ๆ เช่น จัดหาวัสดุในราคาต่ำ และซื้อ
ผลผลิตในราคาที่สูงขึ้น

ความต้องการของสมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้มีคำถามปลายเปิดไว้เพื่อให้สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสได้เขียนข้อเสนอแนะ แสดงเจตจำนงความต้องการ เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

ต้องการให้ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ, ขยายวงเงินกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาไม่เพียงพอต่อการลงทุน มีการเฉลี่ยคืนในส่วนของดอกเบี้ยจ่ายมากขึ้น มีรูปแบบของธุรกิจสินเชื่อที่มากขึ้น มีการประชุมให้คำแนะนำ อธิบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้สมาชิกได้เข้าใจ ช่วงระยะเวลาระหว่างการทำสัญญาเงินกู้จนถึงการได้รับเงินกู้ใช้เวลานานเกินไปบางครั้ง ไม่ทันต่อการใช้จ่าย ต้องการให้ สหกรณ์ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผ่านทางหัวหน้ากลุ่ม เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์มีน้อย ต้องการให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ เพราะบางครั้งสมาชิกไปติดต่อกันพร้อมกันมาก ๆ ต้องใช้เวลานาน ขยายเวลาในการชำระหนี้และผ่อนผันการชำระหนี้ ในกรณีที่ประสบภัยธรรมชาติ, เรื่องการชำระหนี้ และการติดตามการชำระหนี้ของสหกรณ์ให้เป็นระบบเหมือน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่บางอย่างที่เข้มงวดเกินไปก็ไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

2.5 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งและจำนวนเงินในการกู้เงินจากสหกรณ์

ลักษณะ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนครั้งของการกู้เงินจากสหกรณ์		
1-3 ครั้ง	62	68.89
4-6 ครั้ง	18	20.00
7-9 ครั้ง	1	1.11
มากกว่า 9 ครั้ง	9	10.00
รวม	90	100.00
จำนวนเงินที่กู้		
เพิ่มขึ้นทุกปี	53	58.89
เท่าเดิมหรือลดลง	29	32.22
ไม่ตอบ	8	8.89
รวม	90	100.00

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
เหตุผลที่กู้เงินเพิ่มขึ้น		
ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่น	6	8.82
ขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น	35	51.47
ชำระหนี้สินเดิม	14	20.59
ขาดทุนจากการลงทุนในครั้งก่อน	5	7.35
อื่น ๆ	8	11.77
รวม	68	100.00

จากตารางที่ 4.22 พบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่กู้เงินจากสหกรณ์จำนวน 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.89 รองลงมาคือจำนวน 4-6 ครั้ง ร้อยละ 20.00 จำนวนที่มากกว่า 9 ครั้ง ร้อยละ 10.00 และ จำนวน 7-9 ครั้ง ร้อยละ 1.11 ตามลำดับ ลักษณะการกู้ของสมาชิกโดยส่วนใหญ่จะกู้เพิ่มทุกปีคิดเป็นร้อยละ 58.89 กู้เท่าเดิมหรือลดลง ร้อยละ 32.22 เหตุผลที่สมาชิกกู้เงินเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่คือ ขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 51.47 ชำระหนี้สินเดิม ร้อยละ 20.59 เพื่อการอื่น ๆ ร้อยละ 11.77 คือ ทำการเกษตรได้ผลผลิตไม่ดี ค่าใช้จ่ายในการทุนสูงขึ้น เพื่อซื้อวัสดุอื่น ๆ เพิ่มเติม ลำดับต่อไปคือ ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่น ร้อยละ 8.82 และ ขาดทุนจากการลงทุนใน ครั้งก่อน ร้อยละ 7.35

ตารางที่ 4.23 เหตุผลในการเลือกกู้เงินจากสหกรณ์ และประเภทของการกู้เงินของสมาชิก

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
เหตุผลในการเลือกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์		
เป็นสมาชิกของสหกรณ์	73	40.78
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น	30	16.76
วงเงินกู้ที่ได้รับสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่น	9	5.03
ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้	25	13.96
ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน	26	14.53
หลักประกันเงินกู้ต่ำ	10	5.59
อื่น ๆ	6	3.35
รวม	179	100.00
ประเภทของการกู้เงิน		
ระยะสั้น	77	85.56
ระยะปานกลาง	6	6.67
ทั้ง 2 ประเภท	7	7.77
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่าเหตุผลที่สมาชิกเลือกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์โดยส่วนใหญ่มาจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ร้อยละ 40.78 รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น ร้อยละ 16.76 ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน ร้อยละ 14.53 ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ ร้อยละ 13.96 หลักประกันเงินกู้ต่ำ ร้อยละ 5.59 วงเงินกู้ที่ได้รับสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่น ร้อยละ 5.03 และเหตุผลอื่น ๆ คือ สามารถผ่อนผันได้ มีบริการอื่นร่วมด้วย เช่น ขายปุ๋ย ขายยา การค้าประกันไม่ยุ่งยาก ร้อยละ 3.35

ประเภทของการกู้เงินที่สมาชิกกู้และเคยกู้ส่วนใหญ่คือ ระยะสั้น ร้อยละ 85.56 รองลงมาคือ กู้และเคยกู้ทั้ง 2 ประเภท ร้อยละ 7.77 และ ระยะปานกลาง ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.24 การค้าประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และการตรวจสอบของ สหกรณ์

สภาพการกู้ยืม	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การค้าประกันเงินกู้ของสมาชิก		
หลักทรัพย์	6	6.67
บุคคล	84	93.33
รวม	90	100.00
การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์		
ทั้งจำนวน	65	72.22
เป็นบางส่วน	23	25.56
ไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์	2	2.22
รวม	90	100.00
การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์		
ไม่เคย	44	48.89
เคย	46	51.11
รวม	90	100.00
บุคคลที่ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้		
คณะกรรมการ	5	8.93
ประธานกลุ่มสมาชิก	22	39.29
เจ้าหน้าที่สหกรณ์	26	46.43
ผู้จัดการ	1	1.78
อื่น ๆ	2	3.57
รวม	56	100

จากตารางที่ 4.24 พบว่าการค้าประกันหนี้เงินกู้ของสมาชิกโดยส่วนใหญ่ใช้บุคคลค้าประกัน ร้อยละ 93.33 รองลงมาคือ หลักทรัพย์ค้าประกัน ร้อยละ 6.67 การนำเงินกู้ไปใช้ สมาชิกส่วนใหญ่นำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ทั้งจำนวน ร้อยละ 72.22 นำไปใช้เป็นบางส่วน ร้อยละ 25.56 เนื่องจาก สหกรณ์หักเป็นค่าหุ้นไว้ นำไปใช้เป็นค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่าย

ในครัวเรือนในช่วงที่ไม่มีรายได้ มีเหตุจำเป็นฉุกเฉินต้องใช้ก่อน และไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 2.22 เนื่องจาก มีเหตุฉุกเฉินและเร่งด่วนที่ต้องการใช้เงิน

การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ร้อยละ 51.11 สมาชิกให้ความเห็นว่าเคยไปตรวจสอบ และ ร้อยละ 48.89 ไม่เคยออกไปตรวจสอบ การออกไปตรวจสอบโดยส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ร้อยละ 46.43 รองลงมาคือ ประธานกลุ่มสมาชิก ร้อยละ 39.29 คณะกรรมการ ร้อยละ 8.93 อื่น ๆ ร้อยละ 3.57 คือ การออกไปประชุมเพื่อชี้แจงและสอบถาม และผู้จัดการ ร้อยละ 1.78

ตารางที่ 4.25 ความเห็นของการได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่
สินเชื่อ

การได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้ จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ดีมาก	40	44.45
ปานกลาง	48	53.33
น้อย	0	0
ไม่ได้รับคำแนะนำ	1	1.11
ไม่ตอบ	1	1.11
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.25 พบว่าสมาชิกมีความเห็นในการได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ ดีมาก ร้อยละ 44.45 และไม่ได้รับคำแนะนำ ร้อยละ 1.11 ตามลำดับ ในข้อนี้มีผู้ไม่ให้ความเห็น ร้อยละ 1 คน

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของลักษณะการชำระหนี้

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
แนวทางในการชำระหนี้		
สะสมให้ครบตามจำนวนแล้วชำระในคราวเดียว	61	67.78
ทยอยชำระเท่าที่มีก่อน	26	28.89
อื่น ๆ	3	3.33
รวม	90	100.00
หลักในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด		
ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น	66	73.34
ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	11	12.22
มีเงินแต่ยังไม่ชำระ	3	3.33
อื่น ๆ	10	11.11
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.26 พบว่าแนวทางในการชำระหนี้ของสมาชิกโดยส่วนใหญ่คือ การสะสมให้ครบตามจำนวนแล้วชำระในคราวเดียว คิดเป็นร้อยละ 67.78 รองลงมาคือ การทยอยชำระเท่าที่มีก่อน ร้อยละ 28.89 และสุดท้ายคือมีแนวทางอื่น ๆ ร้อยละ 3.33 เช่น ชำระดอกเบี้ยทุก ๆ ปี เพราะเงินต้นยังไม่พร้อม เมื่อขายผลผลิตได้

หลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดของสมาชิกส่วนใหญ่จะ ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 73.34 เหตุผลเพราะ ไม่อยากให้เกิดประวัติและจะได้กู้วงจต่อไปได้เร็วและมาก ดอกเบี้ยไม่แพง จะได้ทำสัญญากู้ต่อ กู้เงินจากสหกรณ์ก่อน กู้จากสหกรณ์เพียงที่เดียว ไม่ต้องการผิดสัญญา รองลงมาคือ ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ร้อยละ 12.22 เพราะ มีหนี้มากกว่าและกู้ต่อได้เร็ว ดอกเบี้ยและค่าปรับสูงกว่า, กำหนดเวลาเร็วกว่าสหกรณ์ และมีหลักในการชำระหนี้แบบอื่น ๆ ร้อยละ 11.11 คือ ชำระพร้อมกันทุกแห่ง ครบกำหนดถึงชำระคืนขอผ่อนผัน ชำระก่อนกำหนดเพราะดอกเบี้ยจะลดลง นอกจากนั้นสมาชิกที่มีเงินแต่ยังไม่ชำระคิดเป็นร้อยละ 3.33 เหตุผลเพราะ ต้องจ่ายค่าเล่าเรียนให้บุตรก่อน

ตารางที่ 4.27 การได้รับหนังสือแจ้งเตือนเมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้

การได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ได้รับ	66	73.33
ไม่ได้รับ	24	26.67
รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.27 พบว่าการสมาชิกส่วนใหญ่ ได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระ คิดเป็นร้อยละ 73.33 และไม่ได้รับ ร้อยละ 26.67

ตารางที่ 4.28 แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้และสาเหตุที่สามารถชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ความสามารถในการชำระหนี้เงินเงินกู้เมื่อถึงกำหนด		
ชำระคืนได้ทั้งหมด	72	60.50
ชำระคืนได้บางส่วน	41	34.45
ไม่สามารถชำระคืนได้	6	5.04
รวม	119	100.00
สาเหตุที่ทำให้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด		
นำเงินกู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์	59	37.58
ทำการเกษตรได้ผลดี	37	23.57
ผลผลิตขายได้ราคาดีเพียงพอกับการชำระหนี้	40	25.48
นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพและได้ผลตอบแทนสูง	3	1.91
มีรายได้จากแหล่งอื่นนอกภาคการเกษตร	9	5.73
กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอกมาชำระหนี้	5	3.19
อื่น ๆ	4	2.54
รวม	157	100.00

จากตารางที่ 4.28 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ สามารถชำระคืนให้แก่สหกรณ์ได้ทั้งหมด ตามกำหนดได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 60.50 ชำระคืนได้บางส่วน ร้อยละ 34.45 และไม่สามารถชำระคืนได้ร้อยละ 5.04 สาเหตุที่ทำให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดให้แก่สหกรณ์ ส่วนใหญ่นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 37.58 รองลงมาคือ ผลผลิตขายได้ราคาดีเพียงพอกับการชำระหนี้ ร้อยละ 25.48 ทำการเกษตรได้ผลดี ร้อยละ 23.57 มีรายได้จากแหล่งอื่นนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 5.73 และ นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพและได้ผลตอบแทนสูง ร้อยละ 1.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 แสดงถึงแหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้และเหตุผลที่ตัดสินใจชำระหนี้

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
แหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์		
รายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร	75	68.81
รายได้จากบุตร	6	5.50
รายได้อื่น ๆ นอกจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร	19	17.43
การกู้ยืมจากแหล่งอื่น	7	6.42
อื่น ๆ	2	1.84
รวม	109	100.00
เหตุผลที่ชำระหนี้เงินกู้ให้กับสหกรณ์		
ตัดสินใจด้วยตนเอง	69	56.10
คู่สมรสแนะนำ	15	12.19
สมาชิกในกลุ่มแนะนำ	12	9.76
การติดตามและหนังสือเตือนจากสหกรณ์	21	17.07
อื่น ๆ	6	4.88
รวม	123	100.00

จากตารางที่ 4.29 พบว่าแหล่งที่มาของเงินที่สมาชิกลำนำมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ส่วนใหญ่นำมาจาก รายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 68.81 รองลงมาคือ รายได้อื่น ๆ นอกจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร ร้อยละ 17.43 การกู้ยืมจากแหล่งอื่น ร้อยละ 6.42 เช่น ญาติพี่น้อง กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และลำดับสุดท้ายคือจากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 1.84 เช่น เงินจากการรับจ้างทั่วไป

สาเหตุที่สมาชิกตัดสินใจนำเงินไปชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ส่วนใหญ่ตัดสินใจด้วยตนเอง ร้อยละ 56.10 รองลงมาคือ การติดตามและหนังสือเตือนจากสหกรณ์ ร้อยละ 17.07 คู่สมรสแนะนำ ร้อยละ 12.19 และเหตุผลอื่น ร้อยละ 4.88 คือ ขายผลผลิตได้แล้วทำตามสัญญาถึงกำหนดที่จะส่ง ต้องรีบส่งหวังจะได้คู่ต่อไปง่ายและมากขึ้น

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละของสาเหตุที่สมาชิกสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถชำระหนี้ได้

สาเหตุ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
นำเงินกู้อื่นไปใช้เงินผิดวัตถุประสงค์	5	4.76
ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย	37	35.24
ราคาผลผลิตตกต่ำ	28	26.67
นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อแต่ได้ผลผลิตตอบแทนที่ต่ำ	8	7.62
มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อเหตุอื่นก่อน	11	10.48
ประสบภัยธรรมชาติ	13	12.38
นำเงินไปใช้อย่างอื่นก่อน	2	1.90
ไม่ประสงค์จะชำระหนี้	0	0
อื่น ๆ	1	0.95
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 4.30 พบว่า สาเหตุที่สมาชิกสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ได้เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ได้เลย สาเหตุส่วนใหญ่มาจาก ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย ร้อยละ 35.24 รองลงมาคือ ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 26.67 ประสบภัยธรรมชาติ ร้อยละ 12.38 มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อเหตุอื่นก่อน ร้อยละ 10.48 นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อแต่ได้ผลผลิตตอบแทนที่ต่ำ ร้อยละ 7.62 นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ร้อยละ 4.76 นำเงินไปใช้อย่างอื่นก่อน ร้อยละ 1.90 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.95 คือ

ตารางที่ 4.31 แสดงจำนวนและร้อยละของการได้รับการติดตาม เร่งรัดหนี้สินจากสหกรณ์

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การติดตามและเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์		
ได้รับการติดตาม	27	60.00
ไม่เคยได้รับการติดตาม	18	40.00
รวม	45	100.00
ลักษณะการติดตามและเร่งรัดหนี้สิน		
หนังสือ	23	74.19
เจ้าหน้าที่	7	22.58
อื่น ๆ	1	3.23
รวม	31	100.00

จากตารางที่ 4.31 พบว่าสมาชิกได้รับการติดตามและเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์คิดเป็น ร้อยละ 60.00 และไม่เคยได้รับการติดตาม ร้อยละ 40.00 ลักษณะของการติดตามคือ เป็นหนังสือ จากสหกรณ์ ร้อยละ 74.19 การติดตามโดยเจ้าหน้าที่สหกรณ์มาติดตามเอง ร้อยละ 22.58 และวิธีการอื่น ๆ อีกร้อยละ 3.23 ประธานกลุ่มและคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้มีคำถามปลายเปิดไว้เพื่อให้สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม ได้มีโอกาสได้เขียนข้อเสนอแนะอื่น ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ให้สหกรณ์จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและราคาถูกลงมาจำหน่าย จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมเกี่ยวกับการทำการเกษตร จัดบริการรถไถ แก่สมาชิก ต้องการให้สหกรณ์ชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิกได้เข้าใจ การรับซื้อผลผลิตของสมาชิกต้องการให้สหกรณ์รับซื้อในราคาที่สูงกว่าพ่อค้าคนกลาง

3. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

3.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของเพศและอายุของกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ			
ชาย		7	63.67
หญิง		4	36.36
รวม		11	100.00
อายุ			
20 – 30 ปี		0	0
31 – 40 ปี		3	27.27
41 – 50 ปี		7	63.64
51 – 60 ปี		1	9.09
มากกว่า 60 ปี		0	0
รวม		11	100.00
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา		4	36.36
มัธยมศึกษาตอนต้น		2	18.19
มัธยมศึกษาตอนปลาย		4	36.36
อนุปริญญา		0	0
ปริญญาตรีขึ้นไป		1	9.09
ไม่ได้ศึกษา		0	0
รวม		11	100.00

จากตารางที่ 4.32 พบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ร้อยละ 63.67 เป็นเพศชาย และร้อยละ 36.36 เป็นเพศหญิง มีอายุส่วนใหญ่ที่ 41 – 50 คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาคืออายุ 31 – 40 ร้อยละ 27.27 ระดับการศึกษาโดยส่วนใหญ่ คือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36.36 เท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 4.33 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและอาชีพหลักทางการเกษตร
ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์

รายการ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง		
น้อยกว่า 3 ปี	2	18.18
3 - 5 ปี	4	36.36
มากกว่า 5 ปี	5	45.46
รวม	11	100.00
อาชีพหลักทางการเกษตร(เฉพาะคณะกรรมการ)		
ทำนา	6	54.55
ทำไร่	4	36.36
ทำสวน	1	9.09
เลี้ยงสัตว์	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	11	100.00
การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ		
เคย	6	54.55
ไม่เคย	5	45.45
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.33 พบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งโดยส่วนใหญ่อยู่ที่ มากกว่า 5 ปี ร้อยละ 45.46 รองลงมาคือ 3 - 5 ปี และน้อยกว่า 3 ปี ตามลำดับ อาชีพหลักทางการเกษตรโดยส่วนใหญ่คือ ทำนา ร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ ทำไร่ และทำสวน ตามลำดับ

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 54.55 และไม่เคย ร้อยละ 45.45

3.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.34 แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	2	18.18
ปานกลาง	6	54.55
น้อย	3	27.27
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.34 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 54.55 มีความรู้มากคิดเป็นร้อยละ 18.18 มีความรู้่น้อยคิดเป็นร้อยละ 27.27

3.3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.35 แสดงลำดับความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ

ระดับความสำคัญเรียงจากมากที่สุด ไปน้อยที่สุด	1	2	3	4	5	6	7	คะแนน	ร้อยละ
	*7	*6	*5	*4	*3	*2	*1	รวมถ่วง น้ำหนัก	
หลักเกณฑ์									
1.ประวัติหรือคุณลักษณะตัวสมาชิก ผู้กู้	0	5	1	0	2	2	1	46	12.64
2.ฐานะทางการเงินของสมาชิก	0	0	2	2	1	4	2	31	8.52
3.ความสามารถในการชำระหนี้	3	2	2	3	1	0	0	58	15.93
4.หลักประกันเงินกู้	0	0	2	3	4	2	0	38	10.44
5.วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้	2	3	2	2	2	0	0	56	15.38
6.นโยบายของสหกรณ์	6	1	2	1	0	0	1	63	17.31
7.สถานการณ์ของราคาสินค้าเกษตร	0	0	0	0	1	3	7	16	4.40
รวม	11	11	11	11	11	11	11	308	100.00

จากตารางที่ 4.35 พบว่าระดับความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิกของสหกรณ์ ที่สำคัญระดับแรกคือ นโยบายของสหกรณ์ ร้อยละ 17.31 ลำดับรองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้ ร้อยละ 15.38 ความสามารถในการชำระหนี้ ร้อยละ 15.93 ประวัติหรือคุณลักษณะตัวสมาชิก ร้อยละ 12.64 หลักประกันเงินกู้ ร้อยละ 10.44 ฐานะทางการเงินของสมาชิก ร้อยละ 8.52 และสถานการณ์ของราคาสินค้าเกษตร ร้อยละ 4.40 ตามลำดับ

นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่ออื่น ๆ มีดังนี้ สหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อทุกเดือน มีการมอบหมายให้ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และประธานกลุ่มสมาชิก เป็นผู้ตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มและเร่งรัดหนี้สิน 2 ครั้งต่อปี ไม่มีนโยบายในการจัดชั้นลูกหนี้ กำหนดให้มีหนังสือแจ้งเดือนสมาชิกก่อนถึงกำหนดชำระ กรณีสมาชิกผิดนัดชำระสหกรณ์ต้องมีหนังสือแจ้งเดือนสมาชิกอย่างน้อย 2 ครั้ง ก่อนที่จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป สหกรณ์มีการมอบหมายหน้าที่ ให้ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประธานกลุ่มสมาชิก และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในการดูแล ติดตาม การชำระหนี้ของสมาชิก หรือเร่งรัดหนี้ค้างนาน หรือหนี้ค้างจำนวนมาก โดยจัดทำเป็นหนังสือ และติดตามรายบุคคล สหกรณ์ยัง ไม่มีการจัดอบรมให้แก่สมาชิกผู้กู้เงิน เกี่ยวข้อง กับการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิตเพื่อ เป็นต้น เพื่อให้การใช้เงินกู้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของการแสดงความเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

การดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ		
เหมาะสม	4	36.36
ควรปรับปรุง	7	63.64
รวม	17	100.00
ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม		
เพียงพอ	8	72.73
ไม่เพียงพอ	3	27.27
รวม	11	100.00
อัตราดอกเบี้ย		
เหมาะสม	11	100.00
ไม่เหมาะสม	0	0
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.36 พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ส่วนใหญ่เห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ ควรปรับปรุง ร้อยละ 63.64 และเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ร้อยละ 36.36 ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม โดยส่วนใหญ่เห็นว่า เพียงพอแล้ว ร้อยละ 72.73 และเห็นว่าไม่เพียงพอ ร้อยละ 27.27 อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ในปัจจุบัน ทั้งหมดให้ความเห็นตรงกันว่าเหมาะสมแล้ว

ตารางที่ 4.37 ความเห็นของคณะกรรมการสหกรณ์เกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์
แห่งการขอกู้ของสมาชิก

การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ทั้งจำนวน	3	27.27
บางส่วน	7	63.64
ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	1	9.09
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.37 พบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.64 เห็นว่าสมาชิกมีการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพียงบางส่วน รองลงมาคือ ร้อยละ 27.27 เห็นว่านำไปใช้ทั้งจำนวน และร้อยละ 9.90 เห็นว่าใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ตารางที่ 4.38 ระดับความพึงพอใจในผลการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์

ความพอใจในผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	0	0
ปานกลาง	11	100.00
น้อย	0	0
ไม่พอใจ	0	0
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.42 พบว่าระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต่อผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.39 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

การปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ	10	24.39
ให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่คณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	5	12.20
ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	11	26.83
จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม	3	7.32
เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้บริการรับชำระหนี้ที่นอกสถานที่	2	4.88
ขยายวงเงินกู้	6	14.63
เพิ่มอัตราดอกเบี้ย	1	2.44
ลดอัตราดอกเบี้ย	3	7.32
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 4.39 พบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 26.83 เห็นว่า สหกรณ์ควรปรับปรุงในการให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวข้อง รองลงมา ร้อยละ 24.69 การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ และร้อยละ 14.63 คือ ขยายวงเงินกู้ ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

4.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.40 จำนวนและร้อยละของเพศและอายุของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ			
ชาย		2	66.67
หญิง		1	33.33
รวม		3	100.00
อายุ			
20 – 30 ปี		2	66.67
31 – 40 ปี		0	0
41 – 50 ปี		0	0
51 – 60 ปี		1	33.33
มากกว่า 60 ปี		0	0
รวม		3	100.00
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา		0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น		0	0
มัธยมศึกษาตอนปลาย		1	33.33
อนุปริญญา		1	33.33
ปริญญาตรีขึ้นไป		1	33.33
ไม่ได้ศึกษา		0	0
รวม		3	100.00

จากตารางที่ 4.40 พบว่าผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 เป็นผู้ชาย อายุส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 อยู่ระหว่าง 20 – 30 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา และปริญญาตรีขึ้นไปในจำนวนที่เท่ากัน

ตารางที่ 4.41 จำนวนและร้อยละของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ		
เคย	2	66.67
ไม่เคย	1	33.33
รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.41 พบว่าผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

4.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.42 แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	3	100.00
ปานกลาง	0	0
น้อย	0	0
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.42 พบว่าผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อในระดับมาก

4.3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

จากการตอบแบบสอบถามของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ทำให้ทราบว่า ฝ่ายสินเชื่อได้นำผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือน มีการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อนำเสนอคณะกรรมการก่อนการพิจารณาอนุมัติ มีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกโดยวิธีการนัดประชุมกลุ่มสมาชิก และติดตามสมาชิกที่บ้านเป็นรายบุคคล สหกรณ์เก็บหลักทรัพย์ค้ำประกันของสมาชิกไว้ที่ตู้เก็บเฉพาะและมีกุญแจปิดล็อก มีการจัดทำทะเบียนคุมยอดลูกหนี้ด้วยการจัดทำเป็นสมุดลูกหนี้รายตัว การตรวจสอบหลักทรัพย์ จำนวนค้ำประกันด้วยวิธีการดูตามเอกสารหลักฐานที่ยื่น ในรอบปีบัญชีสหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มเพื่อติดตามหนี้สินมากกว่า 2 ครั้ง สหกรณ์ไม่มีการจัดชั้นลูกหนี้ ในกรณีใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์จะมีหนังสือแจ้งเดือนสมาชิก 1 ครั้ง กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์จะมีหนังสือแจ้งเดือนสมาชิก 2 ครั้งขึ้นไป ฝ่ายสินเชื่อมีการติดตามเร่งรัดลูกหนี้ที่ค้างเป็นระยะเวลานาน หรือหนี้ค้างจำนวนมากด้วยวิธีการติดตามที่บ้านเป็นรายบุคคล โดยมีคณะกรรมการ ประธานกลุ่มสมาชิก และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร่วมกันติดตาม

4.4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.43 จำนวนและร้อยละของการแสดงความเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

	การดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ	เหมาะสม	0	0
	ควรปรับปรุง	3	100.00
	รวม	3	100.00
ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม	เพียงพอ	0	0
	ไม่เพียงพอ	3	100.00
	รวม	3	100.00
อัตราดอกเบี้ย	เหมาะสม	3	100.00
	ไม่เหมาะสม	0	0
	รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.43 พบว่าความคิดเห็นของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ ควรปรับปรุง เงินทุนที่ให้สมาชิกกู้ยืมมีไม่เพียงพอ และเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ในปัจจุบันมีเหมาะสมแล้ว

ตารางที่ 4.44 ความเห็นของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก

การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ทั้งจำนวน	1	33.33
บางส่วน	2	66.67
ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	0	0
รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.44 พบว่าผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 เห็นว่าสมาชิกมีการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพียงบางส่วน และร้อยละ 3.33 เห็นว่านำไปใช้ทั้งจำนวน

ตารางที่ 4.45 ระดับความพึงพอใจของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อในผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ความพอใจในผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	0	0
ปานกลาง	3	100.00
น้อย	0	0
ไม่พอใจ	0	0
รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.45 พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อต่อผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ คือ การจัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.46 แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
1. ปัญหาการปล่อยสินเชื่อไม่ตรงตามเป้าหมาย	3.00	ปานกลาง
2. ปัญหาต้นทุนของเงินที่นำมาปล่อยสินเชื่อมีจำนวนที่สูง	3.57	มาก
3. ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง	3.79	มาก
4. ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์ยุ่งยาก	2.64	ปานกลาง
5. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อน้อย	2.64	ปานกลาง
6. ปัญหาความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสินเชื่อ	3.00	ปานกลาง
7. ปัญหาความไม่เข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการกู้เงินของสมาชิก	3.43	ปานกลาง
8. ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์หรือชำระแต่ล่าช้า	4.07	มาก
9. ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ	2.64	ปานกลาง
10. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในค่านธุรกิจสินเชื่อ	2.71	ปานกลาง
11. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นใจการปฏิบัติงาน	2.64	ปานกลาง
12. ปัญหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนบ่อย	2.36	น้อย

จากตารางที่ 4.46 พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่า ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์หรือชำระแต่ล่าช้า เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง และปัญหาต้นทุนของเงินที่นำมาปล่อยสินเชื่อมีจำนวนที่สูง สำหรับปัญหาอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนบ่อย เป็นปัญหาที่น้อย

ตารางที่ 4.47 แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจากสมาชิก

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
1. เกิดจากสมาชิก		
1.1 ชีมนเงินแล้วไม่ส่งตามระยะเวลาที่กำหนด	4.41	มาก
1.2 สมาชิกไม่ทราบกำหนดการชำระคืนเงินกู้	2.93	ปานกลาง
1.3 สมาชิกต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	3.86	มาก
1.4 สมาชิกไม่ได้ทำงานอยู่ในพื้นที่	2.79	ปานกลาง
1.5 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้	4.07	มาก
1.6 ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม (ทำบุญ, แต่งงาน, งานศพ ฯลฯ)	2.93	ปานกลาง
1.7 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร	3.50	มาก
1.8 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรสูง	3.93	มาก
1.9 เลิกประกอบอาชีพการเกษตร	2.57	ปานกลาง
1.10 นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	3.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.47 พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าในด้านของสมาชิก การชื่อนเงินแล้วไม่ส่งตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระมากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้ ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรสูง สมาชิกต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน และค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร ตามลำดับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.48 แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
2. เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์		
2.1 ไม่ติดตามควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่	2.79	ปานกลาง
2.2 พิจารณานุมัติเงินกู้ให้สมาชิกไม่รอบคอบ	2.43	น้อย
2.3 ไม่ตัดสินใจเด็ดขาดในการยื่นฟ้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้	2.93	ปานกลาง
3. เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์		
3.1 เจ้าหน้าที่พุดจาไม่สุภาพ	2.79	ปานกลาง
3.2 ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์	3.14	ปานกลาง
3.3 ไม่ให้ความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้	3.00	ปานกลาง
3.4 บริการรับชำระหนี้ล่าช้า	2.29	น้อย
3.5 ไม่แนะนำขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับกู้เงินและการชำระหนี้ให้สมาชิกเข้าใจ	2.43	น้อย
3.6 เจ้าหน้าที่ไม่ติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างใกล้ชิด	2.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.48 พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นปัญหาระดับปานกลาง คือ การไม่ติดตามควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่และ การไม่ตัดสินใจเด็ดขาดในการยื่นฟ้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ ส่วนการพิจารณานุมัติเงินกู้ให้สมาชิกไม่รอบคอบ จะน้อย

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ไม่ให้ความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้ เจ้าหน้าที่พุดจาไม่สุภาพ และเจ้าหน้าที่ไม่ติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างใกล้ชิดตามลำดับ

ตารางที่ 4.49 แสดงระดับความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจากผลผลิตของสมาชิก ได้รับความเสียหาย และสาเหตุอื่น ๆ

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
4. เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหาย		
4.1 ฝนแล้ง	2.57	ปานกลาง
4.2 น้ำท่วม	2.29	น้อย
4.3 โรคระบาด	2.29	น้อย
4.4 สัตว์และแมลงศัตรูพืชรบกวน	2.57	ปานกลาง
5. เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ		
5.1 ราคาผลผลิตตกต่ำ	3.20	ปานกลาง
5.2 ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต	1.79	น้อย
5.3 ไม่สามารถขนย้ายผลผลิตไปขายได้	2.21	น้อย
5.4 ไม่มีที่ดินทำกิน	2.71	ปานกลาง
5.5 สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล การเดินทางไปติดต่อไม่สะดวก	2.57	ปานกลาง
5.6 มีการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อส่งชำระหนี้แล้ว	2.07	น้อย

จากตารางที่ 4.49 พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ฝนแล้งและสัตว์แมลงศัตรูพืชรบกวน ในส่วนของน้ำท่วมและโรคระบาดอยู่ในระดับน้อย

เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ราคาผลผลิตตกต่ำ เป็นปัญหาที่มีความคิดเห็นเป็นลำดับแรก ซึ่งให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับถัดไปคือ การไม่มีที่ดินทำกิน และ สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล การเดินทางไปติดต่อไม่สะดวก สำหรับสาเหตุที่เกิดจากไม่สามารถขนย้ายผลผลิตไปขายได้ มีการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อส่งชำระหนี้แล้ว และ ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต อยู่ในระดับน้อย

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ ต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด 4) เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์ที่ใช้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยใช้ประชากรทั้งหมด 11 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์คัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้จัดการ 1 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 2 คน รวมเป็น 3 คน สมาชิกสหกรณ์คัดเลือกโดยใช้สุทธในการคำนวณของ Taro Yamane ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เท่ากับ 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งสร้างและพัฒนาเครื่องมือจากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ และเอกสารต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาและนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำเครื่องมือไปทดสอบกับสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ก่อนนำไปใช้ ซึ่งแยกออกเป็น 3 ชุด เพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) รวบรวมได้จากการสอบถาม ซึ่งส่งแบบสอบถามแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ในส่วนของสมาชิกสหกรณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์บางส่วน และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังสมาชิกในพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ รายงานการสอบบัญชี งบการเงินของสหกรณ์ ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ของสหกรณ์ ทะเบียนรายละเอียดลูกหนี้รายตัวของสมาชิกสหกรณ์และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารหนังสือของส่วนราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 สภาพทั่วไปและผลการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

1.1.1 สภาพทั่วไป

จากการวิจัยพบว่าสหกรณ์มีจำนวนกลุ่มสมาชิกและสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี จำนวนลูกหนี้เงินให้กู้และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับเพิ่มขึ้นและลดลงไม่แน่นอน แต่อยู่ในจำนวนที่มาก ใกล้เคียงกัน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปีสืบเนื่องจากความเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้นและหนี้สินเพิ่มในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน การดำเนินธุรกิจ โดยรวมมีปริมาณธุรกิจที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นธุรกิจสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นและลดลงไม่แน่นอนแต่ในปริมาณที่ไม่มาก รายจ่ายทั้งสิ้นของสหกรณ์ เพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกัน แต่ผลกำไร(ขาดทุน)ในช่วง 3 ปีของสหกรณ์พบว่าผันผวนกล่าวคือ ในปี 2548 มีกำไร 115,929.24 บาท ปี 2549 ขาดทุน 238,393.37 บาท และในปี 2550 กำไร 209,577.04 บาท จากการขาดทุนในปี 2549 สาเหตุมาจากการขาดทุนของธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจแปรรูป และธุรกิจการให้บริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่สูง

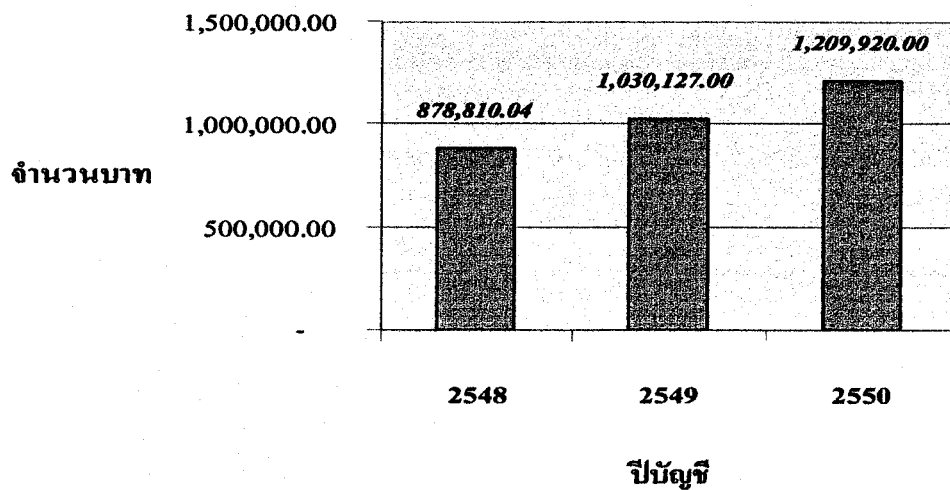
1.1.2 ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ปัจจุบันนับตั้งแต่ปีบัญชี 2548 สหกรณ์ให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกเพียงประเภทเดียวคือ เงินกู้ยืมระยะสั้น แต่ในรอบบัญชี ปี 2548 – 2550 ยังคงมีลูกหนี้ระยะปานกลางค้างอยู่เป็นจำนวนหนึ่ง

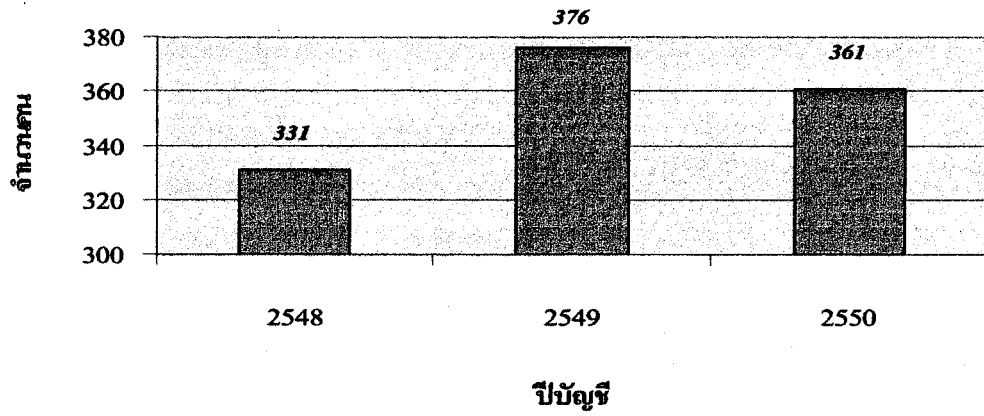
การให้บริการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ในช่วง 3 ปี นับตั้งแต่ปี 2548 ในปี 2549 มีปริมาณที่เพิ่มขึ้น และลดลงในปี 2550 แต่ยังมีปริมาณที่มากกว่าปี 2548 แสดงว่าไม่มีความแน่นอน และยังพบว่าปริมาณการให้สินเชื่อในแต่ละปีของสหกรณ์ในแต่ละปีสูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ อัตราการชำระหนี้จากหนี้ที่ถึงกำหนดชำระจากสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ยังคงมีลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ให้กับสหกรณ์อยู่เป็นจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี ประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ย มีอัตราของการรับชำระดอกเบี้ยที่ลดลงในปี 2549 และเพิ่มขึ้นในปี 2550 แต่ยังไม่ดีกว่า ปี 2548 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในชำระดอกเบี้ยของสมาชิกมีไม่มากและไม่แน่นอนรวมถึงประสิทธิภาพของการจัดการของสหกรณ์ในระหว่างปีกับการทำความเข้าใจและติดตามจากสมาชิก แต่ในทางกลับกันประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระมีอัตราที่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นทุกปี จึงอาจกล่าวได้ว่า ดอกเบี้ยค้างชำระเมื่อสิ้นปีทางบัญชีเป็นดอกเบี้ยค้างชำระจากผู้กู้รายใหม่ที่มีจำนวนมากขึ้น

รายละเอียดกำไร(ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์มีดอกเบี้ยค้างรับเพิ่มขึ้นทุกปี จำนวนดอกเบี้ยรับ และดอกเบี้ยค้างรับอยู่ในอัตราที่ใกล้เคียง ต้นทุนบริการของธุรกิจสินเชื่อมี

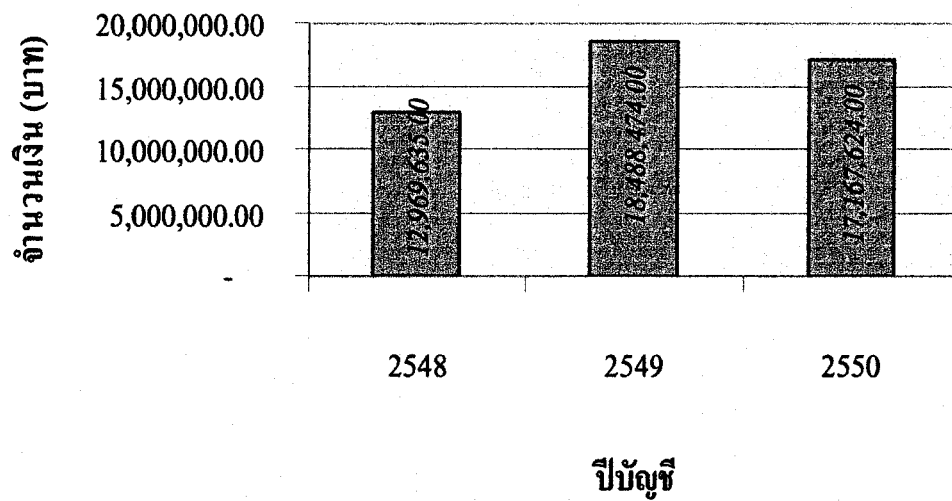
อัตราเพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นลดลง ในทางกลับกันอัตรากำไร และกำไรเฉพาะธุรกิจ เพิ่มขึ้นทุกปี แต่ไม่ได้หมายความว่ากำไรเหล่านี้เป็นตัวเงินที่สหกรณ์ได้รับจริงทั้งหมด เพราะมี รายได้ดอกเบี้ยค้างรับและรายได้เฉพาะธุรกิจค้างรับอีกจำนวนไม่น้อย ซึ่งหากสหกรณ์สามารถลด ต้นทุนการบริการได้ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บดอกเบี้ยที่ต้องได้รับจริง หรือให้มีดอกเบี้ยค้างรับ ให้น้อยลง บริหารจัดการลูกหนี้ให้ชำระตามกำหนดซึ่งจะลดค่าใช้จ่ายในส่วนของหนี้สงสัยจะสูญ ลง จะส่งผลให้สหกรณ์มีกำไรที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น

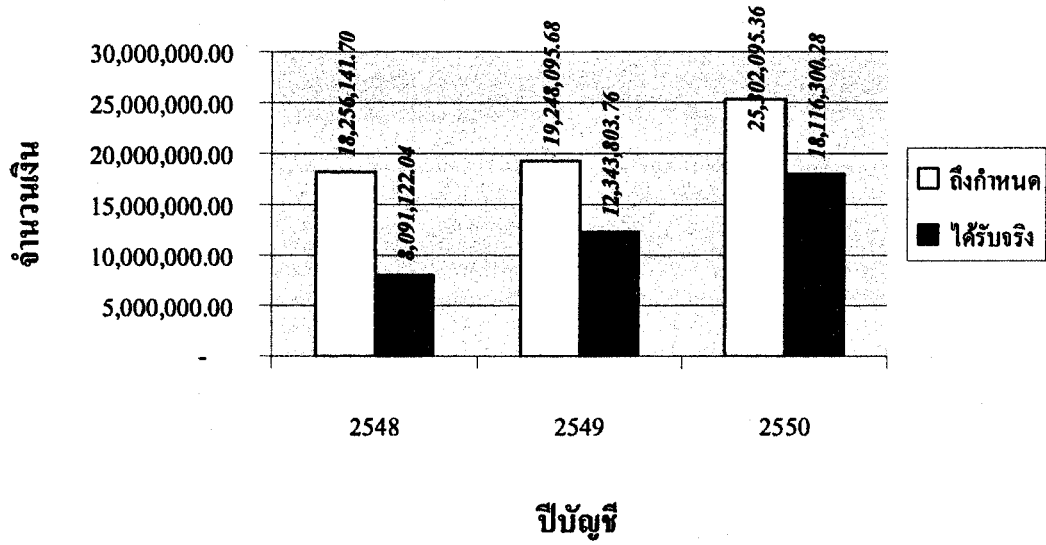
ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงผลกำไร(ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550

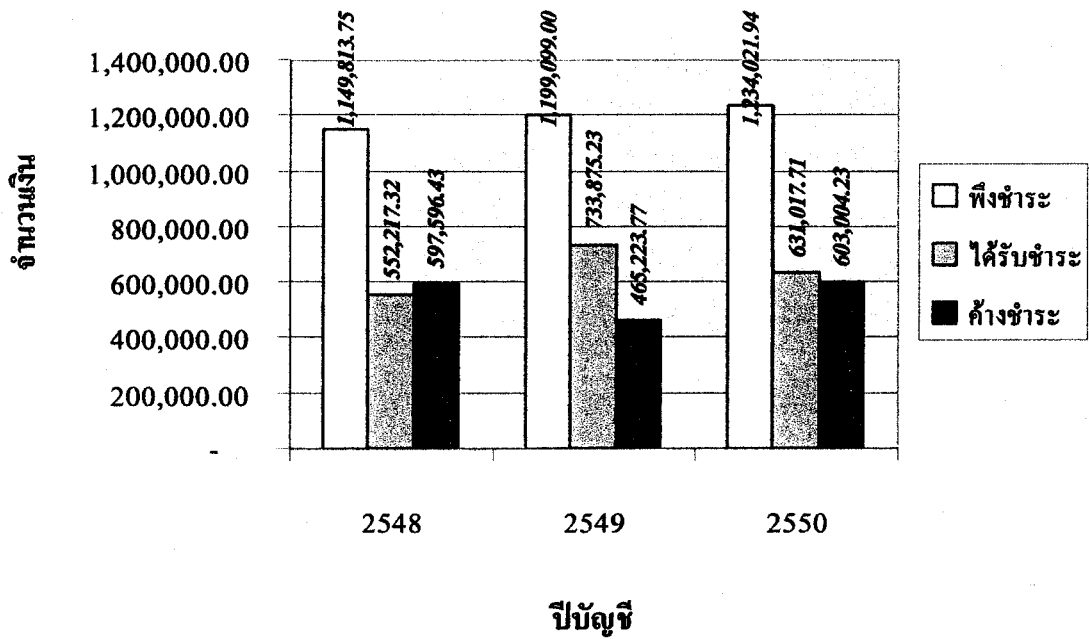
ภาพที่ 5.2 แผนภูมิแสดงจำนวนสมาชิกที่สหกรณ์ให้บริการแก่สมาชิกในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550

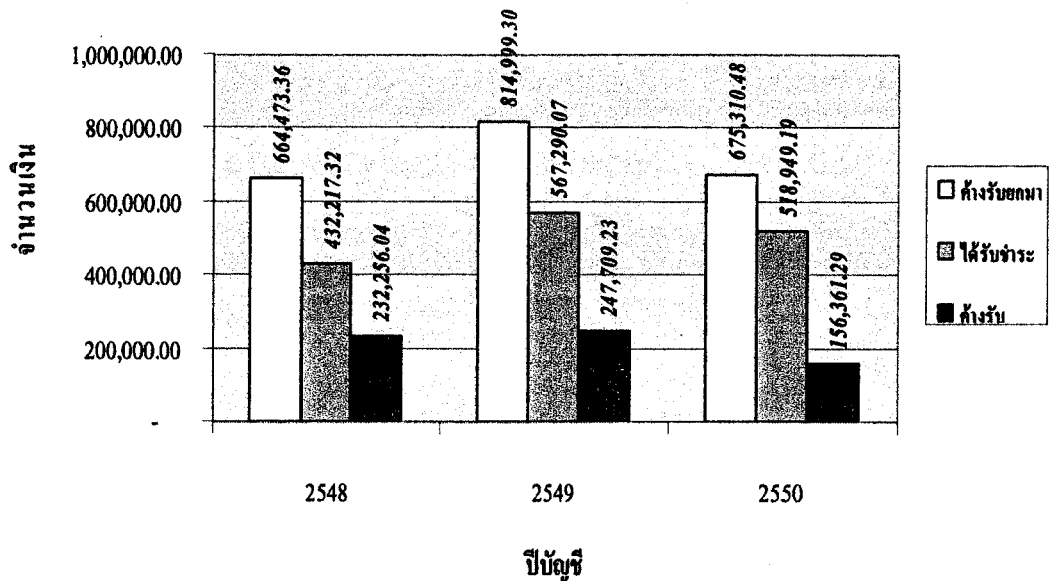
ภาพที่ 5.3 แผนภูมิแสดงจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ในรอบปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550

ภาพที่ 5.4 แผนภูมิแสดงจำนวนเงินในการรับชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระจากสมาชิก
ในรอบปีบัญชี 2548, 2549, 2550

ภาพที่ 5.5 แผนภูมิแสดงประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยในระหว่างปีบัญชี 2548, 2549
และ 2550

ภาพที่ 5.6 แผนภูมิแสดงประสิทธิภาพของการจัดเก็บดอกเบี้ยค้างชำระในระหว่างปีบัญชี 2548, 2549 และ 2550

1.2 ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ

สมาชิกสหกรณ์บางส่วนไม่เข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ทั้งขั้นตอนการกู้ การพิจารณาเงินกู้ การติดตามและเร่งรัดหนี้ของ เหตุผลที่ตัดสินใจกู้เงินจากสหกรณ์เพราะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ จึงใช้สิทธิที่ตนมีอยู่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่พึงพอใจกับวงเงินกู้ยืมที่ได้รับและอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์กำหนดไว้ แต่บางส่วนเห็นว่าวงเงินกู้ยืมไม่เพียงพอต่อการนำไปลงทุนและอัตราดอกเบี้ยแพง การติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ยังไม่ได้รับความสะดวกมากนักเพราะบางครั้งมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการทำให้ต้องใช้เวลาในการรอนาน ลักษณะของเจ้าหน้าที่ที่สมาชิกต้องการคือ การพูดจาอัธยาศัยดี มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง และต้องมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ การกู้เงินต่อเนื่องของสมาชิกสหกรณ์ โดยกู้ในจำนวนที่เพิ่มขึ้นสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการขยายพื้นที่การเกษตร และมีบางส่วนที่กู้เพื่อชำระหนี้สินเดิม ลักษณะการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์จะสะสมเงินให้ครบตามกำหนดการตัดสินใจที่จะชำระหนี้เงินกู้ยืมที่ตัวสมาชิกเองและบุคคลรอบข้าง เหตุผลที่สมาชิกสามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนด เนื่องก้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ทำการเกษตรได้ผลดีและผลผลิตขายได้ราคาดี ส่วนสาเหตุที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด หรือล่าช้ามาจาก

ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อยและราคาผลผลิตตกต่ำ ประสบภัยธรรมชาติ และมีเหตุต้องใช้เงินเพื่อการอื่นก่อนและบางส่วนเกิดจากการไม่ได้รับการติดตามเร่งรัดจากสหกรณ์

สิ่งที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือมากที่สุด คือ การจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การจัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต ขยายเวลาการชำระหนี้ จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริม และการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรตามลำดับ สิ่งที่สมาชิกสหกรณ์ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ คือ ต้องการให้ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ, ขยายวงเงินกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาไม่เพียงพอต่อการลงทุน มีการเฉลี่ยคืนในส่วนของดอกเบี้ยจ่ายมากขึ้น มีรูปแบบของธุรกิจสินเชื่อที่มากขึ้น มีการประชุมให้คำแนะนำ อธิบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้สมาชิกได้เข้าใจ ช่วงระยะเวลาระหว่างการทำสัญญาเงินกู้จนถึงการได้รับเงินกู้ใช้เวลานานเกินไปบางครั้ง ไม่ทันต่อการใช้จ่าย ต้องการให้ สหกรณ์ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผ่านทางหัวหน้ากลุ่ม เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริง ขอให้ขยายเวลาในการชำระหนี้และผ่อนผันการชำระหนี้ ในกรณีที่ประสบภัยธรรมชาติ เรื่องการชำระหนี้และการติดตามการชำระหนี้ของสหกรณ์ให้เป็นระบบเหมือน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่บางอย่างที่เข้มงวดเกินไปก็ไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

1.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

1.3.1 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีนโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ ปรากฏว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ความสำคัญกับนโยบายของสหกรณ์เป็นหลัก รองลงมาคือ ความสามารถในการชำระหนี้ และวัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้ ตามลำดับ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีการกำหนดให้มีการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อทุกเดือน มีการมอบหมายผู้ตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิก กำหนดให้มีการจัดประชุมกลุ่มและเร่งรัดหนี้สิน กำหนดให้มีการแจ้งเดือนลูกหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ และติดตามเร่งรัดกรณีผิดนัดชำระหนี้ โดยทำเป็นหนังสือและติดตามรายบุคคล แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การจัดชั้นลูกหนี้ สหกรณ์ยังไม่เคยจัดอบรมให้แก่สมาชิกผู้กู้เงินเกี่ยวกับช่องทางในการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิต เพื่อให้การใช้เงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าขั้นตอนในการดำเนินงานและการให้บริการสินเชื่อควรปรับปรุง สำหรับเงินทุนเห็นว่าเพียงพอ และอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้เหมาะสม มีความคิดเห็นว่าการสมาชิคนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพียงบางส่วนเท่านั้น สำหรับความพึงพอใจโดยรวมในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง

สิ่งที่ต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ ขยายวงเงินกู้ และให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์

ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์หรือชำระแต่ล่าช้า ในลำดับถัดมาคือ ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง ปัญหาต้นทุนของเงินที่นำมาปล่อยสินเชื่อมีจำนวนที่สูง ตามลำดับ ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาความไม่เข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการกู้เงิน ปัญหาการปล่อยสินเชื่อไม่ตรงตามเป้าหมาย ปัญหาความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสินเชื่อ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านธุรกิจสินเชื่อ เจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและมีไม่เพียงพอ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อน้อย ขั้นตอนในการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์ยุ่งยาก ตามลำดับ

1.3.2 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ มีการเสนอผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือน มีการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อนำเสนอก่อนการพิจารณาอนุมัติ มีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิก โดยมีวิธีการนัดประชุมกลุ่มและติดตามเป็นรายบุคคลที่บ้าน สหกรณ์มีการเก็บหลักทรัพย์ค้ำประกันของสมาชิกไว้ในที่ปลอดภัย มีการจัดทำทะเบียนคูดูกหนี้เป็นหลักฐาน มีการจัดประชุมเพื่อติดตามหนี้สินมากกว่า แต่ไม่ได้จัดชั้นลูกหนี้ มีการออกหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกให้ทราบเกี่ยวกับกำหนดการชำระคืนเงินกู้ กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้เงินกู้จะมีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิก 2 ครั้งขึ้นไป ฝ่ายสินเชื่อมีการติดตามเร่งรัดลูกหนี้ที่ค้างเป็นระยะเวลานาน ด้วยวิธีการติดตามที่บ้านเป็นรายบุคคล โดยมีคณะกรรมการประสานกลุ่มสมาชิก และเจ้าหน้าที่สินเชื่อร่วมกัน

ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความเห็นว่า ขั้นตอนในการดำเนินงานสินเชื่อควรปรับปรุง จำนวนเงินทุนที่นำมาให้สมาชิกผู้ขืมมีไม่เพียงพอ อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมแล้ว สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพียงบางส่วนเท่านั้น ความพึงพอใจโดยรวมเกี่ยวกับผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง สิ่งที่เห็นว่าควรปรับปรุงในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ คือ ควรจัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ และให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ และหนี้ค้างชำระเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

1.2 แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ

1.2.1 สหกรณ์ระดมเงินทุนจากการถือหุ้นของสมาชิกหรือรับฝากเงินจากสมาชิกสหกรณ์เพื่อนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิกสหกรณ์กู้ยืม เพื่อลดต้นทุนบริการ

1.2.2 เนื่องจากปัจจุบันมีการแข่งขันสูงในด้านการผลิตผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาด ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์ควรศึกษาถึงความต้องการของผู้บริโภค สถานการณ์ราคาสินค้าเกษตร ตลาดที่รองรับสินค้าเกษตร เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำแก่สมาชิกในการผลิตสินค้าเกษตรที่ตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนควบคุมดูแลมิให้สมาชิกผลิตสินค้ามากเกินไปจนล้นตลาด

1.2.3 สหกรณ์ควรมีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่อย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกสหกรณ์นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ รวมถึงมีการแนะนำส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ใช้เงินให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และตามความจำเป็นจริง ๆ เนื่องจากเงินกู้ที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับไป เป็นเงินกู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ทางการเกษตร หากนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผลผลิตและรายได้ของสมาชิกสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นและสามารถชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ได้ตามกำหนด ซึ่งจะเป็นผลดีต่อตัวสมาชิกเองและสหกรณ์ ในทางตรงกันข้ามหากสมาชิกสหกรณ์ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ความเสี่ยงที่จะไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้สหกรณ์ได้มีสูง เนื่องจากไม่มีรายได้จากการขายผลผลิต จะก่อให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระแก่สหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ควรใช้มาตรการชักจูงใจให้สมาชิกผู้กู้เงินใช้เงินกู้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ในการเพิ่มผลผลิตให้มากที่สุด

1.2.4 สหกรณ์ควรมีการเร่งรัดและติดตามทวงถามหนี้ที่ถึงกำหนดชำระให้ปฏิบัติตามสัญญา โดยจัดทำหนังสือแจ้งยอดและเดือนให้ชำระหนี้ไปยังลูกหนี้โดยตรงทุกราย กรณีลูกหนี้ที่ค้างชำระ การส่งหนังสือแจ้งทางไปรษณีย์ควรใช้ไปรษณีย์ตอบรับเพื่อเป็นการยืนยันว่าลูกหนี้ได้รับการแจ้งเดือนและยังอยู่ในพื้นที่ ซึ่งจะสามารถนำไปเป็นหลักฐานกรณีลูกหนี้ปฏิเสธการได้รับการแจ้งจากสหกรณ์

1.2.5 เนื่องจากสมาชิกเป็นสาเหตุของปัญหาหลักในการเกิดหนี้ค้างชำระ ดังนั้น สหกรณ์ต้องมีการจัดประชุมกลุ่มสมาชิกให้มากขึ้น เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และติดตามสมาชิก ร่วมกันหาทางและแก้ไขกรณีสมาชิกมีปัญหา และ โดยส่วนใหญ่สมาชิกที่ค้างชำระหนี้จะไม่เข้าร่วมประชุม สหกรณ์ต้องหาแนวทางอื่น เพราะบางครั้งการเผชิญหน้าอาจไม่ใช่ทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เช่น การแจ้งข่าวตามหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน การนำประกาศหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องการนำเสนอ ไปปิดในที่ชุมชน และสิ่งที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทำได้คือให้คำแนะนำแก่

สมาชิกสหกรณ์ในทุก ๆ โอกาสที่พบปะติดต่อกับสมาชิก ทั้งในเวลางานและนอกเวลางาน เป็นต้น ในการประชุมกลุ่มควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับสมาชิกดังนี้

1) ชี้แจงเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของสหกรณ์ หน้าที่ของสมาชิกผู้เป็นลูกหนี้ ผลดีผลเสียของการเป็นลูกหนี้ โดยเน้นว่าเมื่อสมาชิกขายผลิตภัณฑ์ได้ทุกราวควรแบ่งเงินที่ได้รับไปชำระหนี้ให้ได้มากที่สุด

2) กำชับให้สมาชิกสหกรณ์ชำระหนี้ให้ครบจำนวนตามหนังสือภายใน ระยะเวลาที่กำหนด และการชำระหนี้ขอให้สมาชิกชำระก่อนวันครบกำหนด เพื่อไม่ให้ประคังกัน ในวันสุดท้ายซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

3) กรณีสมาชิกสหกรณ์ประสบภัยธรรมชาติ ขอให้ชำระดอกเบี้ยให้ครบอย่าให้มีดอกเบี้ยค้าง

4) กรณีที่สมาชิกหลีกเลี่ยงไม่ยอมชำระหนี้ สหกรณ์จะไม่ผ่อนผันและควรงดให้สินเชื่อต่อไป

5) ให้ประธานกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มคอยว่ากล่าวตักเตือนซึ่งกันและกัน

6) การส่งชำระหนี้ควรส่งให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้มีอำนาจเท่านั้น ไม่ควรส่งผ่านผู้อื่น ไปชำระแทน

7) เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรจัดทำสถิติยอดเชื่อมเกี่ยวกับการชำระหนี้ของกลุ่มสมาชิกให้ที่ประชุมได้รับทราบเพื่อเป็นกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความกระตือรือร้น

1.2.6 ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้รายใดแสดงเจตนาว่าไม่ต้องการชำระหนี้และสหกรณ์ ได้มีการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้หลายครั้งแล้วแต่ไม่เป็นผล สหกรณ์ควรดำเนินการฟ้องร้องเพื่อ บังคับให้ชำระหนี้โดยไม่ชักช้าเพื่อเป็นตัวอย่างแก่สมาชิกผู้กู้รายอื่นมิให้เอาเยี่ยงอย่าง

1.2.7 การผ่อนผันเวลาชำระหนี้ วิธีการนี้สหกรณ์ต้องให้ความระมัดระวัง พอสสมควร เนื่องจากจะเป็นการจูงใจให้สมาชิกรายอื่น ซึ่งไม่มีเหตุจำเป็นอ้างเป็นตัวอย่าง และจะขอ ผ่อนผันการชำระหนี้บ้าง สหกรณ์ต้องหาวิธีการยับยั้งสมาชิกเหล่านี้ไว้ตั้งแต่แรก

1.2.8 การประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประจำเดือน ในการติดตามผล การดำเนินงานของสหกรณ์ ควรกำหนดให้มีวาระการประชุมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ โดยเฉพาะ โดย ให้ครอบคลุมตั้งแต่ การพิจารณาจัดหาเงินทุนเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และพิจารณาความ เพียงพอของเงินทุนที่จะให้บริการแก่สมาชิก การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ มีการติดตามผลการติดตาม การใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ ติดตามผลการเร่งรัดหนี้จากสมาชิกที่ค้างชำระ

1.2.9 สหกรณ์ควรมีการจัดชั้นคุณภาพสมาชิกสหกรณ์ เพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ใน การพิจารณาเงินกู้ได้อย่างเหมาะสมและยุติธรรมตรวจสอบได้ โดยมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้า

มาช่วย เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อจะสามารถบันทึกข้อมูลและประมวลผลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดชั้นคุณภาพสมาชิก จะเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกมาให้ความสนใจในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ โดยเฉพาะการดำเนินธุรกิจสินเชื่อควรมีการวางแผนต่าง ๆ เช่น การถือหุ้น การฝากเงิน การส่งชำระคืนตามกำหนด การผลิตสัญญา เข้ามาช่วยในการจัดชั้นคุณภาพสมาชิก โดยถ้าหากสมาชิกมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของชั้นคุณภาพสมาชิกที่กำหนด สมาชิกจะมีโอกาสในการกู้เงินที่ดีกว่าสมาชิกที่อยู่ในชั้นที่ต่ำกว่า อันจะเป็นการจูงใจให้สมาชิกมาทำธุรกิจสินเชื่ออย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพได้

1.2.10 สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรม คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อเพิ่มความรู้และสร้างความเข้าใจในด้านการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งจะสามารถทำให้การบริหารงานหรือการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.11 สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อให้มีรายได้หลาย ๆ ทางเพียงพอที่จะชำระหนี้ให้สหกรณ์ได้ ลดความเสี่ยงในเรื่องราคา มีงานทำตลอดทั้งปี หรือให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ในด้านอาชีพอื่น ๆ เพื่อเป็นอีกหนทางหนึ่งของการสร้างรายได้ ส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการทำการเกษตร เพื่อจะได้รู้ว่าผลิตแล้วคุ้มทุนหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจทำการเกษตรชนิดใด จำนวนเท่าใด ให้สมาชิกรู้จักทำแผนการผลิตและปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

1.2.12 การให้บริการด้านสินเชื่อเป็นสิ่งสำคัญ เจ้าหน้าที่สินเชื่อเป็นบุคคลผู้ที่ใกล้ชิดกับสมาชิก เป็นผู้ให้บริการแก่สมาชิกในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อมากที่สุด สิ่งที่สมาชิกต้องการได้รับจากเจ้าหน้าที่คือ การพูดจาอัธยาศัยดี มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง ซึ่งถือเป็นหัวใจของการให้บริการ

2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ ที่ใช้บริการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร ซึ่งเมื่อนำรายจ่ายรวมหักจากรายได้โดยรวมแล้ว สมาชิกจะมีรายได้สุทธิค่อนข้างน้อย และเนื่องจากรายได้ภาคการเกษตรจะได้รับหลังฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งเงินลงทุนดังกล่าวมาจากการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ ดังนั้นในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยวซึ่งสมาชิกต้องมีค่าใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลา และรายได้อื่น ๆ ก็มีจำนวนไม่มาก สิ่งที่มาคือ การกู้เงินจากแหล่งอื่น

ทั้งในระบบและนอกระบบ เป็นเหตุให้สมาชิกมีหนี้หลายทาง และส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฉลิมพล อาณาภาพรรณี ที่พบว่า รายได้ของเกษตรกร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ แต่มีความขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อภิพงษ์ แซ่มลำเจียก ซึ่งผลของการศึกษาปรากฏว่า รายได้ เป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นของสินเชื่อบุคคลที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ เหตุผลของความขัดแย้ง เนื่องมาจาก ประเภทหรือระดับของลูกหนี้และอาชีพของลูกหนี้ และประเภทของสินเชื่อ มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ลูกหนี้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่มีอาชีพที่ได้รับเงินประจำแน่นอน และการพิจารณาในเบื้องต้นพิจารณาจากจำนวนรายได้หรือเงินเดือนที่ได้รับจากนายจ้างเป็นสำคัญ แต่ในส่วนลูกหนี้ของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด เป็นเกษตรกรซึ่งรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับผลผลิตที่จะได้รับและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นรายได้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งบอกถึงความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อของสมาชิก สหกรณ์ บางส่วนไม่ทราบถึงเงื่อนไขในการชำระหนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่มีการชำระหนี้หรือชำระแต่ล่าช้า แม้ว่าสมาชิกสหกรณ์โดยส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการประชุมของสหกรณ์ แต่มีได้หมายถึงสมาชิกจะเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ทั้งหมด และยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ สหกรณ์ตั้งไว้ เพราะการมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความศรัทธาและความมุ่งมั่นของสมาชิก จึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ ตามความหมายของการมีส่วนร่วมที่ กล่าวไว้ว่า การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ (ความร่วมมือและร่วมใจ) โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะ และเหมาะสม (การประสานงาน) กับทั้งกระทำการดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพัน ให้ประจักษ์ว่า เชื่อถือไว้ใจได้ (ความรับผิดชอบ) ซึ่งในการนี้การเข้าร่วมประชุมของสมาชิกอาจเป็นไปได้ว่าทำเพราะหน้าที่หรือเพราะมีมูลเหตุของการงูใจเช่นของรางวัลเท่านั้น จึงไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควรจะเป็น

สมาชิกบางส่วนนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และปรากฏว่าสมาชิกเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้จากสหกรณ์ หนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์สมาชิก สหกรณ์บางส่วนไม่ได้รับ นั่นจะเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดการผิดนัดชำระหนี้ไปสู่หนี้ค้างชำระได้ การชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะสะสมให้ครบตามจำนวนแล้วชำระในคราวเดียว ซึ่งจะเสี่ยงต่อการนำเงินที่สะสมไว้ไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ ก่อน พอถึงกำหนดจริง ๆ อาจมีเงินไม่เพียงพอในการชำระหนี้ได้ เหตุผลหลักของสมาชิกสหกรณ์ที่ชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ คือ ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย และราคาผลผลิตตกต่ำ จากเหตุผลข้อนี้

สอดคล้องกับการผลการศึกษาของ เฉลิมพล อนุภาพบรรเจิด (2548) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน ซึ่งปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้เป็นลูกค้ำ จากผลของการศึกษาคือ ราคาผลผลิตตกต่ำ

ความต้องการของสมาชิกในด้านธุรกิจสินเชื่อ มากที่สุดคือ อัตราดอกเบี้ย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุดมศักดิ์ เอี้ยวชัยพร (2547) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้ำ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสินเชื่อบุคคลของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปรากฏว่าลักษณะของสินเชื่อเพื่อสงเสริมทรัพย์ที่ลูกค้ำส่วนใหญ่ต้องการ คือ อัตราดอกเบี้ยต่ำ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัลยา คำมุกชิก (2549) ที่ได้ทำการศึกษารื่อง ความต้องการสินเชื่อของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลของการศึกษาปรากฏว่าในการกู้ลูกค้ำจะคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าประเภทของเงินกู้ ผู้ให้กู้ และประเภทของผู้กู้ จะแตกต่างกัน แต่พฤติกรรมของผู้กู้หรือผู้ขอใช้สินเชื่อเหมือนกัน คือ ต้องการเงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำ

ข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ แม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติและให้บริการแก่สมาชิกโดยตรง แต่เนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบาย และต้องติดตาม ควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ ดำเนินงานเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องเข้าใจ

นโยบายและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ได้มีการกำหนดและปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกและดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2549 แต่จากข้อมูลที่ได้รับจากสมาชิกพบว่าในส่วนของการตรวจสอบและติดตามหนี้ยังไม่ทั่วถึง ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วสหกรณ์ต้องดำเนินการให้เป็นแนวเดียวกันกับสมาชิกสหกรณ์ผู้ใช้บริการสินเชื่อทุกคน เพราะอาจทำให้เกิดความไม่มั่นใจจากสมาชิกถึงวิธีการปฏิบัติของสหกรณ์ และส่งผลถึงพฤติกรรมชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ด้วย

ในด้านเงินทุนที่นำมาให้บริการแก่สมาชิกในการกู้ยืมเงินคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นเพียงพอแล้ว แต่ในส่วนของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อคิดเห็นว่าเป็นไม่เพียงพอ ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันเช่นนี้เป็นไปได้ว่า ในส่วนของเจ้าหน้าที่ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดหรือวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนกับความต้องการของสมาชิกให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ทราบถึงความต้องการของสมาชิกและเงินทุนที่มีอยู่ของสหกรณ์ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว อาจทำให้ไม่สามารถบริการสมาชิกได้ทั่วถึง

ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ คือ ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ หรือชำระแต่ล่าช้า ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการวิจัยของ ประสพศรี ภูริยะพันธ์ (2544 : 73) เรื่อง การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด เชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการบริหารงานสินเชื่อของสหกรณ์ที่สำคัญลำดับแรก คือ ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนสหกรณ์ ในส่วนของปัญหาและสาเหตุสำคัญของสมาชิกที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ คือ การนำเงินกู้อื่นไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตยพร โสภณ (2546) ที่ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและสาเหตุสำคัญของสมาชิกที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ คือ การนำเงินกู้อื่นไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ศึกษา ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์ ในด้านธุรกิจสินเชื่อ ทั้งสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด และสหกรณ์อื่น ๆ ที่ทำธุรกิจสินเชื่อ

3.1.2 สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด สามารถนำแนวทางในการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อที่ได้จากการศึกษา ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับสหกรณ์ รวมทั้งนำข้อคิดเห็นทั้งในส่วนของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ โดยเฉพาะในด้านนโยบายและการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ เมื่อสหกรณ์มีการกำหนด กฎเกณฑ์ ระเบียบ ขั้นตอนต่าง ๆ ไว้แล้ว การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและครอบคลุมจะทำให้ปิดช่องความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ ความคิดเห็นจากสมาชิก สหกรณ์สามารถนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงการให้บริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกในระดับที่มากขึ้น เมื่อสมาชิกมีความพึงพอใจที่จะใช้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์ ความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดย่อมเพิ่มขึ้น การสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก สหกรณ์เป็นสิ่งสำคัญ กรณีสมาชิกต้องการให้สหกรณ์จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ สหกรณ์สามารถสร้างข้อแลกเปลี่ยนให้กับสมาชิกได้โดยการจัดชั้นลูกหนี้ สร้างเงื่อนไขเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการชำระหนี้ การมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ สมาชิกอยู่ในขั้นที่ดี ซึ่ง

สหกรณ์ต้องสร้างหลักเกณฑ์ไว้ว่าอย่างไรจึงจะเรียกว่าชั้นที่ดี จะสามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า ชั้นรองลงไป

การจัดการเกี่ยวกับการติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิก การติดตามเร่งรัดหนี้ สหกรณ์ มีการดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและไม่ครอบคลุมทั่วถึง สหกรณ์ ต้องมีการซักซ้อมความเข้าใจร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ประธานกลุ่มสมาชิก ตั้งคณะทำงานมีการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบ อาจพิจารณาจัดหาเจ้าหน้าที่เพิ่ม แต่ต้อง พิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นว่าคุ้มค่าหรือไม่

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป การให้บริการสินเชื่อ คือ การ พัฒนาสมาชิกของสหกรณ์ในด้านอื่น ๆ ที่จะส่งผลให้สมาชิกสามารถชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดและ ไม่ก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระ เช่น การให้ความรู้ เทคนิค ต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตพืชผลการเกษตร ให้ได้ผลดี การสร้างให้สมาชิกมีอาชีพเสริมนอกจากอาชีพหลักทางการเกษตร ส่งเสริมสนับสนุน ให้สมาชิกรู้จักเก็บออมเพื่อการชำระหนี้ และเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกได้รับรู้อย่าง ทั่วถึงโดยผ่านประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม และมีการออกติดตามเร่งรัดหนี้สินอย่างจริงจัง พร้อม ทั้งชี้แจงทำความเข้าใจให้สมาชิกรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และชี้แจงให้ลูกหลานชำระหนี้แทน สมาชิกซึ่งมีอายุมากแล้วหรือให้ผู้ค้าประกันช่วยติดตามหนี้ สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ไม่ควรละเว้น คือการทำทำความเข้าใจและชี้แจงให้สมาชิกสหกรณ์ได้ทราบถึงเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน

3.1.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตาก ในฐานะหน่วยงานที่ให้การแนะนำ ส่งเสริม สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด โดยตรงสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้วางแผนงานในการ ให้คำแนะนำ ส่งเสริมรูปแบบต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจสินเชื่อของ สหกรณ์นิคมแม่ ระมาด จำกัด และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาให้กับสหกรณ์อื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดตากที่ดำเนิน ธุรกิจสินเชื่อ และวางแผนในการให้การศึกษายอบรม พัฒนา คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในด้านธุรกิจสินเชื่อ เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจสินเชื่อได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมถึงลงพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจให้สมาชิกสหกรณ์รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ที่มีต่อสหกรณ์ ทั้งในด้านการเป็นเจ้าของและลูกค้าผู้ใช้บริการ

3.1.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะหน่วยงานผู้ควบคุมการทำงานของสำนักงาน สหกรณ์จังหวัดตาก และสำนักงานสหกรณ์ทั่วประเทศ ผู้กำหนดนโยบายในการแนะนำ ส่งเสริม สหกรณ์ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประกอบการวางแผน นโยบายในการส่งเสริม ด้านธุรกิจสินเชื่อให้กับสหกรณ์ต่าง ๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษารั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะแนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อบนสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก เท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 การศึกษารั้งนี้ ศึกษาเฉพาะสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด จังหวัดตาก ดังนั้นอาจเพิ่มขอบเขตในการวิจัย โดยศึกษาธุรกิจสินเชื่อในภาพรวมของทุกสหกรณ์ ในจังหวัดตาก นอกจากนี้จังหวัดอื่น ๆ ควรมีการศึกษาวิจัยในทำนองเดียวกัน เพื่อเป็นการพัฒนาในด้านธุรกิจสินเชื่อให้ครอบคลุมทุกประเภทสหกรณ์ และทุกสหกรณ์

3.2.2 การศึกษารั้งนี้ ศึกษาเฉพาะแนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งเป็นธุรกิจประเภทเดียวเท่านั้น แต่สหกรณ์มีธุรกิจอีกหลายด้าน จึงควรมีการศึกษาถึงธุรกิจอื่น ๆ เช่น ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น เพื่อจะสามารถพัฒนาสหกรณ์ในภาพรวมของแต่ละสหกรณ์ได้

3.2.3 การศึกษารั้งนี้ เป็นการศึกษาในด้านธุรกิจของสหกรณ์ เพียงด้านเดียว ซึ่งโดยความจริงแล้ว การที่สหกรณ์จะประสบผลสำเร็จในด้านธุรกิจได้ ต้องอาศัยการบริหารจัดการในด้านอื่น ๆ อีก เพราะบางครั้งข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคของธุรกิจ อาจมิได้เกิดจากธุรกิจของสหกรณ์โดยตรง แต่เป็นผลกระทบมาจากด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นควรศึกษาสหกรณ์ในทุก ๆ ด้านของการดำเนินงานเพื่อจะสามารถ พบปัญหา และสามารถแก้ไขพร้อมพัฒนาให้สหกรณ์สามารถขับเคลื่อนไปได้โดยสมดุล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2551) รายงานการประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2550 กรุงเทพมหานคร บริษัท เอเชียอากาศ สตูดิโอ จำกัด
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2551) ภาวะเศรษฐกิจสหกรณ์ไทย ปี 2550 กรุงเทพมหานคร บริษัท เอเชียอากาศ สตูดิโอ จำกัด
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2551) สารสนเทศความรู้ทางการเงิน ประจำปี 2550 สหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- เฉลิมพล อานุภาพบรรเจิด (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน” การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เดือนใจ ปลื้มจิตร (2547) "การวิเคราะห์สินเชื่อของ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธงชัย วุฒิสาร (2550) “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อบุคคลของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) : กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยธุรกิจ อำเภอหนองแสง สาขาโนนสะอาด สำนักงานจังหวัดอุดรธานี” รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- นิตยพร โสภณ (2546) "การศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา : สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี" เอกสารเสนอประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการ 7 ว สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี กรมส่งเสริมสหกรณ์
- บุญเลิศ กิตติศักดิ์บุญสุข (2549) “ส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการค้าของลูกค้าธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในภาคสินเชื่อนครหลวง 4” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ประสพศรี ภูริยะพันธ์ (2544) "การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงราย"
การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พสุ สัตถาภรณ์ (2533) การบริหารงานสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮาส์
- เพียรใจ โพธิ์ถาวร (2550) "การบริหารสินเชื่อ" ค้นคืนวันที่ 15 มีนาคม 2551 จาก
<http://www.dpu.ac.th/business/tutorial>
- มยุรา สุขยิ่ง (2548) "การให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร"
วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
- มยุรี วงษาเลิศ (2547) "การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรในเขต
ตรวจราชการที่ 7" เอกสารเสนอประกอบการขอประเมินให้ดำรงตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญ
เฉพาะด้านนโยบายและแผน (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ช.ข.)
กรมส่งเสริมสหกรณ์
- โรจน์ บุชรัตนพันธ์ และนิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2549) "สินเชื่อในธุรกิจการเกษตร" ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการเงินธุรกิจการเกษตร หน่วยที่ 13 หน้า 4-43 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วิภา โทแก้ว (2547) "การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.
กรณีศึกษา จังหวัดสระบุรี" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วัลยา คำมุกชิก (2549) "ความต้องการสินเชื่อของลูกค้านานาชาติเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศา
ศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะ
เกษตรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สถาพร ดวงวิไล (2544) "การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ"
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด (2548) รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีบัญชีสิ้นสุด 30
มิถุนายน 2548 วันที่ พฤศจิกายน 2548 หอประชุมโรงเรียนแม่ระมาดวิทยาคม

- (2549) รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีบัญชีสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2549 วันที่ พฤศจิกายน 2549 หอประชุม โรงเรียนแม่ระมาดวิทยา
- (2548) รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีบัญชีสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2550 วันที่ พฤศจิกายน 2550 หอประชุม โรงเรียนแม่ระมาดวิทยา
- สิริพร ใจแพทย์ (2543) “การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อบริษัทออมสินใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขา บัณฑิตวิทยาลัย คณะบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- หนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตาก ที่ กษ 04/ ตก/ส 180 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2548 เรื่อง “การสอบบัญชีสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2548” ถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก
- ที่ กษ 04/ ตก/ส.114 ลงวันที่ 25 กันยายน 2549 เรื่อง “การสอบบัญชีสหกรณ์นิคม แม่ระมาด จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2549” ถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก
- ที่ กษ 04/ ตก/249 ลงวันที่ 26 กันยายน 2550 เรื่อง “การสอบบัญชีสหกรณ์นิคม แม่ระมาด จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2550” ถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก
- อุดมศักดิ์ เอี้ยวชัยพร (2547) “ลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของลูกค้า และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับสินเชื่อบุคคล ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อภิพงษ์ แหมดำเจียก (2549) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)” สารนิพนธ์ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม
(สำหรับสมาชิกสหกรณ์)

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยนักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) แขนงวิชา สหกรณ์ สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความประสงค์สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ทุกข้อ การตอบแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง
ेमอร จันท์เป็งผัด

แบบสอบถาม

(สำหรับสมาชิกสหกรณ์)

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้บริการธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 5 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือตัวเลข ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	() ชาย	() หญิง
2. อายุ	() 20 – 30 ปี	() 31 – 40 ปี
	() 41 – 50 ปี	() 51 – 60 ปี
	() มากกว่า 60 ปี	
3. ระดับการศึกษา	() ประถมศึกษา	() มัธยมศึกษาตอนต้น
	() มัธยมศึกษาตอนปลาย	() อนุปริญญา
	() ปริญญาตรีขึ้นไป	() ไม่ได้ศึกษา
4. สถานภาพการสมรส	() โสด	() สมรสและอยู่ด้วยกัน
	() สมรสแต่แยกกันอยู่	() หย่า / หม้าย
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน	จำนวนสมาชิกที่ประกอบอาชีพมีรายได้.....คน	

6. จำนวนบุตร.....คน

6.1 อยู่ในระหว่างการศึกษา

- () ประถมศึกษา.....คน
 () มัธยมศึกษา.....คน
 () อนุปริญาตรีหรือสูงกว่า.....คน

6.2 ไม่ได้ศึกษา.....คน

7. พื้นที่ทำกิน

- () น้อยกว่า 5 ไร่ () 5 - 10 ไร่
 () 11 - 20 ไร่ () มากกว่า 20 ไร่

8. กรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำกิน

- () เป็นของตนเองทั้งหมด ()เช่าทั้งหมด
 () ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน () อื่น ๆ (ระบุ).....

9. รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี (จำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น)

- () น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,000 - 50,000 บาท
 () 50,001 - 100,000 บาท () มากกว่า 100,000 บาท

10. รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี (เช่น รับจ้าง ค้าขาย ลูกส่งมาให้ เป็นต้น)

- () น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,000 - 50,000 บาท
 () 50,001 - 100,000 บาท () มากกว่า 100,000 บาท

11. รายจ่ายภาคการเกษตรต่อปี (เช่น ค่าเช่าที่ ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าอาหารสัตว์ เป็นต้น)

- () น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,000 - 50,000 บาท
 () 50,001 - 100,000 บาท () มากกว่า 100,000 บาท

12. รายจ่ายนอกภาคการเกษตรต่อปี (นอกเหนือจากข้อ 11 เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น)

- () น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,000 - 50,000 บาท
 () 50,001 - 100,000 บาท () มากกว่า 100,000 บาท

13. การฝากหรือการออมเงิน

() ไม่มี

() มี โดย () ฝากสหกรณ์ () ฝากธนาคาร

() เก็บไว้ในครัวเรือน () อื่น ๆ (ระบุ).....

14. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์กี่ปี

() น้อยกว่า 5 ปี

() 5 - 10 ปี

() มากกว่า 10 ปี

15. ท่านมีภาระหนี้สินของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() สหกรณ์

() ธนาคารพาณิชย์

() กองทุนหมู่บ้าน

() บุคคลอื่น

() ไม่มี

() อื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ

16. ท่านแจ้งความประสงค์สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่อใคร

() ประธานกรรมการ

() ประธานกลุ่มสมาชิก

() เจ้าหน้าที่สหกรณ์

() อื่น ๆ (ระบุ).....

17. ท่านแจ้งความประสงค์ในการขอกู้เงินต่อใคร

() ประธานกรรมการ

() ประธานกลุ่มสมาชิก

() เจ้าหน้าที่สินเชื่อ

() อื่น ๆ (ระบุ).....

18. ปัจจุบันสหกรณ์ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกกี่ประเภท (ประเภทของเงินกู้)

() 1 ประเภท คือ.....

() 2 ประเภท คือ.....

() 3 ประเภท คือ.....

() ไม่ทราบ

19. การขอกู้เงินท่านต้องจัดหาหลักประกันการขอกู้ต่อสหกรณ์หรือไม่

() ไม่ต้อง

() ต้องจัดหา

() ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ

() ไม่ทราบ

20. ปัจจุบันสหกรณ์กำหนดจำนวนขั้นสูงของเงินกู้รวม ของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง ไม่เกินเท่าใด

() ไม่ทราบ

() ทราบ จำนวน.....บาท

21. ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นต้องชำระคืนภายในกำหนดเท่าใด
 12 เดือน 18 เดือน ก็เดือนก็ได้
22. ปัจจุบันสหกรณ์คักคอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นร้อยละเท่าใด
 ไม่ทราบ ทราบ ร้อยละ.....
23. การจ่ายชำระหนี้เงินกู้ท่านต้องไปติดต่อขอชำระคืนหนี้เงินกู้ต่อใคร
 คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ
 เจ้าหน้าที่การเงิน อื่น ๆ (ระบุ).....
 ไม่ทราบ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วม

24. ในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมาท่านเคยเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์หรือไม่
 ไม่เคย เคย จำนวน.....ครั้ง
25. ในรอบระยะเวลา 1 ปี ท่านได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มกับเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์กี่ครั้ง
 ไม่เคยเลย 1-2 ครั้ง มากกว่า 2 ครั้ง
26. ปัจจุบันท่านทำธุรกิจใดกับสหกรณ์บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ซื้อสินค้า ขายผลผลิต
 ฝากเงิน กู้เงิน
 ไม่มี
27. ท่านเคยกู้เงินจากสหกรณ์หรือไม่
 เคย และปัจจุบันยังเป็นลูกหนี้ เคย แต่ปัจจุบันไม่ได้กู้

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการให้บริการธุรกิจสินเชื่อ

28. วงเงินกู้ที่สหกรณ์ให้ท่านเพียงพอต่อการนำไปใช้ตามความต้องการหรือไม่
 พอ ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....
29. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนดในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่
 เหมาะสม ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....
30. การติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ท่านได้รับความสะดวกมากน้อยเพียงใด
 มาก ปานกลาง
 น้อย ไม่ได้ได้รับความสะดวก

31. สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ
- () เจ้าหน้าที่ไม่ดูแลเอาใจใส่
- () ขั้นตอนการขอกู้และการชำระหนี้ยุ่งยากซับซ้อน
- () ไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการขอกู้
- () บ้านอยู่ไกลจากสหกรณ์มาก
- () อื่น ๆ (ระบุ)

32. ท่านพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อมากน้อยเพียงใด

- () มาก () ปานกลาง
- () น้อย () ไม่พอใจ เนื่องจาก.....

33. ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ท่านต้องการควรเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ให้บริการตามลำดับก่อน - หลัง () การพูดจา อธิบายชัดเจน
- () มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน () มีความรู้ ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

34. ท่านต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือท่านในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1,2,3,...)

- () จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- () จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมอาชีพ
- () จัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
- () ขยายระยะเวลาการชำระหนี้
- () จัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

35. ท่านต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงหรือปรับปรุงเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

36. ท่านกู้เงินจากสหกรณ์จำนวน.....ครั้ง

37. ท่านกู้เงินเพิ่มขึ้นทุกปีหรือไม่

- () ใช่ เหตุผลที่กู้เงินเพิ่มเพื่อ () ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่น
 () ขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น
 () ชำระหนี้สินเดิม
 () ขาดทุนจากการลงทุนในครั้งก่อน
 () อื่น ๆ (ระบุ).....
- () ไม่ใช่

38. เมื่อท่านต้องการเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพื่อการอื่น เหตุใดท่านจึงเลือกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เป็นสมาชิกของสหกรณ์
 () อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น
 () วงเงินกู้ที่ได้รับสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่น
 () ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้
 () ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน
 () หลักประกันเงินกู้ต่ำ
 () อื่น ๆ (ระบุ).....

39. ปัจจุบันท่านกู้เงินจากสหกรณ์ หรือเคยกู้เงินจากสหกรณ์ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เงินกู้ระยะสั้น () เงินกู้ระยะปานกลาง

40. การกู้เงินของท่านใช้อะไรในการค้ำประกันเงินกู้

- () หลักทรัพย์ค้ำประกัน (ไปรครระบุ).....
 () บุคคลค้ำประกัน
 () อื่น ๆ (ระบุ).....

41. ท่านได้นำเงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การขอู้เท่าใด

- () ทั้งจำนวน
 () เป็นบางส่วน เนื่องจาก.....
 () ไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ เนื่องจาก.....

42. เมื่ót่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว สหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่
- () ไม่เคย
- () เคย โดย () คณะกรรมการ () ประธานกลุ่มสมาชิก
- () เจ้าหน้าที่สินเชื่อ () ผู้จัดการ
- () อื่น ๆ (ระบุ).....
43. การกู้เงินจากสหกรณ์ ท่านได้รับคำแนะนำถึงวิธีปฏิบัติในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์อย่างน้อยเพียงใด
- () ดีมาก () ปานกลาง
- () น้อย () ไม่ได้รับคำแนะนำ
44. ท่านมีแนวทางในการชำระหนี้ต่อสหกรณ์อย่างไร
- () สะสมให้ครบตามจำนวนก่อนจึงจะชำระคืนเงินกู้ในคราวเดียว
- () ทขอยชำระเท่าที่มีก่อน
- () อื่น ๆ (ระบุ).....
45. ท่านมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดอย่างไร
- () ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น เพราะ.....
- () ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน เพราะ.....
- () มีเงินแต่ยังไม่ชำระ เพราะ.....
- () อื่น ๆ (ระบุ).....
46. เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ ท่านได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์หรือไม่
- () ได้รับ () ไม่ได้รับ
47. ท่านสามารถชำระหนี้เงินกู้คืนสหกรณ์เมื่อถึงกำหนดตามสัญญาอย่างไร
- () สามารถชำระคืนตามกำหนดได้ทั้งหมด (ตอบข้อ 44-46)
- () สามารถชำระคืนตามกำหนดได้บางส่วน (ข้ามไปตอบข้อ 47-48)
- () ไม่สามารถชำระคืนได้เมื่อถึงกำหนด (ข้ามไปตอบข้อ 47-48)
48. สาเหตุที่ท่านสามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ได้ตามกำหนด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () นำเงินกู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้
- () ทำการเกษตรได้ผลดี
- () ผลผลิตขายได้ราคาดี เพียงพอกับการชำระหนี้
- () นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพและได้ผลตอบแทนสูง
- () มีรายได้จากแหล่งอื่น นอกภาคการเกษตร

- () กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอกมาชำระหนี้
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

49. เงินที่ท่านนำมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ท่านนำมาจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () รายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร
- () รายได้จากบุตร
- () รายได้อื่น ๆ นอกจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร
- () การกู้ยืมจากแหล่งอื่น (ระบุ).....
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

50. เหตุผลที่ท่านชำระหนี้เงินกู้ให้กับสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ตัดสินใจด้วยตนเอง
- () กู้สมรสแนะนำ
- () สมาชิกในกลุ่มแนะนำ
- () การติดตามและหนังสือเตือนจากสหกรณ์
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

51. สาเหตุที่ท่านสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วน หรือไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สหกรณ์เมื่อถึงกำหนดการชำระคืนเนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () นำเงินกู้ไปใช้เงินผิดวัตถุประสงค์
- () ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย
- () ราคาผลผลิตตกต่ำ
- () นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อแต่ได้ผลผลิตตอบแทนที่ต่ำ
- () มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อเหตุอื่นก่อน
- () ประสบภัยธรรมชาติ
- () นำเงินไปใช้อย่างอื่นก่อน
- () ไม่ประสงค์จะชำระหนี้
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

52. ท่านได้รับการติดตามและเร่งรัดหนี้สินจากสหกรณ์หรือไม่

- () ได้รับ โดย () เป็นหนังสือจากสหกรณ์ จำนวน.....ครั้ง
 - () เจ้าหน้าที่สหกรณ์มาติดตามเอง จำนวน.....ครั้ง
 - () อื่น ๆ (ระบุ).....จำนวน.....ครั้ง
- () ไม่เคยได้รับการติดตาม

53. ท่านมีความประสงค์จะให้สหกรณ์ปฏิบัติอย่างไร จึงจะนำเงินมาส่งชำระหนี้กับสหกรณ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

54. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถาม**(สำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์)****เรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด****เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม**

คือนักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความประสงค์สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกข้อ การตอบแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง**เอมอร จันทรเป็งผัด**

แบบสอบถาม

(สำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์)

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือตัวเลข ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () 20 – 30 ปี () 31 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี () 51 – 60 ปี
() มากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย () อนุปริญญา
() ปริญญาตรีขึ้นไป
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (นับตั้งแต่ครั้งแรกที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์)ปี
5. อาชีพหลักทางการเกษตร () ทำนา () ทำไร่
() ทำสวน () เลี้ยงสัตว์
() อื่น ๆ (ระบุ).....
6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์หรือไม่ () เคย () ไม่เคย

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

7. ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเพื่อให้สหกรณ์ถือใช้ กำหนดโดยใคร

- () กรมส่งเสริมสหกรณ์ () ที่ประชุมใหญ่ () ที่ประชุมคณะกรรมการ

8. วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้หรือไม่

- () ไม่สัมพันธ์กัน () สัมพันธ์กัน () ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ

9. ลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ที่ท่านถือปฏิบัติ

(เรียงลำดับ 1,2,3,...)

() สมาชิกทำคำขอกู้	() การจัดหลักประกัน
() การจ่ายเงินกู้	() อนุกรรมการเงินกู้กลั่นกรอง
() ทะเบียนคำขอกู้	() คณะกรรมการดำเนินการอนุมัติเงินกู้
() การตรวจสอบการใช้เงินกู้	() การจัดทำประวัติสมาชิก
() การแจ้งเดือนกำหนดการชำระเงิน	() การรับชำระหนี้ตามกำหนด
() จัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้	() การติดตามเร่งรัดหนี้ค้าง

10. นโยบายการให้สินเชื่อต้องดำเนินการในลักษณะใด

- () กำหนดไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร
 () ประชุมชี้แจงให้ทราบ โดยทั่วกัน
 () ประชุมชี้แจงและกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
 () ไม่ต้องกำหนด

11. การวิเคราะห์สินเชื่อ คือ อะไร

- () การพิจารณาข้อมูลผู้ขอกู้เพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ
 () การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องชำระ
 () การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้สูงสุด
 () การวิเคราะห์ข่าวสารด้านธุรกิจสินเชื่อ

12. ตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์ถือใช้ กำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นภายในกี่เดือน

- () 12 เดือน
 () 12 เดือน ไม่เกิน 18
 () 18 เดือน
 () กำหนดตามความต้องการของสมาชิก

ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

13. การพิจารณาสินเชื่อให้กับสมาชิกสหกรณ์ยึดหลักเกณฑ์ลำดับใดก่อนหลัง
(เรียงลำดับ 1,2,3,...ตามความสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด)
- () ประวัติหรือคุณลักษณะตัวสมาชิกผู้กู้
 - () ฐานะทางการเงินของสมาชิก
 - () ความสามารถในการชำระหนี้
 - () หลักประกันเงินกู้
 - () วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้
 - () นโยบายของสหกรณ์
 - () สถานการณ์ของราคาสินค้าเกษตร
14. สหกรณ์มีการประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์อย่างไร
- () เป็นประจำทุกเดือน
 - () เป็นรายไตรมาส
 - () เป็นรายหกเดือน
 - () เป็นรายปี
 - () อื่น ๆ (ระบุ).....
15. สหกรณ์ดำเนินการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการกู้
โดยมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ไม่มีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้
 - () คณะกรรมการดำเนินการ
 - () เจ้าหน้าที่สหกรณ์
 - () หัวหน้ากลุ่มสมาชิก
 - () บุคคลอื่น (ระบุ).....
- วิธีที่ใช้ปฏิบัติคือ.....
16. ในรอบปีบัญชีสหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มและเร่งรัดหนี้สินกี่ครั้ง
- () 1 ครั้ง
 - () 2 ครั้ง
 - () มากกว่า 2 ครั้ง
 - () ไม่มี
17. สหกรณ์มีการจัดชั้นลูกหนี้สมาชิกหรือไม่
- () มี
 - () ไม่มี
18. กรณีใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกหรือไม่
- () มี
 - () ไม่มี

19. กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนถึงสมาชิกกี่ครั้ง
- () 1 ครั้ง () 2 ครั้ง
 () 3 ครั้ง () อื่น ๆ (ระบุ).....
20. สหกรณ์ดูแลและติดตาม “การชำระหนี้ของสมาชิก” ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดในสัญญาโดยมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ไม่มีการดูแลและติดตาม
 () คณะกรรมการดำเนินการ
 () เจ้าหน้าที่สหกรณ์
 () หัวหน้ากลุ่มสมาชิก
 () บุคคลอื่น (ระบุ).....
- วิธีที่ใช้ปฏิบัติคือ.....
21. สหกรณ์ติดตามและเร่งรัด “หนี้ค้างจำนวนมาก หรือหนี้ค้างระยะเวลานาน” โดยมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ไม่มีการติดตามและเร่งรัด
 () คณะกรรมการดำเนินการ
 () เจ้าหน้าที่สหกรณ์
 () หัวหน้ากลุ่มสมาชิก
 () บุคคลอื่น (ระบุ).....
- วิธีที่ใช้ปฏิบัติคือ.....
22. สหกรณ์มีการจัดอบรมให้แก่สมาชิกผู้กู้เงิน เช่น กู้ทางในการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิต เพื่อให้การใช้เงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่
- () มี
 () ไม่มี

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

23. ขั้นตอนการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์เป็นอย่างไร
- () เหมาะสม
 () ควรปรับปรุง (ระบุ).....
24. สหกรณ์จัดหาเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกหรือไม่
- () เพียงพอ
 () ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....

25. อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์กำหนดในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่
- () เหมาะสม
- () ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....
26. สมาชิกส่วนใหญ่ได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้เท่าใด
- () ทั้งจำนวน
- () บางส่วน เนื่องจาก.....
- () ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เนื่องจาก.....
27. ท่านพอใจกับผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มากน้อยเพียงใดหรือไม่
- () มาก () ปานกลาง () น้อย
- () ไม่พอใจ เนื่องจาก.....
28. สหกรณ์ควรปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ
- () ให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
- () ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ
- () จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม
- () เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้บริการรับชำระหนี้นอกสถานที่
- () ขยายวงเงินกู้
- () เพิ่มอัตราดอกเบี้ย
- () ลดอัตราดอกเบี้ย
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถาม**(สำหรับผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ)****เรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด****เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม**

ด้วยนักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความประสงค์สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกข้อ การตอบแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง**एमОР จันทรเป็งคัด**

แบบสอบถาม

(สำหรับผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ)

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อ ของ สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือตัวเลข ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () 20 – 30 ปี () 31 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี () 51 – 60 ปี
() มากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย () อนุปริญญา
() ปริญญาตรีขึ้นไป
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (นับตั้งแต่ครั้งแรกที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์)ปี
5. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์หรือไม่
() เคย () ไม่เคย

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

6. ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเพื่อให้สหกรณ์ถือใช้ กำหนดโดยใคร
- () กรมส่งเสริมสหกรณ์ () ที่ประชุมใหญ่ () ที่ประชุมคณะกรรมการ
7. วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้หรือไม่
- () ไม่สัมพันธ์กัน () สัมพันธ์กัน () ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ
8. ลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ที่ทำนถือปฏิบัติ (เรียงลำดับ 1,2,3,...)
() สมาชิกทำคำขอกู้	() การจัดหลักประกัน
() การจ่ายเงินกู้	() อนุกรรมการเงินกู้กลั่นกรอง
() ทะเบียนคำขอกู้	() คณะกรรมการดำเนินการอนุมัติเงินกู้
() การตรวจสอบการใช้เงินกู้	() การจัดทำประวัติสมาชิก
() การแจ้งเดือนกำหนดการชำระเงิน	() การรับชำระหนี้ตามกำหนด
() จัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้	() การติดตามเร่งรัดหนี้ค้าง
9. นโยบายการให้สินเชื่อต้องดำเนินการในลักษณะใด
- () กำหนดไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร
- () ประชุมชี้แจงให้ทราบ โดยทั่วกัน
- () ประชุมชี้แจงและกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- () ไม่ต้องกำหนด
10. การวิเคราะห์สินเชื่อ คือ อะไร
- () การพิจารณาข้อมูลผู้ขอกู้เพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ
- () การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องชำระ
- () การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้สูงสุด
- () การวิเคราะห์ข่าวสารด้านธุรกิจสินเชื่อ
11. ตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์ถือใช้ กำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นภายในกี่เดือน
- () 12 เดือน
- () 12 เดือน ไม่เกิน 18
- () 18 เดือน
- () กำหนดตามความต้องการของสมาชิก

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

12. ฝ่ายสินเชื่อนำผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
อย่างไร

- () เป็นประจำทุกเดือน () เป็นรายไตรมาส
() เป็นรายหกเดือน () เป็นรายปี
() อื่น ๆ (ระบุ).....

13. ฝ่ายสินเชื่อมีการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ก่อนพิจารณา
อนุมัติเงินกู้หรือไม่

- () มี
() ไม่มี

14. ฝ่ายสินเชื่อตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการกู้โดย

- () ไม่มีการตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายเงินกู้
() นัดประชุมกลุ่มสมาชิก
() ติดตามสมาชิกที่บ้านเป็นรายบุคคล
() สอบถามประธานกลุ่มสมาชิกหรือเพื่อนบ้าน
() อื่น ๆ (ระบุ).....

15. สหกรณ์เก็บหลักทรัพย์ค้ำประกันของสมาชิกไว้ที่ใด

- () เก็บไว้ในตู้เฉพาะที่มีกุญแจปิดล็อก
() เก็บไว้ที่ลิ้นชัก โต๊ะมีกุญแจปิดล็อก
() อื่น ๆ (ระบุ).....

16. ฝ่ายสินเชื่อจัดทำทะเบียนคุมยอดลูกหนี้ด้วยวิธีการใด

- () จัดทำเป็นสมุดลูกหนี้รายตัว
() บันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์
() ทำสมุดลูกหนี้รายตัวและบันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์
() อื่น ๆ ระบุ.....

17. ฝ่ายสินเชื่อตรวจสอบหลักทรัพย์จำนองค้ำประกันด้วยวิธีใด

- () ดูตามเอกสารหลักฐานที่ยื่น
() ออกไปตรวจสอบยังสถานที่จริง
() สอบถามจากผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสมาชิก หรือเพื่อนบ้านผู้กู้
() อื่น ๆ ระบุ.....

18. ในรอบปีบัญชีสหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มเพื่อติดตามหนี้สินกี่ครั้ง
- () 1 ครั้ง () 2 ครั้ง
() มากกว่า 2 ครั้ง () ไม่มี
19. สหกรณ์มีการจัดชั้นลูกหนี้สมาชิกหรือไม่
- () มี () ไม่มี
20. กรณีใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกกี่ครั้ง
- () 1 ครั้ง () 2 ครั้ง
() 3 ครั้ง () อื่น ๆ (ระบุ).....
21. กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนถึงสมาชิกกี่ครั้ง
- () 1 ครั้ง () 2 ครั้ง
() 3 ครั้ง () อื่น ๆ (ระบุ).....
22. ฝ่ายสินเชื่อติดตามและเร่งรัด “หนี้ค้างจำนวนมาก หรือหนี้ค้างระยะเวลานาน” โดยวิธีการใด
- () ไม่มีการติดตามและเร่งรัด
() ทำหนังสือแจ้งเป็นระยะและต่อเนื่อง
() ติดตามที่บ้านเป็นรายบุคคล
() ขอความร่วมมือประธานกลุ่มสมาชิก หรือผู้ใหญ่บ้านในการติดตาม
() อื่น (ระบุ).....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

23. ขั้นตอนการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์เป็นอย่างไร
- () เหมาะสม
() ควรปรับปรุง (ระบุ).....
24. สหกรณ์จัดหาเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกหรือไม่
- () เพียงพอ
() ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....
25. อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์กำหนดในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่
- () เหมาะสม
() ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....

26. สมาชิกส่วนใหญ่ได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้เท่าใด
- () ทั้งจำนวน
- () บางส่วน เนื่องจาก.....
- () ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เนื่องจาก.....
27. ท่านพอใจกับผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มากน้อยเพียงใดหรือไม่
- () มาก () ปานกลาง () น้อย
- () ไม่พอใจ เนื่องจาก.....
28. สหกรณ์ควรปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ
- () ให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
- () ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ
- () จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม
- () เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้บริการรับชำระหนี้นอกสถานที่
- () ขยายวงเงินกู้
- () เพิ่มอัตราดอกเบี้ย
- () ลดอัตราดอกเบี้ย
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

**แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ
ของสหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาและอุปสรรค ตามที่ท่านเห็นว่า
เหมาะสมที่สุด

ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปัญหาการปล่อยสินเชื่อไม่ตรงตามเป้าหมาย					
2. ปัญหาต้นทุนของเงินที่นำมาปล่อยสินเชื่อมีจำนวนที่สูง					
3. ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง					
4. ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์ยุ่งยาก					
5. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ					
6. ปัญหาความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสินเชื่อ					
7. ปัญหาความไม่เข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการกู้เงินของสมาชิก					
8. ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ หรือชำระแต่ล่าช้า					
9. ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ					
10. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านธุรกิจสินเชื่อ					
11. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นใจการปฏิบัติงาน					
12. ปัญหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนบ่อย					

**แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระของ
สหกรณ์นิคมแม่ระมาด จำกัด**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาและอุปสรรค ตามที่ท่านเห็นว่า
เหมาะสมที่สุด

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เกิดจากสมาชิก					
1.1 ยืมเงินแล้วไม่ส่งตามระยะเวลาที่กำหนด					
1.2 สมาชิกไม่ทราบกำหนดการชำระคืนเงินกู้					
1.3 สมาชิกต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน					
1.4 สมาชิกไม่ได้ทำงานอยู่ในพื้นที่					
1.5 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้					
1.6 ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม (ทำบุญ, แต่งงาน, งานศพ ฯลฯ)					
1.7 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร					
1.8 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรสูง					
1.9 เลิกประกอบอาชีพการเกษตร					
1.10 นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์					
1.11 อื่น ๆ (ระบุ).....					
1.12 อื่น ๆ (ระบุ)					
2. เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์					
2.1 ไม่ติดตามควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่					
2.2 พิจารณานุมัติเงินกู้ให้สมาชิกไม่รอบคอบ					
2.3 ไม่ตัดสินใจเด็ดขาดในการยื่นฟ้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้					
2.4 อื่น ๆ (ระบุ).....					

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์					
3.1 เจ้าหน้าที่หูกจาไม่สุภาพ					
3.2 ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์					
3.3 ไม่ให้ความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้					
3.4 บริการรับชำระหนี้ล่าช้า					
3.5 ไม่แนะนำขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับกู้เงินและการชำระหนี้ให้สมาชิกเข้าใจ					
3.6 เจ้าหน้าที่ไม่ติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างใกล้ชิด					
3.7 อื่น ๆ (ระบุ).....					
4. เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหาย					
4.1 ฝนแล้ง					
4.2 น้ำท่วม					
4.3 โรคระบาด					
4.4 สัตว์และแมลงศัตรูพืชรบกวน					
5. เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ					
5.1 ราคาผลผลิตตกต่ำ					
5.2 ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต					
5.3 ไม่สามารถขนย้ายผลผลิตไปขายได้					
5.4 ไม่มีที่ดินทำกิน					
5.5 สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล การเดินทางไปติดต่อไม่สะดวก					
5.6 มีการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อส่งชำระหนี้แล้ว					
5.7 อื่น ๆ (ระบุ)					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวเอมอร จันทร์เป็งผัด
วัน เดือน ปี	21 พฤศจิกายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี ปีพุทธศักราช 2545
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระบุรี จังหวัดสระบุรี
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ 4